Draugas,
4545 W. 63rd St.,
Chicago 29, Ill.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 5 (940) VASARIS - FEBRUARY 1 • 1968 LIETUVOS LAISVĖS KOVOS METAI • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONT. CANADA • TEL. 368-6813

Telkianti dvasia

Beveik nepastebimai praslinko lietuvių apylinkėse vadinamoji krikščionių vienybės savaitė. Ji skirta maldai ir vienybės minčiai skleisti. Kartojama per ištisą eilę metų, ji, tiesa, brandino vienybės mintį, tačiau iki Jono XXIII didesnio sąjūdžio nesukėlė. Tik pastaraisiais metais vienybės mintis iškilo pirmojon plotmėn ir išjudino visą krikščioniją. Dabar tai vadinama ekumenine bei visuotinumo dvasia. Ne tiktai Katalikų Bendrija, bet ir visos kitos krikščionių bendrijos ja susidomėjo bei ėmė jieškoti kelių, vedančių į suardytą vienybę. Rodosi, tai jokia Amerika, joks atradimas, nes vienybės pastangų buvo ir praeityje, — tačiau visi atsakingieji krikščionys pajuto naujos dvasios padvelkimą. Vienybės mintis dar niekad nebuvo tokia gyva, dinamiška, kaip dabar. Sujudimas matyti ypač krikščioniškųjų bendrijų viršūnėse. Jos galbūt ryškiausiai mato tą suskilimo tragiką, kurioje sunyko pradinis krikščionių gyvastingumas. Viršūnių žmonės ryškiau nei betkada pajuto, **kad yra daug krikščionių bendrijų, bet nėra Bendrijos, pajėgiančios dvasine prasme vadovauti pasauliui, nėra pakankamai stiprios dvasinės jėgos atsispirti priešingoms idėjinėms galimybėms.**

* * *

Ištisus keturis šimtmečius krikščionijoje vyravo išcentrinė dvasia, atsiradusi su reformų sąjūdžiu. Pastarasis atėjo su gerom intencijom — pašalinti įsigalėjusių neigiamybių krikščionių Bendrijoje bei atnaujinti jos iš vidaus. Deja, ir čia pasitvirtino populiarioji tiesa, kad gerais norais ir pragaras grįstas. Reforma, nors ir būtina, užuot atnaujinusi Bendriją, ją suskaldė. Labai gaila, kad šešioliktojo šimtmečio reforma nerado tikrojo kelio į atnaujinimą, lygiai gaila, kad tuometinės krikščionijos vadai nepajėgė įžiūrėti pozityviosios reformų pusės. Įsigalėjęs skaldymosi ir tarpusavės kovos procesas nuvedė taip toli, kad grįžimas į bendrą bazę po keturių šimtų su viršum metų yra nepaprastai sunkus. **Niekas nemano, kad jis gali įvykti greitai, tačiau visi pastebi iš esmės naują posūkį krikščionijos gyvenime, būtent, įcentrinės, telkiančios dvasios atsiradimą.** Ji dar nėra labai tvirta, nes vienybės keliai tebėra pilni istorinių barikadų, giliai įsikerojusių prietarų ir sunkiai nykstančių nepasitikėjimo tradicijų. Krikščionių Bendrijos atkūrimas naujoje dvasioje pareikalaus ne vienos kartos, juoba, kad gali ilgainiui atsirasti stabdžių, kylančių iš skaldančios, išcentrinės linkmės.

* * *

Įpratusiems matyti suskilusią krikščioniją atrodo, kad tai visai natūralus dalykas, tačiau iš esmės tai mįslingas reiškinys. Kai nesutaria skirtingų religijų žmonės, suprantama, bet kai vaidijasi to paties tikėjimo išpažinėjai, darosi keista. Juk visiems krikščionims yra tas pats pagrindas — Kristus ir jo Evangelija. Rodos, nieko daugiau ir nereikia. Deja, patirtis rodo, kad tą patį Kristų ir tą pačią Evangeliją žmonės nevienodai priima, supranta ir aiškina. Taigi, net apreikštoji tiesa nėra tokia akivaizdi, kad nepaliktų vietos skirtingam supratimui. Kaip ir aplamai tiesa, taip ir apreikštoji, yra tokia plati, įvairiaspalvė, turinti savo gelmes, kad žmogus sunkiai tegali įžvelgti. Be to, ir patys žmonės žvelgia į tiesą iš įvairių poziciųjų. Jie nėra tokie pajėgūs, kad galėtų vienu akimirksniu įžvelgti tiesos pilnybę. **Užtat kovojantieji už tiesą dažnai grumiasi už tos pačios tiesos skirtingus aspektus. Tos grumtynės kartais taip įsisiūbuoja, kad sunaikina kitą nemažiau esmingą krikščionybės aspektą — meilę.** Tos meilės sunykimas ir buvo pačios krikščionijos sunykimas. Tai pastebima tik dabar, kai tarpusavės istorinės kovos aprimo. Žiūrint atgal, aiškiai matyti, kad tai buvo brolių kova, pabrėžusi savąjį tiesos supratimą, bet nustelbusi meilę. **Pr. G.**

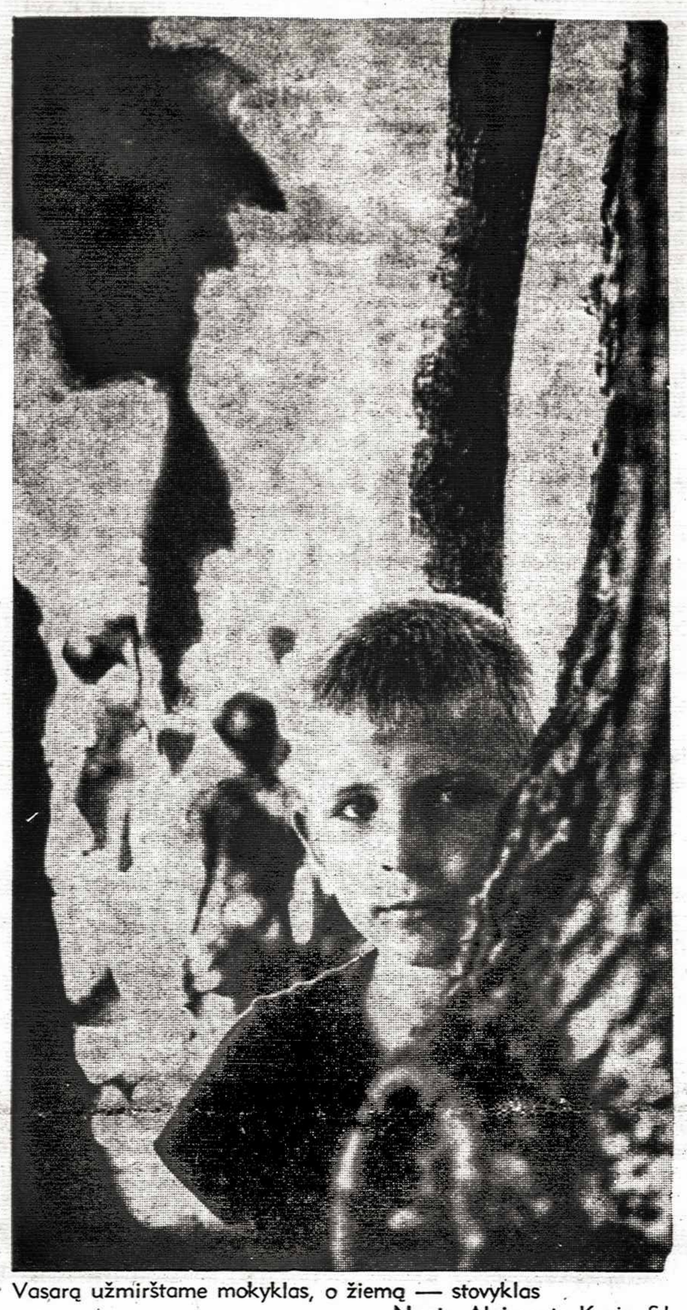

Vasarą užmirštame mokyklas, o žiemą — stovyklas
Nuotr. Algimanto Kezio, SJ

KANADOS ĮVYKIAI

PADIDINS PAŠALPAS BEDARBIAMS

Nuo š.m. birželio 30 d. bus padidintos pašalpos bedarbiams ir atskaitymai į nedarbo draudos fondą. Apie 5.200.000 kanadiečių, dalyvaujančių šiame plane, papildys 400.000 kitų, kurių metinis uždarbis yra tarp $5.460 ir $7.800. Lig šiol atskaitymai nebuvo daromi asmenims, uždirbantiems daugiau kaip $5.-460 per metus. Savaitinės nedarbo pašalpos tada bus padidintos viengungiams nuo $27 iki $42, o turintiems šeimą — nuo $36 iki $53. Dabartinis didžiausias $0,94 savaitinis atskaitymas bus pakeltas iki $1,40. Uždirbantieji $70-79,99 į fondą turės įnešti $0,95; $80-89,99 — $1,10; $90-99,99 — $1,25; $100-150 — $1,40. Nedarbo pašalpos bus mokamos šia tvarka: kai atskaitoma fondan $0,73-87, viengungiai gaus $26 (turintieji šeimas $33); $0,88-1,02 — $30 ($38); $1.03-1,17 — $34 ($43); $1,18-1,32 — $38 ($48); $1,33-1,40 — $42 ($53).

Ontario premjeras J. Robarts Niagara Falls pasakytoje kalboje pranešė, kad Ontario provincija neįsijungs į visuotinį Kanados sveikatos draudos planą, kurį federacinė vyriausybė planuoja pradėti š.m. liepos 1 d. Jo nuomone, padidėjusios išlaidos šį žingsnį atidės bent vieneriems metams. J. Robarts taipgi prasitarė, kad teks padidinti atskaitymus Ontario ligoninės draudai. Lig šiol viengungiai į mėnesį mokėdavo $3,25, šeimos — $6,25. Padidinimas dar nėra paskelbtas, bet manoma, kad viengungiams jis gali siekti $5, šeimoms — $10.

Kvebeko miesto ligoninėje mirė buvęs federacinės vyriausybės imigracijos ministeris Rene Tremblay. Iš šių pareigų jis pasitraukė 1965 m., kai konservatorių partijos žmonės jį apkaltino netiesioginiu kyšių ėmimu. Šiam kaltinimui pagrindą sudarė be jokio įmokėjimo vienoje krautuvėje užmirkti baldai. Velionis iki to laiko buvo vienas talentingiausių Kvebeko politikų Otavoje. Šis kaltinimas pakenkė jo sveikatai ir taip pat politinei karjerai. Panašiai buvo su velioniu Guy Favreau, buvusiu teisingumo ministeriu.

Monctone iškilmingai buvo sutikti keturi New Brunswick prancūzų kilmės akadiečių delegatai, dvi savaites v i e š ė j ę Prancūzijoje. Prez. De Gaulle jiems pareiškė negalįs užmiršti 350,000 New Brunswick provincijoje gyvenančių prancūzų. Prancūzijos vardu jiems buvo pažadėta finansinė parama laikraščiui "L'Evangeline", keli profesoriai Monctono universitetui, stipendijos akadiečiams studentams studijuoti Paryžiuje ir netgi prancūziškos Kultūros Namai Monctone. Šią delegaciją aštriai kritikavo iš New Brunswick kilęs senatorius Edgar Fournier, jos narius pavadindamas išmaldos prašančiais elgetomis. Jo teigimu, minėti keturi delegatai neatstovavo visiems 350.000 akadiečių ir neturėjo jokio oficialaus įgaliojimo.

Kvebekas buvo pakviestas atsiųsti savo atstovą į Afrikos kraštų švietimo ministerių konferenciją vasario 5-10 d.d. Gabono sostinėje Libreville. Be Afrikos kraštų, joje dalyvaus tik Kvebekas ir Prancūzija. Kanados federacinė vyriausybė darė žygius, kad pakvietimas būtų atsiųstas per Otavą, nes dalyvavimą tarptautinėse konferencijose tvarko visos Kanados vyriausybė. Šiuo reikalu buvo tartasis su Prancūzijos užsienio reikalų ministerija ir Afrikos kraštų atstovybėmis, bet susilaukta visiško pralaimėjimo — pakvietimas buvo išsiųstas Kvebekui. Atrodo, kad šiuo atveju viską nusvėrė prez. De Gaulle įtaka, nes Gabonas, šios konferencijos rengėjas, yra buvusi Prancūzijos kolonija.

Kanados paroda — CNE šiemet planuoja veikti ir sekmadieniais, jeigu bus gautas Ontario vyriausybės leidimas. Tokiu atveju provincinis parlamentas turėti pakeisti kaikuriuos "Lord's Day Act" įstatymo paragrafus. Šiai minčiai jaučiamas aiškus pritarimas ir vyriausybėje, ir provinciniame parlamente, bet prisibijoma kaikurių konservatyviu religiniu grupių opozicijos. Sekmadieniai parodos laiką prailgintų trimis dienomis.

Kvebeko kreditistų v a d a s Real Caouette pareikalavo federaciniame parlamente, kad jam būtų leista prancūzų kalba atsiskaityti už pajamų mokesčius. Jam šiemet buvo atsiųsti angliški pajamų mokesčių blankai su užrašu: "Master Real Caouette".

PRANEŠIMAS IŠ ŠVEDIJOS

Pabaltijo emigrantai - sovietų rakštis

Baltiečių politinė emigracija didelė rakštis sovietams. Jie užbaigė metus stipria šmeižtų papliupa, o ir naujuosius tuo pačiu pradėjo.

"Geštapininkai, esesininkai, fašistai, banditai ir imperialistų šnipai . . ." Taigi tokiais malonybiniais žodelyčiais, kaip pranešė "Svenska Dagbladet" korespondentas iš Maskvos, neseniai buvo pasveikinti Švedijoje gyvenantieji estai.

Puola estus

Šį kartą papliupa buvo paleista per "Sovietskaja Estonija" skiltis. Ilgame straipsnyje puolami estų emigrantai ir jų organizacijos užsienyje už tai, kad padeda "imperialistinėms žvalgyboms" jų subversinėje veikloje prieš Sov. Sąjungą ir "mėgina sudaryti įspūdį, kad estų nacionalistai kovoja už Estijos laisvę". Ten pat tvirtinama, kad toji veikla pastaruoju metu smarkiai sustiprėjusi.

Ypač "Sovietskąją Estoniją" piktina estų emigrantų spauda Švedijoje. Esą, skleidžiama baisi nacionalistinė antisovietinė propaganda, klastojama sovietinė tikrovė. Negana to. Laikraštis mini Švedijoje išleistą enciklopedini veikalą "Estų valstybė ir tauta antrajame pasaulinia-me kare". Iš 125 bendradarbių "Sov. Estonija" priskaičiavo 12 gestapininkų, 16 esesininkų, 30 banditų ir savisaugininkų, 19 imperialistinių šnipų, 5 fašistinio Abwher karininkus, o apie likusius sakoma, kad tai — hitleriniai kolaborantai . . . Žodžiu, tokios pabaisos, kad kiekvienas turėtų klausti, kodėl juos žemelė nešioja!

Štai dėlko!

Ir vis dėlto "Sov. Estonija" apsiėjo šį kartą be karo nusikaltimų ir neragino už tai keršyti. Kaip neatleidžiama nuodėmė nurodoma štai kas: "Jie sistemingai ruošia antisovietines demonstracijas ir siuntinėja Jungtinėms Tautoms bei kitoms tarptautinėms organizacijoms raštus su reikalavimu išlaisvinti Estiją". Čia tai, vadinasi, pakastas šuo! Dėlto tie visi žmonės buvo paversti hitlerinėmis pabaisomis!

Straipsnio gale "Sov. Estonija" savo skaitytojus paguodžia tuo, kad "paprastųjų" emigrantų dauguma nesidomi antisovietine koše, kurią verda "tėvynės priešai", bet vis labiau gaudo balsus iš tėvynės, skaito sovietinius leidinius, lanko gimines ir bičiulius, va, ir tokiu būdu pradeda pažinti tiesą . . .

Švedų išvada

Visa tai atpasakojęs, "Svenska Dagbladet" korespondentas nepridėjo jokių savo komentarų. Jų ir nereikėjo. Kaip tik tomis dienomis švedų parlamentinė komisija paskelbė savo tyrinėjimų išvadą, kad pastaraisiais metais smarkiai sustiprėjo Rytų špionažas. Drauge pastebėta, kad komunistai mėgina sistemingai brautis į atsakingas saugumo policijos ir kariuomenės vietas. Kilusiame triukšme vietiniams komunistams užtenka savų bėdų, todėl net ir jiems visai neidomūs tie sovietų siundymai prieš baltiečių emigrantinę veiklą. — **A. L.**

Sudaryta centrinė rinkimų komisija

Septintosios KLB krašto tarybos rinkimų vyriausioji komisija savo pirmajame posėdyje pasiskirstė pareigomis: pirm. H. Stepaitis, sekretorius — St. Grigaliūnas, nariai — K. Manglicas, inž. V. Matulevičius ir St. Pusvaškis. Komisijos adresas: St. Grigaliūnas, 6 Crown Court, Toronto 18, Ont., tel. 259-5770. Vyr. rinkimų komisija prašo apylinkių valdybas kiek galint greičiau, bet ne vėliau 1968 m. vasario 25 dienos sudaryti apylinkių rinkimo komisijas ir pranešti jų sąstatą ir adresą.

Apylinkėms siunčiame pavyzdį Vasario 16 rezoliucijos, kurią paruošė VLIKas. Būtų gera, kad toji rezoliucija, priimta Vasario 16-sios minėjime, po to patektų į vietos spauda ir radiją.

KLB krašto valdyba

Slaptosios tarnybos vadas pasitraukia

Už jo gyvybę komunistai pasiūlė $250.000 • Hitleris buvo įsakęs pasiųsti jį į bepročių namus • "Das weiss nur der Gehlen"

V. Vokietijos vyriausybė pranešė, kad š.m. balandžio mėnesį išeis pensijon nepaprastų gabumų slaptosios žvalgybos viršininkas Reinhard Gehlen, 66 m. amžiaus, o jo vietą užimsiąs generolas leit. Gerhard Wessel, 54 m. amžiaus.

Komunistų grėsmė

V. Vokietijos slaptajai žvalgybai R. Gehlen vadovavo ištisus 20 metų ir buvo didžiausia komunistų rakštis. Užtat jie paskyrė net $250.000 premiją už jo nužudymą. Iki šiol niekas ja nepasinaudojo, nors 1953 metais buvo surengtas užpuolimas: kažkoks pasikėsintojas šovė iš revolverio į jo automobilį, bet neperšaunami stiklai sulaikė kulipkas. R. Gehlen, žinodamas pavojų, niekad nesiduoda fotografuojamas. Keliauja vis kitokia pavarde, dažnai keičia savo automobilio numerį bei plokštelę. Jį mato tik keli artimiausi bendradarbiai.

Slapstėsi Alpėse

II D. karo metu R. Gehlen tarnavo Vokietijos generaliniame štabe. Kai 1942 m. vokiečiams pradėjo nebesisekti Rusijoj, kai netikėtai susidūrė su tvirtu sovietų pasipriešinimu, R. Gehlenui, tada pulkininkui, buvo pavesta žvalgybiniu būdu ištirti rusų karines pajėgas, gresiančias vokiečių frontui. Tapęs rytų fronto karinės žvalgybos viršininku, R. Gehlen nustebino savo pranašystėmis karinę vokiečių vadovybę. Jis nekartą iš anksto pramatė rusų puolimus. Hitlerį tai pradėjo erzinti, ir jis įsakė pasiųsti R. Gehleną į bepročių namus. Pastarasis nepakluso ir su besitraukiančia vokiečių kariuomene pabėgo į Bavariją, kurios Alpėse slapstėsi, laukdamas visiško Hitlerio pralaimėjimo.

50 dėžių dokumentų

Kai pasiekė Bavariją amerikiečių daliniai, R. Gehlen pasiūlė savo paslaugas — vadovauti antikomunistinei žvalgybai ir perduoti 50 dėžių slaptų dokumentų, liečiančių sovietinę armiją. Amerikiečiai sutiko ir įkurdino R. Gehleną su visu štabu netoli Miuncheno Rudolfo Hesso, Hitlerio pavaduotojo, rūmuose. Iš čia R. Gehlenas meistriškai rinko žinias apie komunistų veiklą ne tik Vokietijoj, bet ir Rytų Europoje. Jo agentų tarpe buvo net vienas R. Vokietijos vyriausybės ministeris. Jo dėka liko susektas č e k u vadovaujamas šnipų tinklas V. Vokietijoj. R. Gehleno tikslia informacija pasinaudojo amerikiečiai, y p a č Berlyno krizės metu.

Vyriausybėms besikeičiant

R. Gehleno ir jo organizacijos padėtis pasikeitė 1956 m., kai V. Vokietija atgavo suverenumą. Iki tol jis priklausė nuo Central Intelligence Agency, o nuo 1956 m. perėjo V. Vokietijos žinion. Kancleris K. Adenaueris R. Gehlenu labai pasitikėjo, bet kai tapo kancleriu L. Erhardas, žvalgybos darbas buvo mažiau vertinamas. Mat, L. Erhardas iš viso nelabai buvo linkęs remtis žvalgyba, be to, buvo žinoma, kad du R. Gehleno bendradarbiai tarnavę ir rusų žvalgybai. Atėjus valdžion K. Kiesingeriui, R. Gehlenas atgavo savo turėtą reikšmę. Jo sukurtoji organizacija turi 3.500 nuolatinių tarnautojų, neskaitant įvairių agentų. Tai žvalgybos tinklas, kuris savo apimtimi laisvajame pasaulyje užima trečią vietą po JAV-ių CIA ir britų MI-6. Vokietijoj susidarė net priežodis, rodąs R. Gehleno populiarumą: "Das weiss nur der Gehlen" (tai žino tik Gehlenas).

Pasaulio įvykiai

Š. KORĖJA PAGROBĖ JAV ŽVALGYBOS LAIVĄ "PUEBLO" su 83 įgulos nariais ir nuplukdė jį į Wonsano uostą. Amerikiečių duomenimis, laivas tuo metu buvo tarptautiniuose vandenyse, o korėjiečiai skelbia, kad jis buvo pažeidęs 12 mylių pakrantės vandenų juostą. Prez. L. B. Johnsonas pasiuntė 75.000 tonų atominį lėktuvnešį "Enterprise" į Japonijos jūrą ir pašaukė į aktyvią karo tarnybą 14.800 aviacijos ir laivyno atsarginiuose daliniuose buvusių vyrų. Laivui atgauti betgi buvo pasirinktos diplomatinės priemonės, nes JAV nenori antro karo Azijoje. Pirmiausia ambasadorius A. Goldbergas kreipėsi į JT Saugumo Tarybą, bet čia buvo susilaukta sovietų atstovo P. Morozovo opozicijos. Jis rėmė oficialią Š. Korėjos liniją, kad laivas buvo įplaukęs į teritorinius vandenis, kai tuo tarpu A. Goldbergas, cituodamas korėjiečių pasikalbėjimus radijo bangomis, įrodinėjo korėjiečių piratiškus veiksmus tarptautinėje jūroje. Kreipimasis į Maskvą nėra davęs jokių rezultatų, nes sovietų kompartija, matyt, nenori sudaryti naujos progos antisovietinei Kinijos propagandai. Š. Korėjos žinių agentūra paskelbė "Pueblo" kapitono L. M. Bucherio "prisipažinimą", kad jo laivas buvo pažeidęs teritorinius vandenis. Tokius žvalgybinius laivus turi ne tik JAV, bet ir Sovietų Sąjunga. Jų elektroniniai įrenginiai seka amerikiečių radijo stotis ir radaro tinklą. Atrodo, kad laivo pagrobimo pagrindinis tikslas buvo ištirti amerikiečių elektroninę aparatūrą. Ir šiandien dar nėra žinoma, ar laivo įgula spėjo ją sunaikinti, nors tokiai galimybei turėjo būti pasiruošta iš anksto. Didelis pralaimėjimas būtų ir šifro knygų patekimas į komunistų rankas, nes tada jie galėtų skaityti daugelį į juostas užrašytų slaptų pranešimų radijo bangomis. Komunistinė Kinija šį kartą yra apsiginklavusi tylos šarvais. Ji, matyt, vengia naujos įtampos su JAV. Iki 1966 m. Korėja aklai rėmė Pekingą, bet nusivylė Maotsetungo "kultūrine revoliucija" ir pradėjo artimesnį bendradarbiavimą su Maskva.

Indijoje viešėjo Jugoslavijos prez. Tito ir Sovietų Sąjungos premjeras A. Kosyginas. Jie priėmė Respublikos Dienos paradą, kuriame pirmą kartą buvo parodyta eilė sovietų ginklų. Padangę raižė dvi eskadrilės sovietinių MIG-21 naikintuvų, transportiniai lėktuvai, malūnsparniai, pro tribūną buvo pravežtos iš Maskvos gautos priešlėktuvinės raketos. Sovietų Sąjunga Indijai yra pažadėjusi 120 SU-7 tipo bombonešių-naikintuvų, kurių kiekvieno vertė yra milijonas dolerių. Jie turės pakeisti pasenusius britų gamybos lėktuvus. Jugoslavijos prez. Tito ir Indijos prez. Z. Husainas ragino JAV sustabdyti Š. Vietnamo bombardavimą ir pradėti taikos derybas, nors šio žingsnio vengia Hanojaus režimas. Pokalbiuose buvo paliesti Vietnamo ir Artimųjų Rytų reikalai.

Amerikiečių strateginės aviacijos didysis bombonešis B-52 nukrito ant ledo Šiaurės žvaigždės įlankoje, Grenlandijoje, 7 mylių atstume nuo Thule aviacijos bazės. Nelaimės metu bombonešyje buvo keturios 1,1 megatono stiprumo vandenilio bombos, kurių lig šiol pavyko rasti tik parašiutus ir kaikurias dalis. Aparatais užregistruota radiacija įtaigoja, kad bent viena bomba yra suskilusi. Šis incidentas priminė panašų įvykį prieš porą metų Ispanijos Palomares kaimelyje. JAV aviacija už padarytus nuostolius ispanams jau yra sumokėjusi $600.000. B o m b ų jieškojimą Grenlandijoje sunkina didžiulis šiaurės šaltis ir tik porą valandu trunkanti diena.

Maskvoje trečią kartą lankėsi Britanijos premjeras H. Wilsonas. Manoma, jog kelionės tikslas buvo aptarti taikos atstatymo problemas Vietname. A. Kosygino ir H. Wilsono bendrame pranešime pabrėžiama, kad Vietnamo reikalus turi išspręsti patys vietnamiečiai. Britanija ir Sovietų Sąjunga žada dėti visas pastangas Vietnamo karui užbaigti. Įtampai Artimuosiuose Rytuose sumažinti ir Maskva, ir Londonas žada visokeriopą paramą Jungtinių Tautų specialiam pasiuntiniui G. Jarringui, jieškančiam kompromiso, kuris būtų priimtinas Izraeliui ir arabų kraštams.

Š. Vietnamo ir Pathet Lao kariuomenės daliniai u ž ė m ė **strateginę** Nam Bac **vietovę** Laose, nuo kurios yra tik apie 60 mylių iki karališkosios sostinės Luang Prabang. Laoso vyriausybė pradėjo telkti kariuomenę prie sostinės, bet jos neįstengtų apginti, jeigu komunistai tęstų puolimą. Spėjama, kad sostinėn jie nemėgins žygiuoti, nes tokiu atveju į karo veiksmus būtų priverstos įsikišti JAV-bės.

Kambodijos princas N. Sihanoukas užbaigė medaus mėnesį su komunistine Kinija. Tai padaryti jį privertė Battambango provincijon įsiveržę komunistinės Sangkum organizacijos partizanai. Princas pareiškė, kad Pekingas ir Hanojus Kambodiją nori padaryti savo satelitu, bet jis kovosiąs iki paskutinio šovinio. Komunistų v y k d o m i Kambodijos puldinėjimai jos vyriausybę paskatins jieškoti artimesnių ryšių su amerikiečiais. Šie princo žodžiai verčia stebėtis nevieną politiką, nes prieš dvi savaites jis išbarė amerikiečius už Kambodijos sienos pažeidimą. Tada karą iki paskutinio kraujo lašo N. Sihanoukas žadėjo JAV-bėms.

Septyniolikos tautų nusiginklavimo konferencijai Ženevoje buvo pristatyta Maskvos ir Vašingtono paruošta sutartis atominių ginklų plitimui sustabdyti. Vienas jos paragrafas žada atlikti atominius sprogdinimus pramonės reikalams tuose kraštuose, kurie neturi atominių ginklų. Daugumas atstovų pasisakė prieš šį paragrafą, nes jis gali tapti priedanga atominiams ginklams įvežti į kitus kraštus. Už sutartį pasisakė Britanija, Kanada ir Čekoslovakija, o ją kritikavo V. Vokietijos kancleris K. G. Kiesingeris Bonnoje ir ginkluotųjų pajėgų ministeris P. Messmer Paryžiuje. Prancūzijai nepatinka, kad šios sutarties pagrindiniai partneriai yra JAV ir Sovietų Sąjunga.

Egipto sostinėj Kaire prasidėjo sukilimo ruošimu kaltinamų 54 karininkų ir politikų byla. Kaltinamųjų suole yra buvęs žvalgybos vadas S. M. Nasr, krašto apsaugos min. S. Badran, vidaus reikalų min. A. Radwan. Maršalo A. H. Amiro vadovaujamas sukilimas prieš prez. G. A. Nasserio vyriausybe turėjo prasidėti 1967 m. rugpiūčio 27 d. A. H. Amiras nusižudė nesulaukęs teismo ar galbūt buvo nužudytas prez. G. A. Nasserio šalininkų. Iš 54 kaltinamųjų 12 prisipažino kaltais, o gen. mjr. O. Mahmoudas ir trys žemesnio rango karininkai nusiskundė teisėjams kankinimais tardymo metu.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"

Redaktorius k. dr. Pr. Gaidamavičius

pavaduotojas A. Rinkūnas; redakcijos narys Vyt. Kastytis.

Metinė prenumerata $6, pusmetinė $3.50. Rėmėjo metinė prenumerata $10

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra.

Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Publ. by Žiburiai (Canadian Lithuanian) R. Catholic Cultural Soc., Inc.

Subscribtion rates: $6 per year, $3.50 per 6 months.

Deadline for advertisements — Thursday

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.

941 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario, Canada

Tel. 368 - 6813

Studija apie Vilnių ir lėšos

Pereitų metų pabaigoje išleistas Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos Metraštis III (Roma 1967). Be kitų studijų ir straipsnių, jame yra **Broniaus Zumerio**, gyv. Australijoje, studija **"Vilniaus kraštas faktų ir atsiminimų šviesoje"**.

Tai nepaprastai svarbi ir aktuali studija, liečiantį Vilniją. Joje faktais ir statistiniais duomenimis parodyta, kaip lenkiškasis vėžys jau nuo senų laikų visomis galimomis priemonėmis ir būdais ėdė ir dabar dar tebeėda Lietuvos kūną. Norėtųsi, kad kiekvienas lietuvis išeivijoje galėtų tą studiją perskaityti. Ypač būtų gera, kad ir lenkai galėtų perskaityti. Susiduriant su lenkų šviesuomenės atstovais, tenka įsitikinti, kad nieko iki šiol jie nėra pasimokę: tarsi papūgos kartoja pasenusius propagandinius argumentus, o tikrovės faktų nežino ir stebisi, ar taip galėję būti. Tokiems labai praverstų duoti minimą studiją ir paprašyti ją perskaityti. Nereikėtų tada jokių argumentų ar diskusijų. Svarbu, kad 100 psl. straipsnis pasirodytų anglų, o gal net ir kitomis kalbomis. Tokį leidinį tektų tada kuo plačiausiai paskleisti po visą kultūringąjį pasaulį. Tuo mes atsvertume nors iš dalies sistemingą lenkų propagandą, nukreiptą prieš Lietuvą. Išleidžiant svetima kalba tokį leidinį, labai praverstų panaudoti ir fotografijų, jei tokių atsirastų. Todėl ar nevertėtų mūsų organizacijom, kaip vilniečių sąjungai, gal net Bendruomenei ar kuriam nors veiksniui, susitarus su autorium, pagalvoti ir imtis iniciatyvos išleisti?

Leidžiant svetima kalba šią studiją, vieną kitą vietą reikėtų pataisyti.

Permaža mūsų rūpinamasi, kad pasaulis būtų supažindintas su šios rūšies dokumentacija.

Lietuviškoji visuomenė išeivijoje, susipažinusi su tokiu leidiniu, tikriausiai paremtų finansiškai jo išleidimą svetimom kalbom. Kur tikrai svarbu ir būtina, ten nepasigailima lėšų.

* * *

Labai glaudžiai susijęs su šiuo reikalu lėšų klausimas primena kitą labai svarbų gyvybišką reikalą — nedelsiant sukaupti Lietuvių Fondan užsibrėžtą vieną milijoną dolerių JAV-se, o šimtą tūkstančių Kanadoje. Turėdami tai, drąsiai galėtume kelti klausimą sudaryti pastovų branduolį tyrimo ir planavimo instituto mūsų lietuviškoms problemoms. (Yra Lietuvos Tyrimo Institutas, Red.).

Rimtų leidinių apie mūsų priešų pastangas sunaikinti lietuvių tautą mums labai reikia jau dabar, o netolimoje ateityje galim ir vėl prarasti labai daug, jei tam nebus laiku pasiruošta; pasiruošti laikas yra **dabar**.

Eilinių tautiečių tarpe nesivaržoma daryti priekaištus įvairiems mūsų veiksniams ir vadovybėms, girdi, daug jų ir tik kalbama, bet nedaroma.

Tokie tautiečiai įpratę tik reikalauti, bet ne talkinti. Jie pamiršta, kad visi tie veiksniai susidaro iš pavienių tokių, kaip mes patys, žmonių, kurie turi pelnytis kasdieninę duoną, duoti ir virš to aukotis, dirbti visų labui.

Užtat jau yra labai pribrendęs reikalas, žydų tautos papročiu, **tautinės drausmės ir solidarumo vardan**, kiekvienam nustatyti pirmąjį privalomą įnašą į Lietuvių Fondą pagal kiekvieno išgalę ir jam tai pranešti. Šios prievolės įvykdymas būtų paliktas kiekvieno lietuviškai sąžinei.

Veikdami tautinio susidrausminimo kryptimi, pasiektume didelių darbų.

Albinas Vilniškis

ONTARIO

PROVINCE OF OPPORTUNITY

Government Information

TEISINGUMO MINISTERIJOS IR VALSTYBĖS GYNĖJO PRANEŠIMAS

Neseniai vyriausybė gavo Ontario teisinės komisijos paruoštą pranešimą apie nusavinimo atlyginimo pagrindus.

Kadangi vyriausybei tas klausimas rūpi, teisingumo ministeris ir valstybės gynėjas pavedė komisijai tą klausimą pilnai ištirti ir paruošti atitinkamą pranešimą.

Komisija, gavusi daug pasiūlymų iš organizacijų ir pavienių asmenų, rekomendavo, šalia išmokamo teisingo atlyginimo už nusavintą turtą, įvesti perkeldinimo programą, kuri padėtų asmenims tais atvejais, kai reikia persikelti bei įsikurti kitur. Pasiūlyta nauja formulė nustatyti atlyginimui.

Pagal ją atlyginimas už nusavintą turtą būtų nustatomas ne tik laikantis rinkos kainos, bet ir atsižvelgiant į nuostolius, susijusius su nusavinimu, kaip pavyzdžiui persikėlimo, teisinio pobūdžio ir įkainojimo išlaidos, verslo nuostoliai, nebepanaudojami pagerinimai. Šie pasiūlymai rodo vyriausybės domesį tam klausimui.

Vyriausybė studijuoja gautą pranešimą, tirdama, kaip atsilieps vykdymas pateiktų pasiūlymų į nusavinančias įstaigas.

The Hon. John Robarts
Prime Minister of Ontario

Rytų Europa ir amerikiečiai II

(Tęsinys iš 4 "TŽ" numerio)

Laikotarpyje tarp dviejų pasaulinių karų Rytų Europa pasižymėjo aštriais ginčais dėl sienų ir teisių tautinėm mažumom. Pavyzdys — Lietuvos ginčas su Lenkija dėl Vilniaus. Tautos buvo tiek viena prieš kitą nusiteikusios, kad net nebandė ieškoti susitarti ir sudaryti bendros pajėgos. Prancūzija ramstė Lenkiją, Čekoslovakiją, Jugoslaviją, Rumuniją ir Graikiją, o Vokietija — Vengriją, Bulgariją ir Albaniją, kurios buvo nepatenkintos Versalio sutartimi. Tačiau nei sąjungos su Prancūzija, nei Tautų Sąjungos priemonės taikai saugoti neišlaikė įvykių spaudimo. 1930 m. krizė ir Vakarų silpnumas privertė tautas lenktis Vokietijai. Tik po Miuncheno sutarties, kuri palaidojo Čekoslovakiją, Anglija stojo už Lenkiją, nes reikėjo kur nors pastoti kelią Hitleriui. Istorija vėl įrodė, kad Europos pusiausvyrai grėsmė kyla Rytų Europoje. Čia juk vėl prasidėjo antras pasaulinis karas.

Tarp dviejų galybių

Geografinė Rytų Europos padėtis — kaip pasienio marga juosta tarp Vokietijos ir Rusijos — vėl buvo svarbesnė, negu Vakarų pajėgumas. Europa tik todėl galėjo džiaugtis 20 metų taika, kad I D. karas parblokė ir rusus, ir vokiečius. Kai tik jie vėl ant kojų atsistojo, Rytų Europon sugrįžo istorinis likimas — padalinimas. Galinga Vokietija per ketverius metus ją savaip karpė ir pjaustė, o karą laimėję Vakarai leido rusams daryti savus sukirpimus. Todėl Baltijos kraštai tuojau vėl buvo įjungti Sovietijon, o Lenkijoj, Rumunijoj ir kitose šalyse įvesta komunistinė santvarka. Čekoslovakija buvo paskutinė. Ji susilaukė komunistų diktatūros 1948 m., kai pradėjo naujoji rusų imperija byrėti su Jugoslavijos atsimetimu. Po to, Stalinui jau mirus, 1956 m. subruzdo laisvintis vengrai ir lenkai, o pastaruoju metu ir rumunai.

Dabarties kryptys

Šiuo metu kalbėti apie bendras kryptis Rytų Europoje yra rizikinga. Kaikas tautas vėl stumia skirtis, kaikas — glaustis. Bendras įspūdis — įvairybė. Nors varžo tam tikros pastebimos sąlygos, kiekviena eina sava kryptimi, kurią nustato tautos istorija, žmonių būdas, santykiai su Sovietija, su kaimynais, su Vakarais. Kaikas tai vadina tautiniu komunizmu. Tautinių interesų prasikišimas ryškus, tačiau valdžios yra svetimos ideologijos ir ne vietinių žmonių padariniai. Ar ta kryptis pajėgs savarankiškai nustatyti užsienio politiką ir išgriauti komunistų partijos diktatūras? Juk tik šių tikslų atsiekus bus tos šalys laisvos. Tai priklausys ne tiek nuo Rytų Europos vidaus, kiek nuo įvykių Sov. Sąjungoj ir iš dalies nuo Vakarų politikos.

Rytų Europos tautos, be abejojimo, turės pažaboti nacionalizmo neigiamybes: aštrius ginčus dėl sienų, nepripažinimą tautinėms mažumoms teisių, nenorą bendradarbiauti ekonominėje srityje. Jau dabar Čekoslovakijoj skersuojasi čekai ir slovakai komunistai, rumunai persekioja savo vengrų mažumą, atsiranda tautinių nesutarimų Jugoslavijoj, o lenkai, rodos, vėl svajoja atsiimti lietuvių Vilnių, jei ne ukrainiečių Lvivą.

Amerikos politika

Amerikos politikos principus Rytų Europai nustatė karo meto dokumentai: Atlanto Charta, Jungtinių Tautų pareiškimas, sutartys Jaltoje. Nacių užkariautoms tautoms žadėta laisvas apsisprendimas, nepriklausomybė ir savų valdžių išrinkimas. Principai buvo gražūs, tik nebuvo nustatytos priemonės j i e m s įvykdyti, ypač prieš sąjunginingkės Sov. Sąjungos norus, nors buvo aišku, kad vokiečių galybę sugriovus, kur nors Europos viduriu Vakarų ir Sov. Sąjungos interesai susidurs ir turės rasti pusiausvyros ribą. Sovietų armijos ritosi į Europos vidurį, o Vakarai neturėjo nei linijos, nei ryžto veržimuisi sulaikyti. Tokiu būdu Maskvos kontrolė Rytų Europoje 1948 m. įsigalėjo.

Amerika atsiliepė 1947 m. Trumano paskelbta "sulaikymo" (dėl Graikijos) taktika ir Marshallo planu bei Atlanto Sąjungos sutartimi. Respublikonai 1952 m. (Dulleso įtaka) siekė tai padaryti "išlaisvinimu", bet pabrėžė, kad nebus pavartota ginklų. Kai rytų vokiečiai subruzdo 1953, o vengrai sukilo 1956 m., Maskva pavartojo ginklą, bet Amerika stovėjo nuošaliai. Todėl sulaikymo ir išlaisvinimo politika dabar tapo "evoliucijos teorija". Girdi, išlaisvinimas ateis pačių rytų europiečių pastangomis. Amerikos pareiga esanti sekti eigą ir padėti, ypač ekonominiais ir kultūriniais mainais.

Amerikos politika, pasak Campbellio, laikėsi tam tikrų tvirtų linijų, nežiūrint sulaikymo, išlaisvinimo ir evoliucijos teorijos gražbylysčių. Visų pirma niekad nebuvo pareikšta oficialaus noro Maskvos įsigalėjimą priimti už gryną pinigą ir laikyti jį teisėtu, amžinu. Antra, siekta stiprinti laisvojo pasaulio karinį ir ekonominį pajėgumą, kuris teigiamai veiktų Rytų Europą. Galiausiai aiškinta, kad būklės permaina įvyks ne karo priemonėmis, nes priešai turi baisių atominių ginklų.

Teorija ir praktika

Oficialiose bylose yra visa eilė pareiškimų, kuriuos padarė Amerikos prezidentai ir valstybės sekretoriai, pabrėždami šią politiką. Be to, Amerikos Kongresas 1959 m. vienbalsiai priėmė pavergtų tautų rezoliuciją, kurioje tiesmukai pareiškiama, kad Rytų Europos tautų laisvė ir politinė nepriklausomybė yra Amerikos valstybinis interesas. Rezoliucija įsakmiai mini Baltijos kraštus ir Ukrainą. Tiesa, šių pareiškimų atspindžio sunku rasti kasdienėje pilkoje politikoje, bet, be abejojimo, jie išreiškia Amerikos visuomenės daugumos n o r u s. Prezidento Kennedžio pradėtas, Johnsono tęsiamas ekonominių ir kultūrinių mainų tiltų tiesimas, paviršium žiūrint, tarytum sukliūva su pareiškimais. Visuomenėje ir kongrese ryškios pagrieztėjimo nuotaikos, nes, girdi, visi velniai raudoni. Kaikur įvyko boikotų nepirkti Lenkijos kumpių, o kongresas atšaukė ir vėl sugrąžino palankius muitus Jugoslavijai ir Lenkijai.

Valstybės sekretorius D. Rusk savo pareiškimu 1964 m., matyti, norėjo išjudinti kongresą pagrindinai svarstyti santykių su Rytų Europa klausimą. Jis aiškino, kodėl Vašingtonas skirsto komunistines valstybes į geresnes ir blogesnes bei taiko ne tą pačią politiką. Sako, Amerikos politika siekianti: 1. neleisti komunistams valdomo ploto praplėsti arba tokį plėtimą padaryti brangiu ir nesėkmingu; 2. susitarti, kur galima, siekiant išvengti pasauliui pražūtingo karo; 3. skatinti vidaus polinkius tautinei nepriklausomybei komunizmo bloke, kviesti į taikingą bendravimą ir laisvos visuomenės kūrimą. Rusko kalba nevisiems kongresininkams patiko, bet kol kas niekas nepareiškė noro viešai ir plačiai diskutuoti bei nustatyti Amerikos gaires Rytų Europoje.

Anglai, prancūzai, vokiečiai

Churchilliui Rytų Europos likimas rūpėjo, bet jo diplomatinės priemonės buvo persilpnos rusams sulaikyti nuo tarptautinių pažadų laužymo. Jo įpėdiniai — konservatorių ir darbiečių vyriausybės — neiškėlė savų pažiūrų, bet nepritarė ir drąsesniems Amerikos užsimojimams.

Prancūzai Jaltos pasitarimuose nedalyvavo, bet įvairios vyriausybės, ypač De Gaulle, praktikoj sutiko su netekimu įtakos Rytų Europoje; oficialiai rėmė amerikiečių nuotaikas nepripažinti esamos būklės teisėta ar amžina. De Gaulle lenkams pripažino Oderio-Neissės sieną su Vokietija. Plėsdamas prekybą ir kultūrinius mainus su Rytų Europa, De Gaulle nekelia kitų kalusimų, manydamas, kad dabartiniu laiku bergždžia ieškoti susitarimų dėl Vokietijos ar Rytų Europos su Maskva. Reikia palaukti iki apsijungusi Vakarų Europa sustiprės, o Rusija pasidarys labiau atvira. Tada Europa bus "pusiausvyra Rytams ir Amerikai" (jo radijo kalba vokiečiams 1963 m.).

Rytų Europa labiausiai domisi Vokietija, nes čia jos istorinis nugarkaulis ir veiklos laukas. Kliudo Vokietijos suskaldymas ir Rytų Vokietijos įjungi-

(Nukelta į 6-tą psl.)

Kanados Lietuvių Fondas

Nauji nariai ir įnašai:

221. Kronas, B.	$100
222. Anderson, T. J.	$100
223. Yukna, J.	$100
224. Šalkus, A., dr.	$100
225. Valevičius, J.	$100

B. Kronas yra plačiai žinomas kaip didžiausios Hamiltono nejudomo turto pardavimo įstaigos (Realtor) valdytojas. Jis lietuviškus reikalus kiek gali paremia. Tikimės, kad ir savo įnašą Fondui padidins. Ir tolimų vakarų lietuviai pradėjo daugiau Lietuvių Fondą remti. — T. J. Andersonas iš Calgary, pasiteiravęs laišku apie LF ir gavęs informacijų, tuoj atsiuntė savo įnašą. — J. Yukna, gyv. Stewart Valley, Saskačevano provincijoj, kaip matyti iš laiško, yra ūkininkas. Jo įnašą atsiuntė winnipigietis V. Januška.

Dr. A. Šalkus-Šalkauskas yra torontietis, gydytojas, o J. Valevičius — hamiltonietis, žymus verslininkas. Abu nuolat paremia lietuviškus reikalus.

Visiems aukotojams Fondas nuoširdžiai dėkoja. Fondo nario įnašas nėra vienkartinė auka, kuri išleidžiama ir užmirštama. Nario įnašas skiriamas lietuvybės palaikymui (iš procentų), dėlto Fondui yra svarbu turėti tikslias žinias apie narius. Siunčiant įnašus betarpiškai ar per įgaliotinius, reikia visada nurodyti pilną vardą, pavardę, adresą, profesiją ir, jei galima, pridėti fotografiją 2"x2½".

Šiais metais iki sausio 20 d. gauta $1000. Tik gaila, kad Montrealyje niekas iš vietos lietuvių nesiima Fondo vajaus pagyvinti. Praeitais metais iš Montrealio gauta tik $450, tuo tarpu iš Sault St. Marie $2000, iš Sudburio $1100, iš Toronto $300. Tiesa, Montrealyje renkamos aukos "Baltijos" stovyklavietei, betgi ir Lietuvių Fondo nereikia užmiršti.

"Pasaulio Lietuvio" 1967 m. 32 nr. paskelbtame Kanados Lietuvių Fondo narių ir įnašų sąraše klaidingai atspausdintas 181 nario V. Staškūno įnašas $100; turėjo būti $1000. Atsiprašome už klaidą.

P. Lelis, reik. vedėjas

Gyvenimo trupiniai ir pipirai

(Tęsinys iš pr. numerio)

J. VAIČELIŪNAS

Majoras ir bajoras

Komisija savo darbą atliko Pušaloto pradžios mokykloje. Vieną kartą, jau esant popietinėms valandoms, atsikėliau nuo ilgo stalo, prie kurio dirbo komisija, ir ėjau per klasę. Tuo metu įėjo senesnio amžiaus žmogus, kuris man priminė Lietuvos bajorą. Paklausiau, ko norėtų. Sakė norįs kalbėtis su majoru. Jam parodžiau prie stalo sėdintį majorą, o aš nuėjau prie lango ir žiūrėjau į lauke stoviniuojančius žmones. Netrukus majoras pakvietė mane, kad jam patarčiau vienu reikalu. Tas žmogus yra 90 ha. ūkio savininkas. Pas jį esą dirba du kumečiai, o jo sūnus studentas — durpyno raštinėje, Vilniaus apylinkėje. Jis norįs, kad jo sūnus būtų atleistas nuo stojimo į kariuomenę. Aš pasakiau: "Pone majore, mes nekartą kalbėjomės, kad savo turtus, ūkius nuo bolševikų pirmoje eilėje turi ginti patys turtingieji. Taigi, ir šiuo atveju į batalijoną turėtų stoti jo sūnus, kuris dirba durpyno raštinėje, o ne jo neturtingi kumečiai, kurie gamina ūkio produktus ir augina šeimas".

Majoras mano nuomonei pritarė. Kai pasitraukiau, tas senas žmogus kreipėsi į mane. Jam pasakiau: "Jūs norėjote kalbėtis su majoru, kalbėkitės. Aš jums daugiau nieko neturiu pasakyti". Man buvo nuostabu, kad daugelis lietuvių mėgsta pirmiau pulti prie svetimtaučių, nekreipdami dėmesio į savo tautiečius. Kai pas tuos atsikanda, tada jau kreipias pas savus.

Nemobilizavo darbininkų

Pušalote nuo tos karinės prievolės buvo atleista grupė jaunuolių, kurie dirbo durpyne. Jų skaičiuje buvo ir mano du broliai — Aleksas ir Petras. Jie pasirūpino tokiais dokumentais ir atvyko į tą komisiją iš Pasvalio, iš Biržų apskrities. Pasvalyje į komisiją jie nedrįso stoti.

Savo brolius nuo karinės tarnybos vokiečiams išgelbėjau. Bet, kai bolševikai antrą kartą užplūdo Lietuvą, brolis Petras, kuris nepasitraukė iš Lietuvos, buvo prievarta paimtas į bolševikinę kariuomenę ir dalyvavo Berlyno puolime.

Kaip vokiečiai, taip ir rusai neturi teisės mobilizuoti užgrobtų kraštų žmonių. Bet bolševikai elgėsi daug žiauriau už vokiečius. Nestojančius į kariuomenę šaudydavo, kardavo. Bolševikai tarptautinių nuostatų nepripažįsta.

Vėliau, jau gyvendamas Vakarų pasaulyje, kartą pasakiau vienam rusui, kad rusai nesilaiko tarptautinių nuostatų, sutarčių. Jis man atsakė: "Jūsų pietų kaimynai lenkai taip pat yra slavai. Ar jie laikosi sutarčių? Lenkai 1920 m. spalio mėn. 7 d. Suvalkuose pasirašė su lietuviais sutartį, pripažindami Vilnių Lietuvai, o po poros dienų ją sulaužė ir Vilnių užgrobė jėga. Lenkai save vadina katalikais." Žinoma, nepateisinau nei pietų kaimynų su jų "polska viara".

Kyšiai ir dokumentai

1943 m. apie birželio mėnesio vidurį antrą kartą atvykome į Subačiaus geležinkelio stotį, nes čia buvo ir valsčiaus valdybos įstaiga. Subačiaus miestelis yra už kokių 4 km nuo geležinkelio stoties.

Mes su majoru apsistojome pas viršaitį, o kiti komisijos nariai — pas malūnininką, kurio malūnas buvo miestelio pakraštyje.

Kitą dieną prieš pusryčius mes su viršaičiu ir vertėju nuėjome į upelį nusimaudyti. Majoras pasiliko vienas. Kai sugrįžome nuo upelio, majoras man sako: "Ja, Vaičeliuanus". Taip jis ištardavo mano pavardę. "Kai jūs išėjote maudytis, mane apipuolė lietuviai su lašiniais, su auksu, kad ant jų iš valsčiaus turimų pažymėjimų uždėčiau rezoliucijas, atleidžiančias nuo stojimo į statybos batalijonus. Aš jiems pasakiau — rauss (lauk)! Pasakyk jiems, kad į komisiją eitų su dokumentais, o ne su kyšiais".

Aštuntą valandą pradėjome darbą. Apie tą namą, kuriame dirbo komisija, prisirinko nemažai vyrų ir moterų. Vieni jų buvo atėję iš smalsumo, o kiti kariuomenei tinkamo amžiaus vyrai. Vieni jų turėjo valsčiaus pažymėjimus, kiti — ne, bet į vidų kol kas nėjo. Jiems pasakiau: "Tautiečiai, čia yra atvykusi mobilizacinė komisija, kuri ima vyrus į statybos batalijonus. Ar jūs norite stoti į tuos batalijonus ar ne, tai jūsų reikalas. Bet norėjau pasakyti, kad kaikurie iš jūsų su dovanomis kreipėsi pas komisijos pirmininką, kad juos atleistų nuo stojimo į kariuomenę. Jei jūs paperkate vieną kitą rudmarškinį, tai negalvokite, kad galima lengvai papirkti kari. Juk papirkimas reiškia ir didelį neteisingumą. Išeitų, kad turtingieji nuo tos mums primestos pareigos galėtu išsipirkti dovanomis, o neturtingieji — ne. Jeigu kalbama apie kovą prieš komunizmą, prieš žmonijos pabaisą, tai pirmoje eilėje prieš tą pabaisą turėtų eiti kovoti turtingieji, nes tos pabaisos nagai pirmoje vietoje yra į juos atkreipti."

(Bus daugiau)

368-6813

KLAUSKITE-PATARSIM-PADĖSIM

Patarimų tarnyba "Tėviškės Žiburių" skaitytojams, bendradarbiaujant su dienraščio "The Telegram" Action Line skyriaus tarnyba. Skaitytojai kviečiami kreiptis raštu į "TŽ" redakciją įvairiais klausimais, kuriuos atsakymai bus parūpinti Action Line arba "TŽ". Skyrių redaguoja teisininkas V. Mastis.

Prašau paaiškinti apie JAV-se vartojamą skaičių bilijoną. Tarptautinių žodžių žodyne, spausdintame Lietuvoje, radau: "Bilijonas pagal prancūzų skaičiavimą — tūkstantis milijonų, pagal vokiečių ir anglų skaičiavimą — milijonas milijonų". Kaip bilijonas skaičiuojamas JAV-se?

J. Račys, Torontas

JAV-se, kaip ir Prancūzijoje, kur skaičiavimo sistema yra pagrįsta trijų nulių grupe, bilijonas yra tūkstantis milijonų. Anglijoje ir Vokietijoje skaičiavimas yra pagrįstas šešių nulių grupe ir ten bilijonas yra milijonas milijonų. Pradžioje visur buvo šešių nulių sistema, tačiau prancūzai ją pakeitė ir amerikiečiai perėmė iš prancūzų.

	JAV Prancūzija	Anglija Vokietija
1 ir šeši nuliai	milijonas	milijonas
1 ir 9 nuliai	bilijonas	tūkstantis milijonų
1 ir 12 nulių	trilijonas	bilijonas
vienas ir penkiolika nulių	kvadrilijonas	tūkstantis bilijonų
1 ir aštuoniolika nulių	kvintilijonas	trilijonas

ir t.t.

Imigravau į Kanadą 1957 m. spalio 1 d. 1964 m. buvau nuvažiavusi į Vokietiją ir ten paviešėjusi nepilnai vienerius metus grįžau atgal. Kai norėsiu gauti senatvės pensiją, ar nebus kliūčių, kad dešimties metų laikotarpyje buvau išvykusi iš Kanados? Ar nereikės gyvenimą Kanadoje pradėti skaityti nuo 1964 m.? Ar būtinai reikia turėti Kanados pilietybę, norint gauti senatvės pensiją?

Žiburys, Torontas

Pagal senatvės pensijos nuostatus asmuo, kuris yra išgyvenęs Kanadoje 10 metų prieš pensijos gavimą ir kuris buvo per tą laiką išvykęs iš Kanados trumpiem laikotarpiam (iš viso neilgiau kaip 600 dienų), laikomas gyvenusiu Kanadoje be pertraukos. Jūsų išvykimas buvo laikinis ir netrukdys senatvės pensijai gauti. Senatvės pensijos duodamos neatsižvelgiant į Kanados pilietybę. Jas gali gauti visi gyventojai, pasiekę nustatytą amžių ir išgyvenę Kanadoje 10 metų.

Leidau sūnų mokytis groti akordeonu. Mokykla davė naudotis akordeonu 10 savaičių nemokamai, o po to reikėjo nuomoti. Kadangi mokytojas sakė, kad sūnus buvo geras mokinys, nupirkau akordeoną. Tačiau kai jis nuėjo į mokyklą su savo akordeonu, mokytojas jo nepriėmė ir pasiuntė jį namo paaiškindamas, kad akordeoną reikėjo pirkti iš jų. Mano manymu, tokia mokykla yra daugiau suinteresuota parduoti akordeonus, negu duoti pamokas. Ar negalima tokią mokyklą sutvarkyti ir kaip?

V. K., Torontas

Prieš betką perkant ar samdant visada sužinoma visos sąlygos ir susitariama dėl mokėjimo būdo. Kadangi šiuo atveju sutarties nebuvo ir neatrodo, kad mokykla būtų apgavusi ar neišpildžiusi pažadų, patartina pajieškoti kito mokytojo savo sūnui, kuris yra geras muzikos mokinys. Nagrinėdami Jūsų atvejį, susidarėme įspėdį, kad Jūsų santykiai aplamai su mokykla nebuvo geri; galbūt Jūsų mėnesiniai mokėjimai nevisada buvo punktualūs.

1968 m. rugsėjo 8 d. būsiu 67 metų amžiaus. Nuo 1968 m. spalio 1 d. pradėsiu gauti senatvės pensiją. Tuo tarpu esu pakankamai stiprus ir dirbu, gaudamas savaitinį atlyginimą. Gaunant savaitinį atlyginimą ar nesudarys kliūčių senatvės pensijai gauti? Be to, gal bus daromi kokie nors atskaitymai iš senatvės pensijos per tą laikotarpį nuo 67 iki 70 metų?

J. J., Torontiškis

Jūsų savaitinis atlyginimas nesudarys jokių kliūčių senatvės pensijai gauti. Senatvės pensijos mokamos nežiūrint nei turto, nei uždarbio dydžio ir be jokių atskaitymų. Tačiau senatvės pensijos priedo — $30 į mėnesį — mokėjimas priklausys nuo Jūsų uždarbio dydžio.

A † A

Mylimai mamytei **MARIJAI ŠIMELAITIENEI** mirus Lietuvoje, sūnų PRANĄ ŠIMELAITĮ, žmoną ir šeimą nuoširdžiai užjaučiame —

K. J. Blekaičiai **E. A. Ramanauskai**
G. P. Breichmanai **O. K. Celiauskai**

A † A

DOMININKUI ŽVIRBLIUI mirus J. A. V-bėse, jo seserį URŠULĘ ŽVIRBLYTĘ nuoširdžiai užjaučiame —

K. Kažemėkaitė **Kazlauskų šeima ir**
T. Kaušienė **Marytė S. Budrevičienė**

A † A

MARYTEI DANISEVIČIENEI mirus, jos vyrą mielą JURGĮ, vaikus, sesutę ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

O. S. Dačkai **E. R. Draudvilai**

MOHAWK

FURNITURE LTD.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI
ĮVAIRŪS KILIMAI • ŠALDYTUVAI
VALGOMŲJŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.
TAISOME IR APTRAUKIAME KĖDES IR SOFAS

Nemokamas į namus pristatymas.
KRAUTUVĖS:
Rytuose — 2448 DANFORTH AVE. — TEL. OX 9-4444
Vakaruose — 137 RONCESVALLES AVE.—TEL. 537-1442
Krautuvės atidarytos nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

ŽIBURĖLIAI mūsų mažiesiems

Žiemos stiklai

Senis šaltis braukia kaktą
Su žila ilga barzda,
Dirba dieną, dirba naktį
nepavargsta niekada.

Zylės klausia: — Seni šalti,
pasakyki iš tikrųjų,
kur stiklus išmokai kalti —
ant upelių ežerų?

— Aš skubu pas mažą Vytą,
atsakyti — negaliu.
Jam turiu dar nupaišyti
Dešimt rožių ant stiklų.

A. Abr.

Šaltis ir vaikai

Per pusnyną šaltis brenda,
Kur nereikia, ten jis lenda —
Baido žvirblius ir zyles
Paišo ant langų gėles.

Traukis, šalti, mums iš kelio,
Mes su rogėm nuo kalnelio
Skriejam, žaidžiam su sniegu,
Bet kai šalta — nesmagu!

Piktas šaltis vis neklauso,
Gnaibo nosį, gnaibo ausį,
Juokias plodamas rankas —
Jei įgnybau — na tai kas?

A. Abr.

Taip šventėm Kūčias ir Kalėdas

Jau čia pat ir Kalėdos. Kur tik pažvelgi gatvėje daugumas namų pasipuošę įvairiausių spalvų lemputėmis, kurios taip gražiai mirga vakaro tamsumoje. Žmonės perka eglutes ir parsinešę į namus jau puošia, nes rytoj Kalėdos.

Šiandien Kūčių diena. Darbo namuose daug visiems, bet daugiausia mamytei, nes jai reikia paruošti Kūčių valgius. Kartais ir aš priėjus padedu ką nors dirbti, bet daugiausia laiko praleidžiu prie gražiai papuoštos eglutės ir apie ją sudėtas dovanas.

Sulaukę vakaro sėdame prie valgiais apkrauto Kūčių stalo, laužome plotkeles, linkėdami vieni kitiems sveikatos, laimės ir tada pradedame valgyti. Kadangi Kūčiose turi būti 12 valgių, tai visko po truputį paragavus jautiesi sotus. Padėkoję Dievuliui už valgius, keliamės nuo stalo ir ir einame prie eglutės atidaryti dovanų. Čia vėl buvo džiaugsmo, kai išvyniojom dovanas. Visi buvo patenkinti dovanomis. Padėję mamytei susitvarkyti, visi ėjome 12 val. naktį į bažnyčią pagarbinti gimusio Kūdikėlio Jėzaus.

Gina Draudvilaitė,
7a skyrius, Torontas

Beveik kiekviena lietuviška šeima čia ir Lietuvoje valgo Kūčių vakarienę. Prieš Kūčias vyriausias ar jauniausias šeimos narys sukalba maldą. Po to visi laužo plotkeles. Turi būti dvylika valgių. Ant stalo būna padėta kisieliaus, žuvies, prėskučių (sližikų) ir kitokių įvairių valgių. Po balta staltiese dažnai būna padėta šiaudų ar šieno. Kai Kūčios baigiasi, visi traukia šiaudus. Jeigu būna ilgi, tai ilgai gyvens, o jeigu trumpi, tai reiškia, kad neilgai gyvens. Kitas būrimas yra, kai mergaitės pasideda daug pagaliukų ant žemės ir nežiūrėdamos pasiima keletą jų. Jeigu lygų skaičių pagaliukų paima, tai ta mergaitė suras sužadėtinį kitais metais. Jeigu nelygus skaičius, tai mergaitė turės dar laukti.

Neris Žulytė,
7a skyrius, Torontas

Kanadoje Kūčios žymiai skiriasi nuo įprastų Kūčių Lietuvoje. Čia visi skuba ir laksto po krautuves, ieško dovanų, bet visdėlto mėgina paruošti Kūčių vakarienę. Kad ir visi skuba, bet dauguma mergaičių yra mačiusios ar padėjusios ruošti gardžius maisto gaminius. Paprastai būna silkės su svogūnais ir pomidorais, vinigreto, kisieliaus, kompoto ir prėskučių (sližikų) Sukalbėję maldą visi laužo plotkelę ir linki viens kitam sveikatos, laimės, išminties, džiaugsmo ir taikos. Vyriausias asmuo pirmasis atsisėda. Visi pradeda valgyti močiutės ir mamytės skaniai pagamintus patiekalus, kuriu turėtų būti 12. Kūčių dieną priimta pasninkauti, tad visi valgiai yra be mėsos. Po vakarienės visi renkasi aplink eglutę ir išrenka Kalėdų seneli ar senelę, kuriam tenka išdalinti dovanas. Kalėdų giesmės visi gieda ir prisimena praėjusias Kūčias.

J. Čižikaitė,
8b skyrius, Torontas

Mūsų stovykla

VASARĄ STOVYKLAUJAME, ŽIEMĄ RAŠOME

Liepos mėnesį mes, Winnipego mažesni ir didesni, mergaitės ir berniukai, stovyklavom gražioje Oakpoint vasarvietėje. Stovyklą pradėjom vėliavos pakėlimu ir Lietuvos himnu. Stovyklai vadovavo kun. Justinas Bertašius. Pirmą dieną vadovas paaiškino visą stovyklos tvarką. Išrinkom būrelių vadovus: mergaičių — Letta Fedaravičiūtę, berniukų — Petrą Stankevičių. Nustatytos tvarkos laikėmės. Tvarką ir švarą prižiūrėjo vadovas Petras Stankevičius. Už nesusitvarkymą gaudavom minusus. Man atrodo, kad mergaitės tvarkingiau prižiūrėjo savo patalpas, negu berniukai. Kiekvieną dieną buvo laikomos šv. Mišios, po to pamokslas.

Du vakarus turėjom laužą ir ant žarijų kepėm dešreles, dainavom ir šokom. Visiems, žinoma, patiko maudytis. Galėjom maudytis kiek norėjom. Turėjom ir kitokio sporto. Greitai atėjo paskutinė diena. Užbaigos programoje buvo: šv. Mišios, pietūs, dovanų įteikimas, vėliavos nuleidimas ir Lietuvos himnas.

Graži ir įdomi buvo mūsų stovykla. Laikas greitai prabėgo ir buvo labai gaila skirtis.

Nijolė Ziminskaitė,
13 metų, Winnipegas

* * *

Mano atostogos

Aš labai mėgstu atostogas. Šią vasarą man labai patiko dvi savaitės skautų stovykloje. Stovykloje mes žaidėme, maudėmės ir mokėmės. Aš išlaikiau dvi specialybes — žuvautojo ir rašytojo. Vieną dieną mes, vilkiukai, ėjome į iškylą prie ežero. Ten maudėmės ir valgėme. Man taip pat patikdavo nakties žaidimai ir laužas. Aš nelabai mėgau popiečio tylos ir tvarkymosi, bet tai greit praeidavo ir mes vėl turėdavome įdomius užsiėmimus. Kitą vasarą aš vėl važiuosiu į stovyklą.

Martynas Tarvydas,
III skyrius, Torontas

Aš norėjau būti policininku

Aš turėjau labai daug svajonių, kai buvau mažiukas. Norėjau būti policininku. Vėliau, kai paaugau, buvau labai sužavėtas "Hockey" žaidimu. Man buvo labai įdomu skaityti apie visus sportininkus ir jų gerą, greitą žaidimą. Nuo to laiko pradėjau ir aš svajoti būti sportininku. Bet nelaimė atsitiko su mano koja, ir visos svajonės nutrūko. Dabar aš svajoju būti vaikų daktaru. Po kelių metų, tikiu, kad ir vėl mano svajonės gali pasikeisti. Kai baigsiu gimnaziją, tada tikrai apsispręsiu kuo noriu būti, o svajosiu apie ką nors kitą.

Gytis Andrulis,
7a skyrius, Toronto

Galvosūkis

Įrašykite skersai:
1. Spygliuotas gyvulėlis
2. Kuo matome
3. Mamos sesuo
4. Mylimiausias pasauly žmogus
5. Gudriausias gyvulėlis

Perskaitę 6 eilutę išilgai, gausite metų laikotarpį.

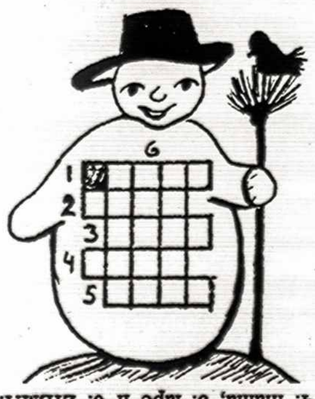

Ats. 1. ežys, 2. ašis, 3. teta, 4. mama, 5. lape ir 6. ZIEMA.

Marijai

Pinu kas rytą vainikėlį
Mažais piršteliais iš maldų.
O kas supras, kad rožinėly
Mylėt Mariją taip saldu.
Lenkiu galvutę prie Jos kojų
Mariją myliu kiek galiu,
Aš jai visus žiedus aukoju
Niekad nevystančių gėlių.

Žvirblių skundas

Prie langelio atsitūpę
Čirškia žvirbliai du —
Jie šiandien visai be ūpo,
Skundžiasi badu.

Iš duosnių vaikų rankučių
Vakar biro daug grūdų,
Šiandie — šiaurės vėjas pučia
Žemė stingsta tarp ledų.

Kai pabus mažasis Algis,
Čir-vir-vir ką jis darys?
Iš kiemelio piktą šaltį
Su dviem šluotom išvarys,

A. Abr.

Hamiltono Vysk. Valančiaus šeštadieninės mokyklos knygų skaitymo ir jaunimo rašinių konkurso laimėtojai. Iš kairės į dešinę: komisijos pirm. mokyt. ir vedėjas J. Mikšys, KLB valdybos atstovas, tėvų k-to pirm. A. Juozapavičius įteikia premijas — knygų skaitymo K. Pareštytei I, rašinių — J. Gimžauskaitei II grupės V, B. Murauskaitei—I gr. — III, A. Jonikui II gr. — III, D. Pajarskaitei I gr. — II, S. Balsiui II gr. II, N. Balsytei I gr. I, G. Perkauskui II gr. — IV ir I. Pareštytei II gr. — I

Nuotrauka A. Juraičio

Klaipėdos sukilimas ir jaunimas

L. TAMOŠAUSKAS

Klaipėdos krašto sukilimas, šalia nepriklausomybės kovų, yra pats svarbiausias įvykis mūsų valstybės nepriklausomybės laikotarpio gyvenime, nes juo buvo atgauta dalis mūsų tautos etnografinių žemių, uostas, išėjimas į jūrą, sudarytos sąlygos su užsieniu prekiauti savais keliais. Tūkstančiai tautiečių gavo darbo, be to, tai buvo pademonstravimas lietuvių tautinės ištvermės tiek Klaipėdos krašte, tiek visoj Mažojoj Lietuvoj, nežiūrint šimtmečiais trukusios vokiečių okupacijos.

700 metų Vokietijoj

Lietuviai nuo amžių gyveno prie Baltijos jūros. XIII š. pradžioje apsigyvenęs prie mūsų giminaičių prūsų vokiečių kryžiuočių ordinas, gaudamas paramos iš Europos vakarų, per kelias dešimtis metų užkariavo prūsus ir vakarinę Lietuvos dalį. Prasidėjo apie 700 šimtus metų trukusi germanizacija. Mažo to, XVIII š. pradžioje siautęs maras išnaikino ištisus kaimus lietuvių. Į jų vietą vokiečiai prigabeno mases vokiečių kolonistų. Vokiečiai tapo ponais, lietuviai — baudžiauninkais, kumečiais. Užkariautojai, siekdami panaikinti net lietuvių vardą, kraštą į rytus nuo Karaliaučiaus iki D. Lietuvos administraciniame padalinime vadintą "Litauische Provinz" (lietuvių provincija) 1824 m. pavadino Gumbinės apygarda. Iki XIX š. pabaigos skelbti oficialūs valdžios įsakymai bei potvarkiai dviem kalbom — vietos gyventojų lietuvių ir okupantų — vokiečių buvo sustabdyti. Visi raštai buvo rašomi vien vokiečių kalba. Iš mokyklų pašalinta lietuvių kalba. Šiuo reikalu per keletą metų vietos lietuvių siųsti kaizeriui prašymai su keliasdešimt tūkstančių surinktų parašų nieko negelbėjo. Milijonai markių pradėta siųsti į M. Lietuvą remti vokiečiams.

Nežiūrint viso to, lietuviai nei jų kalba M. Lietuvoje neišnyko. Čia 1547 m. pasirodė pirmoji lietuvių kalba knyga Mažvydo katekizmas, čia atsirado pirmas lietuvis poetas Donelaitis, čia jie leido lietuvių kalbos gramatikas, giesmynus, žodynus, vėliau pradėjo organizuotis į draugijas, leisti savo laikraščius. Pagal 1910 m. pačių vokiečių sudarytą statistiką, lietuviais užsirašė Klaipėdos apskrityje 66%, Šilutės — 53%, Tilžės — 51%. Toliau į pietvakarius tas nuošimtis mažėjo.

Susijungti su Lietuva!

Vos tik pasibaigus I pas. karui, Mažosios Lietuvos lietuviai, 1918 m. lapkričio 16 d. suvažiavę į Tilžę, išrinko Mažosios Lietuvos Lietuvių Tautinę Tarybą, kuri lapkričio 30 d. viešai deklaravo norą ir nusistatymą, kad D. Lietuva ir M. Lietuva būtų sujungtos į vieną. D. Lietuvos vyriausybė ir M. Lietuvos Lietuvių Tautinė Taryba įvairiais žygiais stengėsi Versalyje, kur santarvininkai sprendė Vokietijos likimą, kad visa Mažoji Lietuva būtų nuo Vokietijos atskirta ir sujungta su Lietuva. Versalio taikos konferencija nuo Vokietijos atskyrė tik nedidelę Maž. Lietuvos šiaurinę dalį, būtent, Klaipėdos apskritį su apylinkėmis iki Nemuno ir laikinai pavedė Santarvės (Britanijos, Pracūzijos, Italijos ir Japonijos) globai. Šį kraštą laikinai administruoti pavedė Prancūzijai, kuri į taip pavadintą Klaipėdos kraštą atsiuntė savo kariuomenę ir administratoriu. Tuo tarpu Lenkija dėjo pastangas, kad tas kraštas netektu Lietuvai. Santarvininku sostinėse ir pačiame Klaipėdos krašte iie skleidė minti padarvti ta sritį autonominiu kraštu. Nesulaukiant sprendimo atrodė, kad gali Klaipėdos kraštą paskelbti laisvu (Freistaat).

Gimnazistai savanoriai

1922 m. pabaigoje lietuviuose ėmė bręsti sukilimo mintis. Vieni mažlietuviai nesitikėjo sukilimo laimėti, nes neturėjo nei patyrusių kariškių, nei ginklų. Jie prašė D. Lietuvos pagalbos. Čia kilo baimė — bijota pasipriešinti didžiosioms valstybėms. Bet atsirado drąsuolių, organizavusių tą pagalbą ir stojančių į sukilėlių eiles. Net didžiuliai būriai gimnazistų, metę gimnazijos suolus, stojo savanoriais į sukilėlių eiles. Tuo tarpu Klaipėdos krašte susidaręs Vyriausias Maž. Lietuvos Gelbėjimo Komitetas su M. Jankum priešakyje 1923 m. sausio 9 d. išleido atsišaukimą, kad Klaipėdos krašte perima valdžią, atleidžia prancūzų augšč. komisaro sudarytą direktoriją ir paskiria naują krašto direktorijos pirmininką Erdmoną Simonaitį. Sukilimas pradėtas sausio 10 d., sėkmingai baigtas — sausio 15 d. Tuo būdu atgautas Lietuvos pajūris su Klaipėdos uostu, nors ir su labai nepalankia lietuviams santarvininkų paruošta sutartimi.

Pamoka dabarčiai

Visų pirma, kad drąsa ir kova už teisingą reikalą visuomet laimi, nežiūrint kokios baisios kliūtys bebūtų.

Antra, tas sukilimas mums primena, kad lietuviai apie 700 metų buvo vokiečių okupuoti, kolonizuoti ir vokietinti, bet neužmiršo savo kalbos, išliko lietuviais. Juk jie ten gyveno, kaip mes dabar Kanadoje: lankė vokiškas mokyklas, įstaigose ir krautuvėse turėjo vokiškai kalbėti, net vokiečių kariuomenėje turėjo karinę prievolę atlikti. Ir visdėlto išliko lietuviais, nes tarp savęs kalbėjo lietuviškai, mylėjo savo papročius ir savo tautą. Gi to išlikimo didžiulė prasmė ir nauda yra ta, kad santarvininkams sudarė pagrindą Klaipėdos kraštą atskirti nuo Vokietijos ir po 700 metų grąžinti jį Lietuvai.

Tas sukilimas mums primena, kad ir svetimame krašte lietuvis gali išlikti lietuviu, kad ir dabar Lietuvoje tautiečiai išliks, nežiūrint kaip ilgai ta okupacija užsitęs. Tas pavyzdys rodo, kad ir mūsų jaunimas gali lietuviais išlikti, jei tik norės, savo kalba tarp savęs kalbės ir tėvų kraštą mylės.

Kodėl būti lietuviais?

Dabar mūsų jaunimui dažnai kyla klausimas, kam viso to reikia, kokia prasmė?

Visų pirma tenka atsakyti, kad savo tėvų žemės meilė yra tas pats, kas savo artimųjų, savo giminių, savo tėvų meilė. Tauta yra tik didesnė šeima. Kaip sveikoje šeimoje visi vieni kitus myli, vieni kitiems padeda, taip tautoje, gal kiek mažesniame laipsnyje, tokia pat meilė ir noras pagelbėti turėtų reikštis, juoba, kad pagrindinis mūsų kamienas vergijoj. **Pagaliau, jei daugelis kanadiečių ar amerikiečių jaunuolių randa reikalo ir prasmės kovoti, varyti propagandą, demonstruoti už visai svetimų valstybių interesus — Sov. Rusijos, Raudonosios Kinijos, Kubos ir pan., tai kaip lietuvių kilmės jaunimas negali rasti prasmės kovoti, dirbti už savo tėvų žemės laisvę?** Jei anie randa prasmės kovoti, varyti propagandą už išplėtimą baisiausios pasaulyje diktatūros, kuri žmogų suvalstybina, sunaikina jo asmens teises, pavergia tautas, — kaip lietuviškasis jaunimas negali rasti prasmės kovoti už žmonijos gražiausius idealus, už žmogaus ir tautų laisvę, ypač už savo tėvų žemės laisvę? Juk už laisvės idealus žmonės kovojo visais laikais ir visose tautose, nežiūrint kur kas begyventų, ypač jaunimas.

Bet norint pamilti Lietuvą ir jos išsilaisvinimui pagelbėti, reikia ją ir jos kultūrą pažinti. Už tai reikia mokėti lietuviškai kalbėti, skaityti lietuviškus laikraščus ir knygas, reikia lankyti lituanistines mokyklas, priklausyti lietuviškom organizacijom, lietuviu bendruomenei. Tada jaunimas tikrai išliks lietuviškas, kaip anie M. Lietuvoje, ir matys prasme būti lietuviais, kartu būdami Kanados piliečiais.

MARIJĄ JANUŠKIENĘ, netekusią mylimo vyro

A † A JURGIO JANUŠKOS, nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

V. L. Štuikiai

Regina ir Angelė Baškytės, dvynukės 13 metų amžiaus, pasižymėjusios dainininkės, gavo specialų pažymėjimą už sukurtą dainą apie Kanadą. Pažymėjimą įteikė Toronto miesto burmistras W. Dennison 1967 m. gruodžio 27 d. rotušėje

Skelbti rusiškojo imperializmo skriaudą

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS TARYBOS 1967 M. GRUODŽIO MĖNESIOSESIJOS REZOLIUCIJOS

1. JAV Lietuvių Bendruomenės taryba ragina visus JAV lietuvius 1968-taisiais Lietuvos Laisvės Kovos Metais savo aplinkoje skelbti rusiškojo imperializmo daromą skriaudą Lietuvai ir tarptautinio komunizmo pavojų visų pasaulio tautų laisvei. Žuvusiųjų kovose už Lietuvos laisvę prisiminimas ir pavergtųjų lietuvių į mus kreipiamas žvilgsnis tegul stiprina visų mūsų veiklą, siekiant nepriklausomos Lietuvos atstatymo.

2. Trečiojo PLB seimo išvakarėse JAV LB taryba kviečia visas lietuvių organizacijas ir visus lietuvius įsijungti į Lietuvių Bendruomenės eiles. Visuomenininkus prašome suaktyvinti Lietuvių Bendruomenės idėjos skleidimą bei jos populiarinimą per susirinkimus, spaudą ir radiją, kad 1968-taisiais Lietuvos Laisvės Kovos Metais Bendruomenės organizaciniuose rėmuose susitelktų visas organizuotas JAV lietuvių judėjimas. Padarykime Lietuvių Bendruomenę ir šiame krašte iš tiesų visuotinę ir efektingą. Stipri ir vieninga Pasaulio Lietuvių Bendruomenė trečiojo seimo sesijos metu galės efektingai deklaruoti pasauliui okupuotos Lietuvos padėtį bei drauge su VLIKu ir Diplomatine Tarnyba sustiprinti Lietuvos išlaisvinimo darbą.

3. JAV LB taryba džiaugiasi Tautinių Šokių Šventės komiteto darbu, pritaria JAV LB Kultūros Fondo planui suorganizuoti teatrų festivalį ir ragina visas LB apylinkes Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukaktuvinius metus atžymėti nekasdieniniais kultūriniais užsimojimais.

4. JAV LB taryba kviečia visus lietuvius skaityti ir remti "Pasaulio Lietuvį", lietuviškus laikraščius, žurnalus ir literatūrą.

5. JAV LB taryba suprasdama, kad Lietuvių Fondo finansinė parama yra reikalinga Bendruomenės kultūrinių darbų įgyvendinimui, kviečia visus lietuvius dar stipriau remti kuo greitesnį LF augimą.

6. JAV LB taryba pageidauja, kad Pasaulio Lietuvių Bendruomenė 1969-tuosius metus paskelbtų lituanistinio švietimo metais.

JAV LB tarybos
1967 m. gruodžio mėnesio
sesijos rezoliucijų komisija

STALINGRADO PRAGARUI 25 METAI

P. LELIS

(Tęsinys iš praeito nr.)

Vokiečiai replėse

Nors vokiečiai, numatydami sovietų puolimą, buvo pasiuntę po vieną šarvuotą diviziją sustiprinti rumunams, bet tos jėgos buvo permažos ir pavėluotos. Lapkričio 23 d. Vatutinas ir Rokosovskis sujungė savo armijas Dono kilpoj ties Kalaču ir uždarė milžiniškose replėse šeštąją vokiečių armiją Stalingrade. Šią armiją sudarė: penki vokiečių korpusai (20 divizijų), du rumunų korpusai, daug artilerijos ir mechanizuotų dalinių, iš viso apie 200.000 karių ir apie 70.000 įvairių pagalbinių dalinių, sudarytų vietinių savanorių ir karo belaisvių.

Padėčiai gelbėti lapkričio 25 d. Dono armijų grupės vadu skubiai paskirtas feldmaršalas von Manštein, kuris vadovavo Krymo ir Sevastopolio tvirtovės užėmimams. Jis, pamatęs kritišką pietų fronto padėtį, su štabo viršininku Zeizler sutarė, kad reikia kuo greičiau trauktis iš Stalingrado. Bet vyriausioje būstinėje Hitleris, išklausęs pranešimo, trenkė kumščiu į stalą ir įsiutęs suriko: "Nesitrauksiu nuo Volgos. Aš Stalingrado tvirtovę ginsiu."

Kad šeštoji armija galėtų laikytis Stalingrade, reikėjo maisto, benzino, šaudmenų ir t.t. bent 500 tonų į dieną. Goeringas įtikino Hitlerį, kad aviacija galės savo lėktuvais tą kiekį pristatyti. Tada Hitleris įsakė gen. Paului laikytis Stalingrade "iki paskutinio".

Bandymas prasilaužti

Manšteinas skubiai organizavo pagalbą išvaduoti apsuptiesiems. Jis paėmė iš Kaukazo atsarginį 57-tąjį šarvuočių korpusą, pavedė gen. von Hoth žygiuoti Kotelnikovo kryptimi, pagal geležinkelį, prasimušti į Stalingradą ir susijungti su šeštąja armija. Bet už Kotelnikovo jam pastojo kelią Vatutino armija. Kautynėse gen. Hoth prarado daug tankų ir turėjo grįžti atgal. Tas žygis buvo kiek pavėluotas, nes tuo metu rusai, sutriuškinę italų armiją prie Dono, praplėtė bei sutvirtino apsupimo žiedą ir veržėsi didelėmis jėgomis į Dono žemupį ir Rostovą, tuo sudarydami didelį pavojų visam pietiniam frontui.

Gruodžio 19 d. gen. Manšteinas buvo pasiuntęs įsakymą Paului pamažu atsipalaiduoti iš šiaurinės srities ir su šeštąja armija žygiuoti į pietus, kad kartu su Hoth šarvuočių korpusu pralaužtų apsupimo žiedą, bet Paulus atsakė neturįs pakankamai kuro tankams. Iš tikro, jis klausė tik Hitlerio įsakymo — nesitraukti iš Stalingrado, nes kuro ir maisto (300 tonų) vežė jam išvaduotojai. Tokiu būdu Manšteino bandymas išgelbėti šeštąją armiją nepavyko ir ji buvo pasmerkta žūti. Ji pradėjo badauti, nes iš pažadėtų 500 tonų aprūpinimui į dieną gaudavo tik 200-150 tonų, o kartais tik 70 tonų.

Tragiškos Kalėdos

Rusai, vis siaurindami apsupimo žiedą, užėmė Stalingrado pakraščių aerodromus. Vokiečių transporto lėktuvai, nebeturėdami kur nutūpti, krovinį išmesdavo kur pakliuvo. Apie 500 transporto lėktuvų rusai numušė. Dienos metu skrist buvo pavojinga, todėl aprūpinimas dar sumažėjo. Čia ir prasidėjo Stalingrado tragedija. Ypač liūdnos buvo Kalėdos apsuptiems kariams. Sprogimų protarpiais kaikur griuvėsiuose matėsi spinksinčios žvakutės ant popieriais papuoštų eglučių, o rūsyse ir bunkeriuose girdėjosi tyliai giedant "Stille Nacht, heilige Nacht". Šeštoji armija buvo jau išvargusi, šalo ir badavo. Visi arkliai buvo jau suvalgyti. Net šunys, katės ir žiurkės buvo kareivių išrankiotos. Sausio 8 d. pasirodė trys rusų kariai su balta vėliava; jie pareikalavo armija pasiduoti. Paulus perdavė ultimatumą Hitleriui, kuris jį atmetė.

Į nelaisvę

Rūsiuose ir bunkeriuose dabar atrodė kaip Dantės pragare. Sužeistųjų niekas neslaugė, mirusiųjų niekas nelaidojo. Jie gulėjo bunkeriuose kartu su dar gyvais kovotojais. Sausio 28 d. Paulus nusiuntė į vyriausią Fiurerio būstinę radiogramą: "Kareiviai be amunicijos ir be maisto, 18.000 sužeistų be medicinos pagalbos. Trijose vietose frontas pralaužtas. Tolimesnis gynimasis beprasmis. Išgelbėti likusiems kariams reikalauju leidimo pasiduoti." Atsakymas: "Šeštoji armija atliks savo istorinę pareigą iki paskutinio žmogaus. Kapituliacija neleistina." Paskutinė žinia iš šeštosios armijos vyr. būstinės sausio 31 d.: "Rusai stovi prie mūsų bunkerio durų. Naikiname įrengimus ir daugiau ši stotis neveiks."

Feldmaršalas Paulus pasidavė nelaisvėn su 23 generolais, 2500 įvairių laipsnių karininkų, 90.000 vokiečių karių ir 40.000 pagalbinių karių. Rumunai nelaukė galo ir jau buvo anksčiau pasidavę. Laimingesni buvo tie, kurie kovodami mirė.

Pirmąją savaitę po kapituliacijos Beketovkos belaisvių stovykloje, į pietus nuo Stalingrado prie Volgos, nuo bado, šalčio ir išvargimo mirė 40-50 tūkstančių vokiečių karių. Kiti belaisviai, Stalingrado kovotojai, mirė vėliau. Iš 220.000 Stalingrade apsuptų vokiečių karių po karo į namus grįžo tik 5500. Taip baigėsi Stalingrado tragedija.

Pateisinama?

Kaikurie žinovai aiškina, kad ši Stalingrado tragedija kariniu atžvilgiu pateisinama. Esą, kas būtų atsitikę su visu pietų frontu ir Kaukaze esančiomis armijomis (grupe A), jei sovietų armijos, pririštos Stalingrade, būtų atpalaiduotos. Jos būtų galėjusios atkirsti Rostovą prie Dono ir tada ne tik Kaukazo armijos būtų žuvusios, bet ir visas pietinis frontas suardytas. Esą Hitleris paaukojęs šeštąją armiją Stalingrade, kad išgelbėtų dešimtį kitų armijų. (Naudotasi literatūra: E. von Manstein, Lost Victories; H. W. Baldwin, Battles Lost and Won; Hammerton, The Second Great War).

SVEIKATOS KLINIKA – Health Clinic
Medicininis ir pooperacinis gydymas
Vienintelė valdžios registruota natūralaus gydymo lietuviška klinika.
Įvairūs spinduliai, elektriniai ir fiziniai rankų masažai, spindulinės ir ir garų vonios. Gydomieji judesiai ir psichologinė terapija.
B. Naujalis, Ps.D.R.M.N.Pt.
460 Roncesvalles Ave., Toronto Tel. LE 3-8008

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

PUTINO ĮAMŽINIMAS

Kompartija įsakė V. Mykolaičio-Putino atminimą įamžinti paminklu Vilniaus Rasų kapinėse, memorialine lenta prie velionies namo Liepos 21-mosios gatvėje, literatūriniu muzėjumi, kuriame bus išstatyti Putino gyvenimą ir kūrybą vaizduojantys eksponatai. Kapsuku perkrikštytoje Marijampolėje veikianti vidurinė mokykla jau gavo "Kapsuko Vinco Mykolaičio-Putino" mokyklos vardą. Susidaro įspūdis, jog perkrikštijamas ir pats Putinas, prieš Vincą pridedant dar ir Kapsuko komunistinį vardą. Spaudos komitetui įsakyta baigti leisti Putino raštus, paruošti jo gyvenimą vaizduojantį albumą, kinematografijos komitetui — sukurti velioniui skirtą dokumentinę kino apybraižą. Putino įamžinimu Kaune ir gimtajame Pilotiškių kaime turės pasirūpinti Kauno miesto ir Prienų rajono vykdomieji komitetai, kultūros "ministerija", Mokslų Akademijos lietuvių kalbos ir literatūros institutas, Rašytojų Sąjunga.

"PALANGA" MASKVOJE

Maskvos Lenino prospekte baigiama statyti lietuviška kavinė "Palanga", kurios projektą paruošė vilniečiai architektai I. Laurušas ir J. Jurkšas. Vidų puoš už pakabinamų lubų paslėpti šviestuvai, skulptoriaus K. Valaičio sukurta metalinė pertvara, Vilniuje pagaminti baldai. Padavėjoms drabužius suprojektavo Vilniaus modelių namų dailininkai, o dailės kombinato meistrai pagamino stalo keramiką. Valgiaraštin bus įtraukti lietuviški patiekalai, kuriuos padės paruošti iš Vilniaus atsiųsti specialistai. Vėliau juos galės pakeisti Vilniuje apmokyti Maskvos kavinių tresto tarnautojai. Kavinės lankytojai galės gauti Anykščių vyno, "Pałangos" bei kitų lietuviškų gėrimų.

KOLCHOZININKŲ PENSIJOS

Nuo sausio 1 d. į pensiją išėjusių kolchozininkų skaičius padidėjo daugiau kaip 35.000. Senatvės pensijai gauti jiems dabar taikoma ta pati amžiaus riba, kaip darbininkams ir tarnautojams. Beveik 40 milijonų rublių pensijų ir pašalpų šiemet gaus apie 235.000 Lietuvos kolchozininkų. Šiuos duomenis paskelbė "Tiesa", "Komjaunimo Tiesa" ir kiti laikraščiai, garbindami sovietinį pensijų įstatymą ir nutylėdami pensijų dydį. Padalinus 40 mil. rublių lygiomis dalimis 235.000 kolchozininkų, kiekvienam pensininkui tektų apie 123 rb. per metus. Mėnesinė 10 rb. pensija yra tik skaudus pasityčiojimas iš nuosavybę praradusio lietuvio ūkininko, kuris žemei yra skyręs visą savo gyvenimą. I pensijų fondą 14.800.000 rb. šiemet turės įmokėti iš savo pajamų patys kolchozai.

PABRANGO BEKONAI

"Valstiečių Laikraščio" 2 nr. rašoma apie Eišiškių rajono kolchozo "Pirmyn" į Vilniaus mėsos kombinatą atvežtas 32 kiaules, kurių tik 18 buvo pripažinta bekoninėmis. Kombinato žaliavų skyriaus buhalteris Antanas Umbrasas aiškina: "Nieko nepadarysi. Nuo sausio 1 dienos bekoninėms kiaulėms įvesti nauji reikalavimai. Dabar bekonas neturi būti trumpesnis kaip 105 cm. Jo svoris — nuo 75 iki 100 kg. Anksčiau nebuvo kreipiama dėmesio į spalvą bei įdrėskimus, o dabar bekoninėmis neskaitomos deglos bei subraižytos kiaulės." Padidinus bekonams taikomus reikalavimus, 5-6 rubliais padidinta jų kaina, bet lašininėms kiaulėms ji sumažinta apie 19-20 rb. Kolchozai gali turėti nemažų nuostolių, jeigu dalis į mėsos kombinatus pristatomų bekonų neatitinka naujų reikalavimų.

LEOKADIJA IR SALOMĖJA

Pasikalbėjimą su iš Niujorko grįžusia užsienio reikalų "ministere" Leokadija Diržinskaite-Piliušenka "Gimtojo Krašto" 2 nr. paskelbė vyr. red. pavaduotojas J. Lukoševičius. Ji pasakoja apie Diplomatijos Šefo St. Lozoraičio protesto raštą Jungtinėms Tautoms, kuris, pasak Leokadijos, neturėjęs jokios reikšmės. Kažinkokios reikšmės ir netenka tikėtis, nes pokalbį papildančioje nuotraukoje iš JT salės prieš L. Diržinskaitę matoma lentelė su aiškiu užrašu "Union of Soviet Socialist Republics". Posėdžiuose ji dalyvavo ir juose atstovavo ne Lietuvai, bet Sovietų Sąjungai. Toliau L. Diržinskaitė kalba apie veiksnių susiskaldymą, kuris prasidėjęs dėl nuomonių skirtumo sovietų okupuotos Lietuvos atžvilgiu, apie susitikimus su JAV lietuviais. Vienas lietuvis dailininkas jai prasitaręs: "Lietuvių tautos reikalas, kaip kurti savo ateitį". Tas pats nei vardo, nei pavardės neturintis dailininkas jai skundęsis: "Mes čia, kol prasimušame, esame apverktinoje padėtyje. Dailininkams niekas nepadeda: jei moki — plauk, jei ne — skęsk." Priešpaskutiniame "GK" puslapyje įdėtose nuotraukose L. Diržinskaitė pozuoja su L. Vladimirovu, E. ir A. Bimbomis, o vienoje grupėje šalia jos matyti Pr. Lapienė, Adolfas Mekas ir juos visus plaukų ilgiu pralenkiąs Jonas Mekas su itale žmona. Redakcija pristato ir į nuotraukas nepatekusią fotografę: "Šią, kaip ir kitas spausdinamas nuotraukas, padarė Salomėja Narkėliūnaitė".

TELEVIZIJOS TEATRAS

Pluoštą žinių apie televizijos teatrą Vilniuje pateikia "Literatūros ir Meno" koresp. E. Aukštikalnio pokalbis su šios institucijos vyr. rež. S. Borisiene, rež. B. Bratkausku, vyr. red. K. Zalensu, aktore B. Abramavičiūte ir dail. R. Lukšu. Teatras turi tik 6 nuolatinius aktorius, kurių nepakanka didesnio masto pastatymams. Tenka jieškoti pagalbos dramos teatruose, nors konservatorijos teatrinį fakultetą baigę aktoriai nėra paruošti darbui televizijoje. Specialaus pasiruošimo neturi ir televizijos dailininkai. Jų darbą sunkina dar ir ta aplinkybė, kad Vilniaus televizija šig šiol netransliuoja spalvotų laidų, o spalvos gerokai palengvintų dailininko darbą. Tik dabar gauta įrašų aparatūra, kurios dėka televizijos spektaklius bus galima perkelti į juostą ir saugoti ateičiai. Didžiausio pasisekimo susilaukė R. Pauraitės pjesė "Oi žodeliai, žodeliai", D. Urnevičiūtės — "Apgamėlis". Programon yra įtraukti V. Petkevičiaus ir V. Palčinskaitės veikalai vaikams, lietuvių klasikų kūrinių inscenizacijos ir eilė iš kitų kalbų verstų pjesių. V. Kst.

Laisvės Kovos Metai laukia rėmėjų, savanorių ir kovotojų. Kurių gretas manai papildyti?

Šiuos G. Mačienės (jos nuotraukoje nėra) populiarius gaminius galėsite išlošti Kanados lietuvių krepšinio pirmenybių baliuje Londone, vasario 3 d. Nuotrauka Free Press

STAIGMENA LONDONE!

KANADOS LIETUVIŲ KREPŠINIO PIRMENYBĖS IR JŲ

DIDYSIS BALIUS

NAUJOJOJE CENTENNIAL BANKETŲ SALĖJE,

550 WELLINGTON PRIE DUFFERIN, VASARIO 3 D.

Pirmenybės prasidės šeštadienį, 10 v. r., Sir A. Beck gimnazijoje, o susipažinimo balius 8 v. v. Centennial salėje; šio pastato viduje — vietos 300 automobilių. Sekmadienį 11 v. r. pamaldos — 1414 Dundas St.; 1 v. p. p. — baigminės rungtynės South gimnazijoj.

Apvalūs staliukai 6—8 asm. — Baliaus karalaitės rinkimai
Žinomasis vokiečių orkestras — Pirmą sykį tokia loterija
Bufetas ir visų rūšių gėrimai — Trumpa, įvairi programa

Kiekvienas iš Jūsų čia būsite laukiamas svečias. Atvykite ir draugus atsiveskite.

Jus kviečia —

Londono sportuojančio jaunimo klubas "Tauras"

LONDON, ONT.

VISI Į LONDONĄ! Paprastai Londonas vyksta į Torontą, Hamiltoną ar net į Montrealį. Šį kartą tebūnie leista pasikeisti rolėmis — Londonas, manau, turi teisės laukti svečių iš didžiųjų apylinkių, nes draugystė turi būti abišalė. Ji pasirodys Kanados lietuvių krepšinio pirmenybėse vasario 3-4 d.

KREPŠINIO PIRMENYBĖS prasidės vasario 3 d., 10 v. r., Sir A. Beck gimnazijoje, Dundas prie Highbury. Sekmadienį, vasario 4, 11 val. pamaldos 1414 Dundas St., tik vienas blokas į rytus (į kalną) nuo Beck gimn., gi sekmadienį 1 v.p.p. — baigminės rungtynės South gimnazijoj, Tecumseh prie Belgrave.

SUSIPAŽINIMO BALIUS — Centennial Banketų Salėje, 550 Wellington prie Dufferin, šeštadienį, vasario 3 d., 8 v.v. Automobiliams pastatyti daug vietos to pastato apatiniame augšte — viduj. Įvažiavimas viduryje bloko iš Dufferin. Užrašyta, rodos, prie liet. spalvų lentos "Entrance to the civic centre". Vykstantiems 401 — išsukti į Wellington Rd. ir važiuoti tiesiai į miesto centre esantį Viktorijos parką, kuriame ir yra Centennial salė. Atvykstantiems nr. 2 plentu ar iš Beck gimnazijos važiuoti Dundas g-ve į miesto centrą ligi Hotel London, čia pasukti į dešinę — į Wellington St., pavažiuoti porą blokų į šiaurę ir bus ta salė. Baliaus programoje: šokiai prie gero orkestro, pramoginės muzikos vokalistai — solo, duetas, dvigubas kvartetas, jaunimo choras, karalaitės rinkimai. Apranga — pačios kandidatės nuožiūra. Tikimasi, kad išrinktoji bus atžymėta ne tik lietuviškoje spaudoje, bet ir angliškoje bei televizijoj. Visų rūšių gėrimai ir bufetas su užkandžiais. Loterijoje irgi daug vertingų dalykų: kun. B. Pacevičiaus paveikslai (originalai), garsieji G. Mačienės gaminiai — raguolis ir ežiai, nekartą rodyti televizijoje. G. Mačienė gauna daug užsakymų ir iš kitų apylinkių. Atrodo, bus kaikas specialaus ir vyrams.

NEPAMIRŠKIME ATVYKTI ir į krepšinio pirmenybes. Juk jos čia vyksta pirmą kartą ir nežinia kiek metų praeis, kol vėl jas galėsime čia stebėti. Šį kartą pažvelkime į reikalą jaunimo akimis. Rungtynės labai svarbios mūsų jaunimui. Kai mes nueisime ten, kur jaunimui svarbu, jie ateis ten, kur mums svarbu. Kadangi dalyvaus daug komandų, rungtynės vyks net trijose salėse ir truks pusantros dienos. Todėl negali būti asmens, kuris nesurastų tose pirmenybėse ko nors įdomaus. Šį kartą tikrai bus įdomu. Londono vienai ar kitai komandai gali tekti žaisti pirmose rungtynėse, t.y. šeštadienį 10 v.r. Iš Londono dalyvaus trys komandos. Sportuojantis jaunimas laukia Jūsų Londone!

NUOŠIRDŲ ATSIPRAŠYMĄ sportuojantis jaunimas jaučia širdyse: daug Londono lietuvių ateina jam į talką, įnešdami šion šventėn vienokį ar kitokį įnašą. Deja, rengėjai negalės parodyti savo dėkingumo prie įėjimo ar kita šios šventės proga, nes tai būtų perdaug rizikinga — išlaidos yra nepaprastai didelės. Tačiau jaunimas gali pažadėti viena... kad jis savo geradarių nepamirš ateityje, kai bus patogesnė proga. D. E.

DAR NESUĖJO METAI, kai Hamiltone įsisteigė D.L.K. Algirdo šaulių kuopa ir jau spėjo pusėtinai sustiprėti. Vasario 17 d., 6.30 v.v., ji ruošia savo pirmą šokių vakarą "vėdarų balių" ir kviečia lietuviškąją visuomenę, veteranus, savanorius-kūrėjus, šaulius ir visas kitas čia tremtyje veikiančias organizacijas dalyvauti. Valdyba

PADĖKA

Reiškiu nuoširdžią padėką gausiems bičiuliams už gėles, užuojautas, užprašytas šv. Mišias ir visas paslaugas, parodytas ryšium su mirtimi a.a. Simono Kadziulio, mirusio 1967 m. gruodžio 24 d. Hamiltone.

Taipgi nuoširdžiai dėkoju mons. dr. J. Tadarauskui už gražias laidotuvių apeigas.

Elena Stonkienė, krikšto duktė

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame draugams ir bičiuliams už suruoštą mums iškilmingą mūsų 10-ties metų vedybinio gyvenimo staigmeną, už vertingą dovaną, sveikinimus ir linkėjimus.

Didžiausia padėka tenka šios staigmenos iniciatoriams ponams G. B. Juodelėms, kurie savo namuose suruošė tą pobūvį. Visiems dalyvavusiems pobūvyje ir prie jo prisidėjusiems nuoširdus ačiū: S. A. Aušrotams, P. Armonui, A. A. Barkauskams, J. V. Bernotams, G. P. Breichmanams, G. R. Giedraičiams, D. L. Gutauskams, A. Jankūnui, D. P. Juškevičiams, E. R. Konteniams, E. E. Kudaboms, A. A. Laugaliams, I. V. Mačikūnams, D. L. Mačikūnams, R. B. Pakalniškiams, J. J. Paškevičiams, A. F. Pietrantonio, J. A. Pilypaičiams, J. A. Pranskevičiams, A. Stasevičiui, A. Z. Stanaičiams, L. J. Stungevičiams, V. A. Ulbinams, V. S. Verbickams, A. J. Vilimams ir A. J. Vyšniauskams.

Irena ir Jonas Jokūbynai

OTTAWA, Ont.

MIRĖ ATS. PLK. LTN. ALEKSANDRAS MAKULAVIČIUS. Š. m. sausio 5 d. mirė širdies liga, sulaukęs 78 m. amžiaus, šios apylinkės tautietis plk. ltn. Makulavičius. Kilęs iš Alytaus apskr., Butrimonių valsč., Raižių kaimo. Baigęs karo mokyklą, berods, Vilniuje dar prie caro; dalyvavo I D. kare ir 1915 m. buvo patekęs į vokiečių nelaisvę. 1920 m. grįžo iš nelaisvės ir buvo mobilizuotas bei paskirtas į 9 pėstininkų Vytenio pulką. Daug įvairiausių pareigų jam teko eiti kariuomenėj. Pradėjęs jaun. kuopos karininku, lipo tarnybos laiptais augštyn iki pulko vado. Jam teko būti kariuomenės teismo nariu garsiojoj nacių Saso-Neumanno byloj. Prieš išeidamas į atsargą 1938 m. buvo atskiro batalijono vadu ir įgulos viršininku Varniuose. Apdovanotas 10 metų Lietuvos nepriklausomybės jubilėjiniu medaliu, D.L.K. Gedimino IV ir III laipsnio ordinais. Atvykęs į Kanadą, po ilgokų kelionių ir darbų, pagaliau apsistojo įsigytame ūkelyje prie Spencerville, Ont., — apie 50 mylių nuo Otavos, kur ramiai sau leido su žmona ir jos broliu p. Jogaudu pensininko dienas, nesiversdami jokiais ūkio darbais. Velionis priklausė KLB Otavos apylinkei. Buvo tiesaus būdo, sąžiningas, pareigingas ir jautrios širdies žmogus. Dažnai galėjai jį matyti įvairiuose šios apylinkės parengimuose. Prieš porą metų, minint Lietuvos kariuomenės atkūrimą, velionis papasakojo ilgokus atsiminimus iš gausios savo patirties mūsų kariuomenėj.

Palaidotas Spencerville, Ont., katalikų kapinėse. Daug gėlių iš draugų, pažįstamų ir mūsų B-nės puošė jo karstą. Nors oras pasitaikė labai šaltas, tačiau net iš Toronto buvo atvykę atsisveikinti p. Kalendros ir kiti artimieji. Velionis, visą savo amžių buvęs kariu, tokiu išliko savo būdu, išvaizda iki mirties. Tebūnie Tau, Aleksandrai, lengva svetingoji Kanados žemė, kuri Tave priglaudė amžiams. Gili užuojauta likusiems artimiesiems.

A. Paškevičius

St. Catharines, Ont.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame visiems, prisidėjusiems prie a.a. Algio Antano Griniaus antkapio pastatymo. Antkapis buvo padarytas 1967 metais birželio 10 dieną, o birželio 11 atlaikytos šv. Mišios. Šv. Mišias atnašavo Tėvas Benediktas Bagdonas, OFM. Aukomis prisidėjo: St. Catharines 278 SLA kuopa $10, Niagaros pusiasalio ramovėnų skyrius $5. Po $10: St. Vaitkus, K. Stankus, P. Kančina, K. Galdikas, A. Ambroziejus, L. Pūslys; po $5: V. Ruzgys, A. Jasiulionis, M. Preikšaitis, J. Bušauskas, J. Kazragis, J. Katasonavas, K. Jasevičius, V. Skrebutėnas, A. Tysliavienė, J. Šarapnickas, J. Kavolėlis, Juozas Grigas, B. Radzevičius, P. Malukas, J. Kalainis; po $3: A. Zosinas, P. Dauginas; po $2: St. Kukta, A. Viniautas, K. Stundžia, J. Alonderis, J. Skeivelas, M. Satkevičius, S. Šetkus, V. Alonderis, V. Pavilianskas, K. Gegeckas, A. Švažas, M. Sauka, J. Žemaitis, A. Jurelevičius, K. Butkus, J. Vyšniauskas, J. Paukštis, P. Baronas, J. Markuškis, J. Girevičius, A. Klimas, V. Bieliūnas, V. Satkus, L. Markelis, P. Meškauskas, A. Viskosas, A. Panumis, V. Daraška; po $1: A. Paulionis, D. Giliūnas, Sosin.

Visiems prisidėjusiems aukomis prie šio kilnaus darbo komitetas nuoširdžiai dėkoja.

VANCOUVER, B.C.

VANKUVERIEČIAI, rengdami Vakarų Kanados Lietuvių Dieną, sudarė sieninį kalendorių su Lietuvos vyčio ir Gedimino stulpų kombinacija. Taipgi įrašyta Lietuvių Dienos data — 1968. VIII. 3-4 d.

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

ŽURN. JERONIMAS CICĖNAS, Omahoj gyvenąs "Naujienų" kultūrinio priedo nuolatinis bendradarbis, dėl pablogėjusios sveikatos buvo priverstas pasitraukti pensijon. Jis apgailestauja, kad dėl sumažėjusių pajamų negalės prenumeruoti ir sekti lietuviškos spaudos. Kadangi netrukus likviduojasi ir jo žmonos darbovietė, atrodo, teks keltis į kitą vietovę.

TAUTINIŲ ŠOKIŲ VAKARĄ Čikagos Jaunimo Centre surengė I. Smieliauskienės vadovaujama "Grandies" grupė, suorganizuota prieš trejus metus ir dabar turinti 42 dalyvius, pagal amžių suskirstytus į dvi grupes. Vadovė eilę naujų šokių gavo iš sovietų okupuotos Lietuvos ir juos pati stilizavo, apvalydama nuo rusiškų priemaišų. Didžiausia "Grandies" svajonė yra suorganizuoti rugsėjo 1 d. išvyką į P. Ameriką.

VYSK. KAZIMIERAS SALATKA, JAV gimęs lietuvis, pastaruoju metu ėjęs Grand Rapids vyskupijos augziliaro pareigas, popiežiaus Pauliaus VI paskirtas Marquette, Mich., vyskupijos ordinaru. Jis yra augęs JA V-se, čia baigęs mokslus ir neblogai kalba lietuviškai. Dalyvavo lietuvių religiniame kongrese Vašingtone ir kitose lietuvių iškilmėse.

STASYS BARAS, geriausias lietuvių tenoras išeivijoje, jau eilę metų dirba Čikagos Standard Federal taupymo ir skolinimo bendrovėje. Neseniai jis baigė specialų kursą ir išlaikė egzaminus Society of Real Estate Appraisers, gaudamas SRA laipsnį ir teisę atlikti visus nekilnojamo turto įkainojimus.

Š. AMERIKOS LIETUVIŲ STUDENTŲ SĄJUNGOS naujos centro valdybos pareigas perėmė nominacijų komisijos surasti kandidatai Čikagoje: Dalia Barmutė, Vytas Jokūbauskas, Ramunė Jurkūnaitė, Vytas Kasniūnas jr., Rimas Penčyla, Raimundas Šarka ir Jonas Valkiūnas. Nesuradus daugiau kandidatų, šios pareigos perduotos be rinkimų.

PREL. J. BALKŪNAS š. m. sausio 19 d. skaitė paskaitą anglų kalba apie Baltijos valstybes Overseas Press Club, Saint Michael Forum. Jis plačiai išdėstė Estijos, Latvijos ir Lietuvos istoriją, nušvietė dabartinę būklę ir užsienio baltiečių pastangas išlaisvinti sovietų pavergtiem kraštam. Prieš paskaitą sol. L. Senken, akompanuojama muz. L. Kačanausko, padainavo lietuviškų dainų. Klubo patalpos buvo papuoštos lietuvių liaudies dirbiniais, išstatyti gintaro pavyzdžiai ir pašto ženklai.

Venecuela

KALĖDŲ EGLUTĘ su mokyt. Stasio Jankausko paruošta atitinkama programa surengė LB Caracas apylinkė. Geriausiems programos dalyviams — Dainorai Jeloveckaitei, Dalytei Šliogerytei ir Jonui Rozales — kun. A. Perkumas užprenumeravo vaikų laikraštėlį "Eglutė".

ŠVENČIŲ PROGA pirmą kartą Venecuelos Lietuvių Bendruomenę pasveikino šios respublikos prezidentas dr. R. Leoni.

Australija

VYTAS ŽVIRZDINAS yra sudaręs pramoginės muzikos dainininkų grupę "Vyt and the World" ir išleidęs porą plokštelių. Jo antrą "Flower Children" plokštelę dažnai transliuoja radijas. Muziką ir dainas kuria patys šios grupės dalyviai.

LATROBE VALLEY ALB SENIŪNIJA buvo paskelbusi knygų vajų organizuojamai bibliotekai. Į pagalbos šauksmą atsiliepė ir atsiuntė knygų Australijos lietuvis J. Mikštas — 76, V. Vokietijos lietuvis P. Antanaitis — 5, JAV lietuviai J. Kapačinskas — 2, J. Gliauda — 3, A. Vitkauskas — 1. Knygas ir dabar dar nevėlu pasiųsti bibiliotekos adresu — 3 Jennifer St., Morwell, Vic. 3840, Australia.

BALTIEČIŲ SUVAŽIAVIMĄ su plačia politine ir kultūrine programa birželio 1—8 d.d. Adelaidėje šaukia Australijoj veikianti Federacinė Baltų Taryba. Suvažiavimo tikslas — atžymėti Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybės penkiasdešimtmečius. Pirmoji diena bus skiriama tarptautinės politikos klausimams ir atitinkamoms rezoliucijoms, o likusios dienos — koncertams, paskaitoms ir parodoms, kurios supažindins australų visuomenę su Baltijos kraštų istorija, baltiečių siekiais bei jų kultūriniais laimėjimais. Programa jau ruošiama ir netrukus bus pateikta spaudai.

Argentina

VYNUOGIŲ ŠVENTĘ Avellanedos lietuvių salėj Buenos Aires surengė I. Veličkaitės-Simanauskienės vadovaujamas "Rambyno" ansamblis. Koncertinę programą atliko akordeonistai — L. Rudėnas, H. Povilauskas, inž. G. Kliauga ir sol. Z. Valadkaitė, padainavusi "Stovyklos vakarus", "Idilijos dainas", "Palangos vėjelį". Ją akordeonu palydėjo studentas L. Rudėnas. Vakaro pelnas buvo skirtas Argentinos lietuvių jaunimo kelionei į jaunimo studijų savaitę Brazilijoje.

ARGENTINOS TURIZMO SĄJUNGOS automobilių lenktynėse iš Buenos Aires į Mar del Plata su itališku "Fiatu" dalyvavo dvi lietuvaitės — Nelida Girdauskaitė ir Adolfina Geigaitė. Iš 675 lenktynėse dalyvavusių automobilių jų "Fiatui" teko 28-ji vieta, o joms — medalis, 5 dienos nemokamų atostogų Mar del Plata, 2 dienos Mira Mar ir po dieną Tandil ir Azul vietovėse.

TRADICINĖ KALĖDŲ EGLUTĖ buvo surengta pirmą Kalėdų dieną A. L. Centre Buenos Aires. Šokių, dainų ir deklamacijų programą išpildė mažųjų ansamblis "Papartynas". Vaikučius saldainiais vaišino Kalėdų senelis Alfonsas Karosas. Šiame parengime dalyvavo ir suaugusieji. Svečių buvo iš Rosario, Brazilijos, Kanados ir JAV. Antroji Kalėdų programa mažiesiems įvyko SLA dr. Vinco Kudirkos salone, surengta SLA mažųjų ansambliečių. Čia mažieji aktoriai suvaidino kalėdinį vaizdelį. Kalėdų senelio pareigos teko Osvaldui Levanavičiui.

NAUJUOSIUS METUS Buenos Aires lietuviai sutiko A.L. Centre. Kadangi tuo laiku Argentinoj yra vasara, stalai buvo paruošti po atviru dangum — sporto aikštėje, bet užėjęs lietus dalyvius privertė kraustytis į saloną. Sveikinimo žodį tarė Argentinos Lietuvių Centro pirm. J. Mičiūdas.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ ARGENTINOJ, 53 metų veiklą atžymėjusi organizacija, išsirinko naują centro valdybą: pirm. — L. Stankevičius, vicepirm. K. Devenis, sekr. R. Stalioraitis, II sekr. — G. Baršauskas, ižd. — A. Ramanauskas, II ižd. — J. Bakaitis, nariai — P. Bironas, I. Simanauskaitė, K. Vekelis, A. Masiulionis, J. Gimbutas ir J. Kalvelis.

Britanija

VINCAS BALICKAS, buvęs iki šiol Lietuvos pasiuntinybės patarėjas, mirus įgaliotam ministeriui B. Bałučiui, Britanijos vyriausybės š.m. sausio 22 d. pripažintas pasiuntinybės reikalų vedėju — chargé d'affaires.

HAMILTON, ONT

IŠKILMINGAS 50-TASIS

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS

paskelbimo minėjimas Hamiltone

rengiamas Jaunimo Centro salėje,

48 Dundurn St. N.,

vasario 11 d., 4 v. p.p.

Programoje: paskaita adv. JULIAUS SMETONOS, "VARPO" choras ir "GYVATARO" tautiniai šokiai.

KLB Hamiltono apylinkės valdyba

EKSKURSIJA Į LONDONĄ. Ateitininkų sendraugių organizuojamos ekskursijos į Londoną vasario 3 d. autobusas, jeigu susidarys reikiamas skaičius važiuojančiųjų, išvyksta 4 v.p.p. nuo Jaunimo Centro. Tą šeštadienį Londone įvyks Kanados lietuvių krepšinio pirmenybės, o vakare — didžiulis balius su gražia menine programa. Laukiama daug jaunimo. Londono lietuviai maloniai kviečia hamiltoniečius gausiai dalyvauti jų ruošiamose iškilmėse. Visais reikalais prašome kreiptis pas ekskursijos vadovę G. Kažemėkienę tel. 522-9978.

JAUNIMO ŽURNALAS "Ateitis" yra leidžiamas Moksleivių Ateitininkų Sąjungos JAV-se. Prenumerata metams $5.00, susipažinimui prenumerata tik $3.00. "Ateities" žurnalo atstovas Hamiltone yra J. Pleinys, telef. 527-4876. Tėveliai yra kviečiami užprenumeruoti šį jaunimo žurnalą savo prieaugliui, o skaitantieji atnaujinti savo prenumeratas.

ŠV. KAZIMIERO MINĖJIMAS, rengiamas ateitininkų, įvyks kovo 3 d. Ateitininkiškasis jaunimas ruošiasi iškilmingai paminėti savo globėją.

ATEITININKŲ METINĖ ŠVENTĖ gegužės 5 d. J. P.

JUOZAS DOČKAITIS, esąs Convalescent Centre, 52 Catharine St. N., mažai kieno lankomas. Jis domisi lietuvių gyvenimu ir skaito lietuviškus laikraščius, užsakytus jo giminių J. A. V-se.

KAUKIŲ BALIŲ šiemet ruoš Tautos Fondas paskutinį šeštadienį prieš Gavėnią, vasario 24 d. Jaunimo Centro salėje. Rengėjai nori šitą kaukių balių padaryti platesnį, daugiau maskarado pobūdžio ir įtraukti į jį mūsų studentiją ir visą apylinkės vyresnį jaunimą. Vertingos pinigų premijos yra gautos net 5, todėl laimėtojų galės būti daug ir daug bus įdomumo visiems. K. M.

Geriausia taupyti ir skolintis tik Hamiltono lietuvių

Kredito Kooperatyve "TALKA"

21 MAIN ST. E., KAMB. 203. TEL. 528-0511.

Darbo valandos:
Pirm. 9.30—5 v.p.p.
Antr. 9.30—5 v.p.p.
Treč. 9.30—5 v. p.p.
Ketv. 9.30—5 v.p.p.
Penkt. 9.30—8 v.p.p.
Šešt. 9—1 v.p.p.

Augšti nuošimčiai už indėlius
Prieinamos skolinimosi sąlygos
Nemokamas CUNA gyvybės ir paskolų draudimas.
Pilnas čekių patarnavimas
Užtikrintas indėlių saugumas
Malonus lietuviškas patarnavimas

St. Catharines agentūra: 75 Rolls Ave, Tėvų pranciškonų parapijos salėje sekmadieniais po pamaldų.

V. GERULSKIS ROOFING

DENGIU VISOKIUS STOGUS, TAISAU RINAS IR NUTEKAMUOSIUS VAMZDŽIUS ARBA NAUJUS ĮDEDU.

ĮKAINOJIMAS NEMOKAMAS.

KREIPTIS BET KURIUO LAIKU.

MI 83400 ANCASTER, ONT.

DELHI, ONT.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMO 50 METŲ SUKAKTUVINIS MINĖJIMAS ĮVYKS 1968 METŲ VASARIO 10 D., 7 V.V., VENGRŲ SALĖJE.

MENINĘ PROGRAMĄ ATLIKS LONDONO LIETUVIŲ JAUNIMO ANSAMBLIS. • VISUS KVIEČIAME ATSILANKYTI.

KLB Delhi apylinkės valdyba

ČIKAGOS VAIZDAI IR VARGAI

EDVARDAS ŠULAITIS

LIETUVIAI FILATELISTAI, nors nėra gausūs, tačiau atlieka didelius darbus. Ir dabar jie vėl ruošiasi reikšmingesniam žygiui — jubilėjinei pašto ženklų parodai vasario 16-18 d. Balzeko Liet. Kultūros muzėjuje. Ši paroda bus jau XIII iš eilės ir žada būti pati gausiausia ir įdomiausia. Bus ir JAV pašto skyrius, kuris tomis dienomis antspauduos laiškus ir pirmosios klasės siuntas antspaudu: "Lithuania Philatelic Soc. Ex. Sta. Chicago, III." Šios parodos proga yra atspausdintas ir jubilėjinis leidinys, vokų bei atvirukų Lietuvos nepriklausomybės sukakčiai paminėti ir kitų įdomių dalykų, kuriuos visus bus galima įsigyti parodos dienomis. Šią parodą vasario 16 d., 6 v.v., atidarys Lietuvos gen. konsulas dr. P. Daužvardis. Dalyvaus ir kitų žymių lietuvių bei amerikiečių. Po atidarymo žymusis lietuvių pašto ženklų specialistas E. Norton rodys Lietuvos pašto ženklus skaidrėse.

Šalia pašto ženklų parodos, tą pačią dieną Balzeko lietuvių kultūros muzėjuje bus atidaryta ir daugiau parodų: meno paroda (skulptoriaus Petro Aleksos ir dail. Zitos Sodeikienės) ir laisvosios Lietuvos spaudos paroda (ją tvarko Jonas Vaidelys). — Naujausiame Čikagos Lietuvių Filatelistų Draugijos biuletenio "Lietuva" numeryje jubilėjinės pašto ženklų parodos eksponatų pirmininkas Ignas Sakalas rašo:

"Jubilėjinėje parodoje dalyvauja 36 pašto ženklų rinkėjai, kurių tarpe keletas specialistų ir žinovų, ir taipgi ir mūsų draugija, kuri išstatys reprezentacinį rinkinį, kurį mūsų draugija skiria būsimai nepriklausomai ir laisvai Lietuvai jos 1918-1940 m. išleistų pašto ženklų, taipgi ir Klaipėdos krašto rinkinius. Draugija taip pat išstatys tematinį Lietuvos pašto ženklų rinkinį buv. JAV prezidento Herberto Hooverio muzėjuje West Branch mieste, Iowa vals-

(Nukelta į 7-tą psl.)

Kiprui dainos sparnus suglaudus

1968 m. sausio 17 d. Vilniuje po sunkios ligos amžiams suglaudė dainos sparnus Kipras Petrauskas, ne be reikalo vadinamas lietuviškosios operos tėvu. Jo gyvenimo skrydis į dainos meno viršūnes prasidėjo 1885 m. Jono ir Juozapatos Petrauskų muzikalioje šeimoje: tėvas buvo vargonininkas, o mama bažnytinių chorų giesmininkė. Jaunajam Kiprui taip pat teko ragauti vargonininko duonos, kol pagaliau 1906 m. į jį atkreipė dėmesį Vilniaus lietuviai brolio Miko operoj "Birutė" ir sudarė pradines sąlygas dainavimo studijoms Petrapilyje.

Pirmieji lobiai

Petrapilis Kiprui buvo didžioji kraičio skrynia, kurion jis krovė Lietuvai skirtą didžiausią turtą — pirmuosius žingsnius Marijos operos teatre, iš F. Šaliapino bei kitų garsiųjų dainininkų gautus patarimus ir savo paties gerų mokytojų globoje įgytą sceninę patirtį. Į Lietuvą 1920 m. pradžioje jis grįžo kaip subrendęs ir pagarsėti spėjęs dainininkas. Meno Kūrėjų Draugijos pastangų dėka Kipro balsas pirmą kartą suskambėjo profesiniame Kauno teatre 1921 m. išvakarėse atliktame G. Verdi "Traviatos" Alfredo vaidmenyje. Tai buvo pirmasis lietuviškojo operos teatro spektaklis, tapęs tradicinėmis Naujųjų Metų sutiktuvėmis, kuriose Alfredo žodžiais Kipras ragindavo kauniečius pakelti taurę linksmybės.

Iš prigimties Kipras turėjo nepaprastai malonaus tembro lyrinį tenorą, pasižymintį plačia skale. Augštosios gaidos jam nesudarė problemos. Normaliose sąlygose jis ir būtų likęs iki amžiaus galo lyriniu tenoru, tačiau Kauno operai trūko dramatinio tenoro, kuris galėtų dainuoti tokias operas, kaip G. Verdi "Otello", "Aida", G. Bizet "Carmen", R. Leoncavallo "Pajacai", P. Mascagni "Cavalleria rusticana", Rimskio-Korsakovo "Kitežas". Susidariusią spragą užpildė Kipras, pasitelkęs talkon visą savo balsinę jėgą ir didelio aktoriaus prigimtinį talentą.

Nepakartojamas interpretatorius

Prieš kelias dešimtis metų įrašytose plokštelėse dar ir šiandien ausį žavi Kipro dramatizmas, išgautas menininko širdimi ir sąmoninga atrama į kaikurias priebalses. Šiuos proveržius saisto į tarpus įpintas nuostabus lyriškumas, upelio skaidriu čiurlenimu aidintys šnabždesiai Galimas dalykas, tokios interpretacijos nebuvo numatę savo operų arijoms kompozitoriai, nes jiems neteko sutikti tiek kūrybinės ugnies turinčio dainininko. Kipras tas jų arijas ne tik dainuodavo, bet jas papildydavo, įdėdamas savo, kaip talentingo kūrėjo, pulsuojančios širdies dalį. G. Verdi "Traviatos" Alfredo arijos pradinė frazė — "augštai mes pakelkime taurę linksmybės ir spauskim karštai ją prie lūpų" — visų italų tenorų yra dainuojama vienu atsikvėpimu. Kipras šį žaismingą vientisumą sulaužo dviejose vietose, matyt, diktuojamas sceninės tikrovės. Baliaus metu Alfredas prašomas padainuoti. Pasiruošti jam neduodama laiko. Frazės suskaldymas sudaro įspūdį, kad Alfredas šią dainą kuria, kaip tais laikais buvo įprasta daryti.

Prieš akis iškyla vienas geriausių Kipro vaidmenų — mauras Otello to paties pavadinimo G. Verdi operoje. Kiekvienas judesys ir netgi žvilgsnis liudijo nepaprastą didelio aktoriaus talentą. Ir šiandien atmintyje yra įstrigęs Kipro krūptelėjimas, kai Jago (A. Sodeika ar J. Mažeika), meluodamas apie Kasijaus meilę Desdemonai, jį pavadindavo mauru. Šį žodį Kipras sutikdavo tarsi bizūno kirtį į rasinės nelygybės apnuogintą širdį. Kipro, kaip aktoriaus ir dainininko, dvigubo talento jungtis šį spektaklį buvo padariusi lietuviškosios operos nepakartojamu deimančiuku.

Didelio balso dainininkai dažniausiai nesugeba pateikti subtilumu dvelkiančių lietuvių liaudies dainų. Kipras ir šiuo atveju lieka savitas, nepakartojamas interpretatorius, ypač tose dainose, kurios buvo įrašytos su kanklių palyda. Ir čia jis sugebėjo rasti savo balso, liaudies melodijų ir kanklių garsų vieningą sintezę. Vieninteliu priekaištu galėtų būti taisyklingumu nepasižyminti lietuvių kalbos tartis, kuri taipgi ryški ir operų arijose. Ją visiškai be reikalo savo plokštelėje stengiasi imituoti mūsiškis St. Baras, kai tuo tarpu V. Noreika, dainavimą studijavęs pas Kiprą, laikosi dabartinės tarsenos.

Bendrininkų atsiliepimai

1965 m. švenčiant Kipro 80 m. amžiaus sukaktį, žodį apie didįjį dainininką "Tiesos" puslapiuose tarė buvęs operos baritonas prof. Antanas Sodeika, kompozitorius prof. Stasys Vainiūnas ir buvusi Kipro mokinė sol. Elena Saulevičiūtė. Jų atsiminimų ištraukos nereikalingos komentarų.

PROF. A. SODEIKA: "1923 metais man teko su jubiliatu lankytis Italijoje. Buvome apsistoję Romoje. Tuomet, atsimenu, aš Kiprui akompanavau, o jis repetavo "Bohemos" ir "Toskos" kai kurias vietas su aukštom gaidom. Baigus dainuoti, mus nustebino didelis triukšmas už langa. Priėję prie jo, išvydome pilną sodą žmonių, kurie kėlė ovacijas mūsų dainininkui. Iš to galima spręsti, kokia žavinti jėga glūdėjo Kipro dainavime."

PROF. ST. VAINIŪNAS: "Kiekvienas K. Petrausko atvykimas į Rygą virsta triumfu, o mums, Rygos lietuviams, nepaprasta švente. Stebino nuosekliai, išradingai sukurti jo personažai — ar tai būtų prieštaringas besišvaistantis Čaikovskio "Pikų damos" herojus Hermanas, ar lyriškas, toks šiltas ir poetiškas Rudolfas Pučinio operoje "Bohema", ar giliai įprasmintas, tragiškas Kanijo paveikslas Leonkavalio operoje "Pajacai", ar jo kūrybos viršūnė — aistros ir pavyduliavimo kankinamas kerštingas mauras Verdi operoje "Otelas".

E. SAULEVIČIŪTĖ: "Man teko laimė ir garbė visus penkerius metus Vilniaus konservatorijoje būti jo mokine — mokytis dainavimo ir interpretavimo. Nepamirštamos tai pamokos, kurių metu jis buvo ne tik pedagogas, bet ir menininkas-artistas. Jam atliekant kūrinį ar net frazę, jausdavau ir savyje virpant meniška, nuoširdų jausmą. Ir tai negalėjo neatsiliepti mokinio sieloje, norėjosi bent dalelę padaryti to, ko reikalavo profesorius."

"Man teko laimė ir garbė būti jo mokine" — gražiausi žodžiai pasaulinio garso dainininkui, užbaigusiam dainos sparnais atliktą skrydį. Prie jų mes galėtume pridėti: "Ačiū, Kiprai, už tas nuostabias valandas Kauno teatre, kurios ir šiandien tebėra gyvos mūsų atmintyje!"

V. Kst.

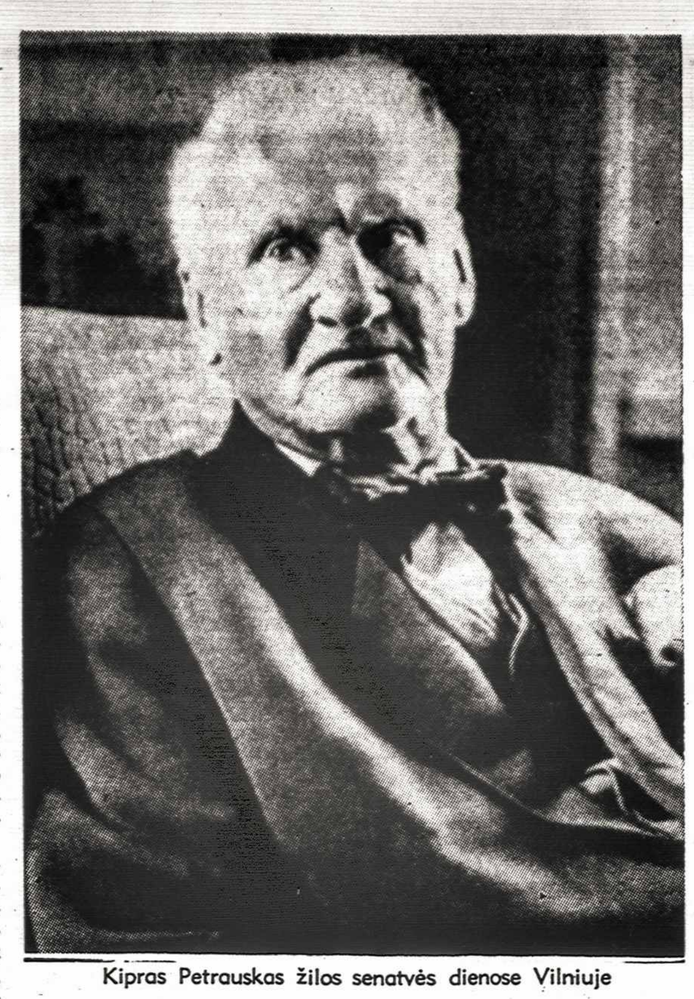

Kipras Petrauskas žilos senatvės dienose Vilniuje

ALBINAS BARANAUSKAS

NUTRŪKĘS PASKUTINIS LAPAS

Nutrūkęs paskutinis lapas paliko
Medyje mėnulio švelnią žymę: šitaip prieš
Tris su puse savaitės užsibaigė vingiuotas po
Apsiniaukusiomis šakomis takelis.
Pirma žiemos naktis kaip heroizmo
Pasaka ant slenksčio, per kurį
Jauniems tetinka žengti. Sėdim
Šilumoj ir klausom, kaip mėnulis
Prisiminimų žodžiais bando daužti lango stiklą.

Lietuvių išeivių spaudos metraštis

1967 m. gruodžio 18 d. "Dirvoje" Lietuvių Bibliografijos Tarnybos vedėjas Zen. Ašoklis išspausdino rašinį, kuriame duoda paaiškinimus bei pastabas "Lietuvių Išeivių Spaudos Metraščio" klausimais. Rašinio autorius daugiausia remiasi teigiamais Metraščio vertinimais, tačiau nurodo ir vieną mano "Tėviškės Žiburiuose" (rugsėjo 26 d.) padarytą kiek kritiško pobūdžio pastabą. Savo straipsnio pabaigoje Zen. Ašoklis pažymi: "Gaila, kad Edvardas Šulaitis nenurodė, kurių laikraščių bei autorių jis metraštyje pasigenda. Metraščio redakcija neignoravo nei vieno lietuviško laikraščio bei laikraštininko ir neskirstė jų į 'priimtinus' ir 'nepriimtinus'. Tas galėjo atsitikti per neapsižiūrėjimą. Kritikuojančių pareiga konkrečiai nurodyti, kurie laikraščiai neįtraukti. Žinant, jie galėtų būti įtraukti į sekantį Metraščio tomą".

Jeigu jau Z. Ašoklis padarė tokias aiškias man sugestijas ir savotiškai įpareigojo būti konkrečiu, norisi jo prašymą išpildyti. Šiame Metraštyje buvo pasigesta rašinių iš šių periodinių leidinių: "Argentinos Lietuvių Balso", "Lietuvos" (filatelistų draugijos biuletenio), "Lietuvos Pajūrio", "Lithuanian Sports Review", "Mare Balticum", "Mitteilungen aus Baltischem Leben", "Moterų Dirvos", "Muzikos Žinių", "Saleziečių Balso", "Tautos Praeities", "Vienybės", "Vyčio", "Zeitschrift Fuer Ostforschung" ir apie 10 kitų, kurie yra įrašyti Metraščio skyriuje "Laikraščiai ir žurnalai". Kaikurie išvardintų leidinių yra gana turiningi ir jų visišką "nematymą" nežinia kaip būtų galima pavadinti — ignoravimu ar skirstymu į "priimtinus" ar "nepriimtinus" ar kaip kitaip.

Kaikurie leidiniai pavyzdžiui buvo labai silpnai pastebėti: pvz. iš "Europos Lietuvio" įtrauktas tik vienas rašinys, iš "Sandaros — tik 2, nors jie abu yra savaitraščiai. Kaikurie rašinys, iš "Sandaros" — tik 2, nors riuje ("Laikraščiai ir žurnalai"). Čia nėra gana stambaus žurnalo "Sporto", "Bulletin Lithuanian Filatelic Society of New York" ir kitų. Pažymėtina, jog iš Niujorko lietuvių filatelistų draugijos leidžiamo biuletenio Amerikos pašto katalogų sudarytojai ima sau medžiagą, o mūsų bibliografijos leidinyje jis visai neįtrauktas, nors įrašytas vienas parapijos biuletenis (kodėl tik vienas, kai jų išeivijoje leidžiama apie 50?). Iš pašto ženklų srities Metraštyje randame vieną eilinį, ne žinovo parašytą rašinėlį, tačiau kelios dešimtys dviejuose specialiuose lietuvių pašto ženklų leidiniuose tilpusių žinovų rašinių neįtraukti. Tas pats atsitiko ir su muzikos sritimi (iš "Muzikos Žinių" žurnalo nėra nė vieno rašinio, tuo tarpu randame įtrauktų paprastų raportažėlių apie muzikos įvykius iš nespecialios spaudos). Gal Metraščio redakcija visai nežinojo, jog vienas 1967 m. "Muzikos Žinių" numeris buvo skirtas išimtinai Čiurlioniui? Panašių pavyzdžių galima pririnkti iš visų sričių.

Apie "nepastebėtus" laikraštininkus irgi būtų galima nemaža prirašyti. Čia pasitenkinsime tik keliais — tai "Naujienų" bendradarbiu J. Cicėnu ir "Draugo" bei "Tėviškės Žiburių" bendradarbiu — Gediminu Galva. Beje, Galva nėra visiškai pamirštas: jis pristatytas pripuolamoje srityje, būtent, kaip vieno nekrologo autorius (apie dr. A. Gylį).

Beje, apie Metraščio didelius trūkumus ir kaikurios spaudos ignoravimą, o kaikurios perdažną minėjimą neseniai "Naujienose" rašė A. Nakas ir "Europos Lietuvis". Reikia manyti, jog Lietuvių Bibliografijos Tarnybos nariai tuos laikraščius seka ir juose taip pat ras Z. Ašoklio pasigestų "konkrečių nurodymų".

Edvardas Šulaitis

TABAKO ALKOLOIDAI

Toronto Akademikų Draugijos pakviestas, dr. Bronius Povilaitis, tos srities specialistas, Prisikėlimo par. muzikos studijoje sausio 20 d. skaitė paskaitą "Tabako alkaloidai".

Paskaitininką klausytojams pristatė Akademikų Dr-jos pirm. archit. Vyt. Petrulis, primindamas, jog dr. Br. Povilaitis yra baigęs Dotnuvos Žemės Ūkio Akademiją, Kanadoje McGill universitete gilinęs studijas augalų selekcijos bei genetikos srityse, 1951 m. gavęs gamtos mokslų magistro ir 1954 m. — daktaro laipsnius; nuo 1957 m. dirba tabako tyrimo ir selekcijos stoty Delhi, Ont.

Paskaitininkas pasisakė kalbėsiąs apie tabaką agronominiu-genetiniu požiūriu, nes toje srityje jam tenka dirbti gerinant tabako rūšis. Su tabako rūkymu esanti susijusi ir kita sritis — sveikatos reikalai, bet jis to neliesiąs, nes tai ne jo sritis.

Savo paskaitą dr. B. Povilaitis, pasikvietęs į pagalbą žmoną prie aparato, iliustravo skaidrėmis — parodė visą eilę įdomių vaizdų, kaip tabakas auginamas, kuriose provincijose, kaip atrodo tabako laukai, nuėmimas, rūšiavimas ir visa kita didžiausioj Kanados tabako auginimo provincijoj — Ontario (antroj vietoj — Kvebekas). Taip pat buvo parodyta ir tabako auginimo bei jo piniginės vertės statistiniu lentelių. Pvz. 1950 m. Ontario ir Kvebeko provincijose buvo užauginta tabako už $250.-000.000. Tabako esą įvairiausių rūšių. Kanadoje daugiausia auginamas Virginia ir Burley tabakas. Pirmasis yra vyraujantis, daugiau cigaretinis, antrasis — mažesniais kiekiais auginamas ir skiriamas daugiau pypkiniam ir kitokiam naudojimui.

Palyginus Kanados tabako derliaus vertę su kitais augalais, ji atrodytų šitaip. 1965 m. visa Kanados augalinė gamyba siekė $530.000.000. Vertės atžvilgiu tabakas (cigaretinis, cigarinis ir pypkinis) užėmė pirmą vietą, o šienui atiteko antroji vieta ($100 mil.). Ir tai vyksta Kanadoj, kur klimatas tabako auginimui nėra labai palankus. Augintojus vargina ankstyvos šalnos ir vėlyvi pavasariai.

Pagrindinis tabako alkaloidas — nikotinas, kuris buvo išskirtas 1880 m. Tai bespalvis skystis. Jo esama ir kaikuriuose kituose augaluose. Kanadoj auginamam tabake nikotino beveik nėra stiebuose (tik lapuose), o rusiškoj "machorkoj" nemaža nikotino yra ir stiebuose.

Vyraujantys tabako alkaloidai yra du — nikotinas ir nornikotinas. Antrasis esąs maždaug dešimtį kartų silpnesnis. Jų kiekis dėl klimatinių ir vietovinių aplinkybių yra svyruojantis.

Kas rūko dūmus įtraukdamas į plaučius, organizmas absorbuoja apie 90% nikotino, kas rūko tik į burną dūmus įtraukdamas, absorbuoja tik apie 6%.

Veikia tabakas rūkančio žmogaus organizmą ne vien nikotinu ar nornikotinu. Turi įtakos ir kiti cheminiai junginiai — alkaloidai, cukrus bei kita. Tyrimuose siekiama alkaloidų kiekį tabake reguliuoti, bet dar neprieita galutinės išvados. Pvz. nežinoma, kaip reaguotų rūkytojai, jei didžiąją dalį nikotino gamintojai paverstų į nornikotiną (silpnesnį alkaloidą).

Baigus paskaitą, klausimus pateikė Stp. Kairys, inž. Balsys, Pr. Alšėnas, archit. V. Petrulis, agr. V. Sonda, kuriems nerūkantis prelegentas paaiškino rūpimus klausimus. Kažkas iš klausytojų juokais pastebėjo: "Jūs, daktare, iš tabako tyrimo tarnybos turėtumėt būti atleistas už... nerūkymą."

Kita Akademikų Draugijos ruošiama paskaita įvyks ten pat vasario 17 d. Kalbės dail. A. Tamošaitis apie tautinius drabužius.

Pr. Alšėnas

Atsiusta paminėti

Leonardas Andriekus, AMENS IN AMBER. Versions from the Lithuanian by Demie Jonaitis. Illustrations by Telesforas Valius. Manyland Books, Inc., New York, N. Y., 1968, 85 p.

Lituanus. Lithuanian Quarterly. Volume Fourteen, Number Two 1967. General Editor Antanas Klimas, Editorial Staff — Jonas Bagdonas, Managing Editor, Jonas Kučėnas, Business Manager, Zina Morkūnas, Technical Editor.

Jurgis Juodis, TAUTOS KELIU — THE WAY OF THE NATION. 50 Paintings pro memoria patriae. Lietuvos 50 metų nepriklausomybės atkūrimo ir 717 metų karalystės įsteigimo proga. Nuotraukas paruošė Vytautas Maželis, tekstus į anglų kalbą vertė Violeta Kimberly-Juodytė ir Loreta Juodytė. Albumą išleido autoriaus dukros. Spausdino Tėvų pranciškonų spaustuvė Brooklyne 1967 m.

Lietuvių Dienos 1967 m. gruodžio mėn.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

VYTAUTAS VOLERTAS, inžinierius-matematikas, laimėjo "Draugo" $1.000 premiją už romaną "Sąmokslas". Sausio 14 d. Klevelande posėdžiavusi vertintojų komisija — pirm. A. Augustinavičienė, P. Balčiūnas, V. Mariūnas, V. Rociūnas, M. Venslauskas ir "Draugui" atstovavęs administratorius kun. A. Spurgis iš 9 atsiųstų rankraščių geriausiu romanu pripažino "Sąmokslą", pasirašytą Jeronimo Šleivio slapyvardžiu. Atplėšus voką, paaiškėjo, kad naujasis laureatas yra Vyt. Volertas, anksčiau išleidęs romanus "Upė teka vingiais", "Gyvenimas yra dailus" ir keletą savo specialybėje studijų. Premija bus įteikta kovo 17 d. Čikagoje.

SKULPTORĖ JIEVA POCIENĖ dalyvavo skulptūros parodoje Adelaidės valstybinėje meno galerijoje Australijoje. Galerijos vadovybė už $300 įsigijo jos kūrinį "Requiem 2". Adelaidės Decca galerijoj savo darbų parodą surengė 23 m. amčiaus dailininkas Vytas Kapočiūnas, grįžęs iš kelionės po Europos kraštus. Didžiąją eksponatų dalį šioje parodoje sudarė piešiniuose užfiksuoti kelionės metu aptikti vaizdai ir drobė "Les enfants" ("Vaikai"). Jaunąjį dailininką teigiamai įvertino vietiniai Adelaidės dienraščiai, pabrėždami jo drąsą atsispirti madingai abstraktizmo pagundai ir ieškoti savito kelio, kurį diktuoja ne mada, bet širdis. Jis buvo surengęs individualinę parodą Britanijos sostinėj Londone ir su trim darbais dalyvavo apžvalginėj Europos meno parodoj Mercury galerijoj.

RELIGINĮ KONCERTĄ Šv. Juozapo lietuvių parapijos bažnyčioje Waterbury, Conn., surengė kompoz. A. Aleksis, talkinamas Amerikos Vargonininkų Sąjungos vietinio skyriaus. Programą, kuri buvo dedikuota Lietuvos nepriklausomybės auksiniam jubilėjui, atliko devynių tautybių, šešių tikybų meniniai vienetai bei solistai, jų tarpe ir žydų sinagogos "Tempel Israel" atstovas baritonas H. Rearson su vyr. rabinu Shapiro. Lietuviams atstovavo A. Aleksio diriguojamas Šv. Juozapo parapijos choras. Koncerto užbaigai visi programoj dalyvavę chorai ir solistai anglų kalba sugiedojo tradicinę giesmę "Holy God We Praise Thy Name".

PROF. DR. ELENOS LIATUKIENĖS studiją "The Amalgam Splints" paskelbė 1967 m. rugsėjo-spalio numeryje "The Journal of Periodontology". Dr. E. Liatukienė yra odontologijos profesorė Vašingtone, D.C., Howard universiteto odontologijos kolegijoje. Ji taipgi priklauso ten leidžiamo odontologų žurnalo redakcinei kolegijai.

KONCERTAMS VENECUELOJ IR KOLUMBIJOJ inž. Vladas Venckus, Venecuelos LB pirmininkas, yra pakvietęs Buenos Aires, Argentinoj, garsėjančią dainininkę Zuzaną Valadkaitę. "Argentinos Lietuvių Balso" pranešimu, šiuose koncertuose kovo pradžioje taipgi dalyvaus solistė Aldona Stempužienė iš Klevelando ir kompoz. Darius Lapinskas iš Čikagos.

STUDENTŲ KORPORACIJA ROMUVA Melburne, Australijoj, kovo 31 d. rengia akademiją dr. Vydūno-Storastos šimtosioms gimimo metinėms atžymėti. Su didžiojo lietuvio gyvenimu dalyvius supažindins jo buvęs mokinys Antanas Krausas, su kūryba — Julija Grigaitienė. Meninę programos dalį atliks sol. A. Binkevičiūtė-Gučiuvienė, buvęs Kauno radiofono rež. Juozas Gučius ir Alena Karazijienė. Tikimasi, jog keletą Vydūno mėgtų ir komponuotų dainų paruoš Melburno lietuvių Dainos Sambūris.

BIRUTĖ KEMĖŽAITĖ, JAV lietuvaitė, studijuoja dainavimą Romoje, Italijoje, pas Šv. Cecilijos muzikos akademijos profesorę Alba Anzelotti. Ji yra gavusi dainavimo mokyklos stipendiją, ima kelias pamokas į savaitę ir džiaugiasi daroma pažanga.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

SKULPTŪROS IR VITRAŽO GALERIJA paversta Kauno Įgulos bažnyčia buvo papildyta V. Žuklio sukurta A. Žukausko-Vienuolio skulptūra, R. Antinio ir K. Kisieliaus darbais, A. Stoškaus vitražais "Motina žemė", "Gyvenimo giesmė ir G. Jokūbonio gipsiniu Leninu, kuriam nuolatinė vieta buvo surasta Maskvos priemiestyje. Parodos atidarymo proga surengti Vilniaus filharmonijos styginio kvinteto ir vargonininko B. Vasiliausko koncertai. Bažnyčios išniekinimą dar labiau išryškina jon įnešta Lenino skulptūra. Kartu tai yra pasityčiojimas ir iš Lenino, nes juk bažnyčioje jis atsidūrė ne savo noru ir valia.

KAZIO ALMENO, Vilniuje viešėjusio JAV lietuvio prozininko, humoristinio pobūdžio rašinį "Pasaka apie studentą ir šunį" paskelbė "Literatūros ir Meno" savaitraštis sausio 13 d. laidoje. Nors ši pasaka atspausta novelės skyriuje, iš tikrųjų ji yra paprastas rašinėlis, primenantis J. Biliūną, bet, deja, neprilygstantis jam stiliaus atžvilgiu. K. Almenas panūdo bendradarbiauti sovietinėje spaudoje, kurioje spausdinami komunistine ideologija persunkti kūriniai.

STASIO ŠIMKAUS laiškų, dokumentų ir straipsnių rinkinį išleido "Vaga" Vilniuje. Įvadą — "Stasys Šimkus ir jo kūryba" — parašė muzikologė D. Palionytė. Leidinį papildo vyresniosios kartos kompozitorių, rašytojų, scenos veteranų, St. Šimkaus bičiulių ir mokinių atsiminimai, jų tarpe B. Dvariono, K. Kavecko, K. Vairo-Račkausko, A. Griciaus, J. Būtėno, A. Sodeikos, A. Sutkaus ir R. Mizaros.

V. BAUMILO OPEROS "Rožės žydi raudonai" moksleivio Algio Kalvelio vaidmenyje debiutavo jaunas tenoras E. Eidukaitis, pernai pavasarį baigęs Vilniaus konservatoriją. Jis buvo priimtas į Kauno muzikinį teatrą, pastaruoju metu statantį vis daugiau operų. Be minėto vaidmens, E. Eidukaitis jau yra paruošęs Alfredą G. Verdi "Traviatoje". Jaunasis tenoras turi stiprų gražaus tembro balsą.

1967 M. "PIRMOJI KNYGA", išleista 7.000 egz. tiražu "Vagos" leidyklos, pristato tris debiutuojančius poetus ir tris prozininkus. Poezijai atstovauja Alfonso Bukonto "Slenkančios kopos", Remigijaus Gražio "Pievos — žalios planetos", Bruno Sangio "Kryptys", prozai — Emilijos Balionienės "Palaukių vasara", Juozo Glinskio "Verdenės" ir Emos Mikulėnaitės "Ateis lietus".

ŽEMĖS ŪKIO AKADEMIJA Kaune atžymėjo akademiko, žemdirbystės katedros prof. Jono Kriščiūno 80 m. amžiaus sukaktį. Lietuvos nepriklausomo gyvenimo pradžioje jis suorganizavo Kvietiškio žemės ūkio mokyklą, ilgus metus dėstė Dotnuvos žemės ūkio mokykloje ir vėliau akademijoje. Yra paskelbęs daugiau kaip 1.000 straipsnių, parašęs 55 knygas, jų tarpe "Apie vaismainį" — 1921 m., "Žemės dirbimą" — 1926 m., "Kaip ir kuomi dirvą tręšti" — 1923 m., "Bitininkystę" — 1933 m. ir "Augalininkystę" — 1959 m. Pokario metais prof. J. Kriščiūnas kelis kartus buvo padarytas Lietuvos kompartijos ck nariu, apdovanotas eile sovietinių ordinų ir "nusipelniusio mokslo veikėjo" vardu.

NAUJĄ LIETUVIŠKĄ FILMĄ „Jausmai" ruošiasi sukti režisoriai A. Dausa, A. Grikevičius ir operatorius J. Tomaševičius. Pagrindiniams vaidmenims pakviesti aktoriai R. Adomaitis ir J. Budraitis. Scenarijų pagal latvių rašytojo Egono Lyvo romaną "Velnio dvyniai" paruošė filmų rež. V. Žalakevičius. Tai bus psichologinis filmas apie žmogaus lemtį, tragizmą ir laimę.

JONAS MIKELINSKAS parašė trečią romaną "Juodųjų eglių šalimi", ruošia spaudai apsakymų rinkinį.

SKULPTORIUS VLADAS VILDŽIŪNAS N. Metų proga "Literatūros ir Meno" skaitytojus supažindino su savo naujausiu kūriniu: "Kol nespigina sausio šaltis, plušu kieme įrengtoje pastogėje — čia mano "darbo stalas". O gimsta ant jo pirmasis mano kūryboje bandymas: trijų figūrų skulptūra, kuri bus pastatyta prie M. K. Čiurlionio galerijos Kaune. Sakau, bandymas, kadangi šia skulptūra neturi tikslo išreikšti konkrečių alegorijų ar simbolių. Trumpai tariant, mano sumanymas toks: noriu kiek galima turtingiau prisodrinti jį Čiurlionio kūrybos atšvaistais, jo filosofija. Šį kartą bandysiu prabilti asociacijų kalba. Džiaugiuosi, jog darbas įpusėjo, brangi kiekviena valanda..."

V. Kst.

UŽSISAKAU "TĖVIŠKĖS ŽIBURIUS"

1. Siunčiu $6 ir prašau siuntinėti "TŽ" ištisus metus šiuo adresu: .....

.....

2. Esu "TŽ" prenumeratorius; prie metinės savo prenumeratos pridedu $4 ir prašau siuntinėti "TŽ" ištisus metus kaip dovaną naujam skaitytojui šiuo adresu: .....

.....

.....

3. Esu naujas "TŽ" skaitytojas; siunčiu $4 ir prašau siuntinėti "TŽ" ištisus metus šiuo adresu: .....

.....

.....

Dabartinė išeivijos žurnalistų centro valdyba. Iš kairės: sekr. Alf. Nakas, vicepirm. ryšių reikalams A. Gintneris, pirm. Vyt. Alantas, ižd. Vl. Selenis, vicepirm. organizaciniams reikalams Vl. Mingėla

Nuotr. J. Gaižučio

Vokiečiai apie vertėjo pagerbimą

Dr. Hermann Buddensieg, Heidelbergo poetas, vertėjas ir kultūros istorikas, neseniai grįžo iš okupuotos Lietuvos, kur jis kelias savaites viešėjo. Jis buvo nuoširdžiai pagerbtas Mokslų Akademijos Vilniuje ir komiteto kultūriniams ryšiams su užsieniu palaikyti. Vilniaus universiteto "Maximum" auditorijoje Buddensieg skaitė daug klausytojų sutraukusią paskaitą ir pasakė kalbą Mokslų Akademijoje bei Vilniaus Pedagoginiame Institute.

Buddensieg jau seniai turi gerą vardą Lietuvos akademiniuose sluogsniuose kaip lietuvių literatūros klasikinių veikalų vertėjas ir poezijos perteikėjas. Akademijos, mineto komiteto ir pedagoginio instituto garbės knygose jam reiškiama ypatinga padėka "už jo didžius nuopelnus klasikinės lietuvių poezijos vertimo srityje ir už jo augštos vertės paslaugas lietuviškai kultūrai".

Buddensieg pokalbyje su mumis pasirodė dar giliai sujaudintas nuoširdumo, kurį jis patyrė iš daugelio žmonių Lietuvoje, ir nuostabaus pokalbių atvirumo draugiško sugyvenimo prasme. Jis susidarė įspūdį, kad tame krašte (Lietuvoje) vyksta komunizmo liberalizacija. Taipgi natūrali, nepalaužta lietuvių meilė savo kraštui, savo tautai ir savo kalbai padarė įspūdį svečiui iš Vakarų.

Iš Buddensiego meistriškai atliktų vertimų paminėti trys žymūs kūriniai: Kristijono Donelaičio "Metai" Dionizo Poškos "Mužikas Žemaičių ir Lietuvos" ir Antano Baranausko "Anykščių Šilelis". (Rhein-Nekkar Zeitung 1967. XI. 11.)

Išvertė J. Gs.

Mann & Martel

REALTORS

2320 Bloor St. W. Tel. RO 2-8255

DUNDAS — BROCK
$1.900 įmokėti, 6 kambarių, dviejų augštų mūrinis namas, dvi virtuvės, atvira skola, arti susisiekimo ir krautuvių.

QUEBEC — BLOOR
$10.000 įmokėti, 7 kambarių, 2-jų augštų gražus namas su garažu ir plačiu įvažiavimu; moderniška didelė virtuvė, nauja krosnis, viena atvira skola balansui; visai arti Bloor ir High parko.

BLOOR — ST. CLARENS,
$2.900 įmokėti, 9 didelių kambarių mūrinis namas, vieta garažui, 2 modernios virtuvės, naujas šildymas, naujas tinkas, aluminiai 2-ri langai ir durys, savininkas išvyksta Europon. galima užimti už mėnesio ar greičiau.

JANE — ANNETTE,
$7.500 įmokėti, 8 kambariai per 2 augštus atskiras mūrinis namas su garažu, 2 virtuvės, moderni vonia, arti krautuvių ir susisiekimo.

WINDERMERE — BLOOR,
$8.000 įmokėti, 10 kambarių atskiras mūrinis namas, dvigubas garažas, 2 vonios, 3 gražios virtuvės, 4 kamb. 1-me augšte, vandens alyva šildymas, Extra kambarys rūsyje.

BLOOR — CLENDENAN,
$9.000 įmokėti, 8 metų senumo dupleksas su 3-jų kambarių butu rūsyje, abu butai po 2 miegamus, platus įvažiavimas, 2 mūriniai garažai, vandens alyva šildymas, 3 modernios virtuvės ir vonios, graži aplinka.

NEW TORONTO,
$15.000 įmokėti, 6 butų apartmentinis pastatas, privatus įvažiavimas, vandens alyva šildymas, arti krautuvių ir susisiekimo, viena atvira skola balansui, $7.500 metinių pajamų, geras išnuomavimas.

TIKRAS DUPLEKSAS. Bloor - Indian Grove, $7.000 įmokėti, atskiras, mūrinis, 10 kambarių per du augštus dupleksas, vieta — dviem automobiliam. šildomas vandeniu - alyva; viena atvira skola 10 metų. Visai arti Bloor požeminio traukinio. Viršutinį butą galima tuojau užimti.

B. SAKALAS

Darbo telef. RO. 2-8255 Namų telef. 766-8479

P.S. Jeigu kartais nerastumėte šiame skelbime sau tinkamo namo ar biznio, tuojau skambinkite mums pasiteiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

MANN & MARTEL REALTORS

1928 Weston Rd. Tel. 249-7691

EGLINTON— DUFFERIN, $21.900, atskiras, plytų, 2-jų miegamųjų namas; įmokėjimas — $5.000, greitas užėmimas, $295 mokesčių.

KIPLING — ALBION RD., $25.500, atskiras, plytų, 6 kambarių namas; pirmas mortgičius $14.000 iš 6½%; didelis sklypas, gražus namas.

WILSON—WESTON Road, $26.900, atskiras, 6 kambarių, plytų vienaaugštis — bungalow; įmokėjimas— $7.000, sklypas 50x230; gražus vaisių sodas, greitas užėmimas, arti prie didžiųjų krautuvių ir susisiekimo.

DUFFERIN — ROGERS ROAD., $14.900 pilna kaina, atskiras, privatus įvažiavimas,, gražus sklypas, mokesčiai $211.

WESTON ROAD, $27.900, atskiras, plytų namas, 6 kambariai, privatus įvažiavimas, sklypas 50x120, mortgičiai iš 6%; mėnesinis mokėjimas $119, įskaitant pagrindinę sumą, palūkanus ir mokesčius; arti prie visų patogumų.

BATHURST—LAWRENCE, $24.900 kaina, atskiras 6 kambarių plytinis namas,, $6.000 įmokėjimas, sklypas 41x110, privatus įvažiavimas.

DIXON — ISLINGTON, $33.000, gražus namas su maudymosi baseinu.

WENDEL — GARY DR., $28.800 pilna kaina, 2 šeimų atskiras namas, $7.000 įmokėjimas, geras pirkinys.

ST. VAUPŠAS

Darbo tel. 249-7691 Namų tel. 244-3519

Turime taip pat daug nuosavybių parduoti.

Priimame namus pardavimui.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

DARBO VALANDOS:
Pirm. 10 - 1.30 ir 4.30 - 7
Antr. 10 - 1.30
Treč. uždarytas
Ketv. 10 - 1.30 ir 4.30 - 7
Penkt. 10 - 1.30 ir 4.30 - 8
Šešt. 9 - 12
Sekm. 9.30 - 1

Metinis narių - šėrininkų susirinkimas įvyks vasario 11 dieną.

100% saugumas.
$2.000 gyvybės drauda nemokamai.
Mūsų greitas augimas yra sveikos finansinės įstaigos išdava.

PILNA ČEKIŲ SISTEMA PADEDA NARIAMS ATLIKTI VISAS FINANSINES OPERACIJAS PER KOOPERATYVĄ.

GREIČIAUSIAI AUGĄS LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.

REALTOR

1072 Bloor Str. W. Tel. 534-9286

HIGH PARK — BLOOR, $4.000 įmokėti, 6 gražūs kambariai, 2 virtuvės, alyva šildymas. Atskiras, rupių plytų namas, atskira skola išmokėjimui.

DUNDAS — RONCESVALLES, Žuvies prekyba — Fish Market. Geri ir modernūs įrengimai, gera klientūra, vienintelė žuvies krautuvė visame rajone. Nepaprastai pelningas verslas, vertas rimto dėmesio. Prašo $6.700.

JANE — BABY POINT, 7 kambariai per du augštu atskiras, rupių plytų, 2 virtuvės, garažas. Gražus rajonas, arti krautuvės ir susisiekimas. Įmokėti apie $8.000.

BLOOR — DUNDAS. Mūrinis 3-jų augštų pastatas, 2 butai po 6 kambarius ir vienas butas išnuomotas gydytojui. Mėnesinės pajamos $465. Geras investavimas; įmokėti apie $20.000. Ir viena skola balansui.

PRINCE EDWARD DR. — BERRY RD. 16 butų apartamentas, 12 metų senumo, viskas išnuomota. Virš $22.000 metinės pajamos, geras rajonas, prašoma kaina žema.

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

Extra Realty Ltd.

1043 BLOOR ST. WEST, TORONTO. TEL. LE 1-1161

BLOOR & DURIE ST., $10.000 įmokėti, mūro, atskiras 7 kambariai per 2 augštus. 2 modernios virtuvės, 2 prausyklos, užbaigtas rūsys, vandeniu apšildomas, garažas.

INDIAN RD. HOWARD PARK, $15.000 įmokėti, mūro, atskiras, 16 didelių kambarių, 5 virtuvės, 4 prausyklos, alyva, vandeniu apšildomas, 2 garažai, užbaigtas rūsys. Savininkas turi sau 5 kambarius ir gauna nuomos $400 į mėn. Viena skola balansui. 15 metų atvira iš 8%.

SUNNYSIDE & RONCESVALLES, $10.000 įmokėti, mūro, atskiras, 10 kambarių per 3 augštus, gražiai ir turtingai atremontuotas.

ST. CLAIR & VAUGHAN RD., $6.000 įmokėti, mūro, 6 kambariai per 2 augštus, prie gero susisiekimo.

ISLINGTON & DIXON RD., 5 kambarių vienaaugštis (bungalow) — sklypas 137x150.

MIMICO, kaip galint daugiau įmokėti, mūro, atskiras, 1 metų senumo, 3 butų apartamentas.

WILLOWDALE, $10.000 įmokėti, mūro, atskiras, 4 miegamųjų vienaaugštis (bungalow), vienų metų senumo, sklypas 75x280.

EGLINTON & AVENUE RD., $8.000 įmokėti, mūro, atskiras, gražių rauplėtų plytų, vandeniu apšildomas, garažas, privatus įvažiavimas, 6 kambariai per du augštus.

J. KUDABA

Toronto Real Estate Boards narys.

LE 1-1161, namų 783-2105

Mirus A † A **JURGIUI JANUŠKAI,** žmoną MARIJĄ ir artimuosius gilaus liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučia —

O. ir J. Tunaičiai
(buvusi Šilinskienė)

SPORTAS

KAUNO ŽALGIRIETĖS VAKARŲ VOKIETIJOJ

Kauno žalgirietės — Europos ir Sov. Sąjungos moterų rankinio čempijonės š. m. sausio 21 d. Hamburge, V. Vokietijoj, žaidė revanšines rungtynes su V. Vokietijos čempijonėmis ir pralaimėjo 14:10. Kaune žaistose Europos pirmenybėse žalgirietės laimėjo prieš vokietes 23:12. Dėl tokių pasekmių žalgirietėms leista ir toliau žaisti Europos pirmenybėse, o vokietės iškrito. Kaune rungtynes stebėjo sporto halėje 5000 asmenų, o Hamburge — 1500 (maža salė buvo sausakimša). Žalgiriečių komandą sudaro: Fausta Bimbienė, trenerė; Elena Petkuvienė, kapitonė; Elena Buzelienė, Pajauta Dimaitė, Regina Grinevičiūtė, Gražina Lapinskaitė, Anelė Lasickaitė, Dana Vaitiekūnaitė. Jas lydėjo: Br. Lopata — "Žalgirio" klubo vadovas ir du Vilniaus televizijos bei spaudos atstovai — V. Eidukas ir V. Matulevičius. Prie lietuvaičių pralaimėjimo daug prisidėjo kelionės nuovargis, juoba, kad BEA lėktuvas atskrido su 90 min. pavėlavimu. Po rungtynių vietinis ETV klubas viešnioms surengė priėmimą, kuriame dalyvavo "Baltikos" sporto klubo nariai ir kiti lietuviai. Vakarienę surengė "Baltikos" klubas. Viešnios papasakojo apie savo klubo veiklą ir įteikė savo klubo emblemą su žaidėjų parašais. Hamburgo lietuviai palinkėjo žalgirietėms sėkmingos tolimesnės kovos Krokuvoje, Rostocke ir Bratislavoje.

METINIS SPORTO SĄJUNGOS SUVAŽIAVIMAS

Sausio 27-28 d. Toronte Prisikėlimo parapijos patalpose įvyko metinis Š. A. L. Sporto S-gos suvažiavimas. Dalyvavo sporto klubų atstovai bei sporto darbuotojai iš Klevelando, Čikagos, Detroito, Londono, Hamiltono ir Toronto. Suvažiavimą sveikino ir žodį tarė gen. konsulas J. Žmuidzinas ir Toronto apylinkės valdybos pirm. adv. G. Balčiūnas. Dvi dienas užtrukusiose diskusijose buvo išnagrinėta daug problemų, liečiančių sąjungos veikimą. Plačiausiai buvo apsistota prie buvusios išvykos į Lietuvą ir būsimos išvykos aplink pasaulį. Buvusios išvykos į Lietuvą organizatoriams buvo pateikta daug priekaištų, tačiau susilaikyta nuo jų pasmerkimo. Kelionės aplink pasaulį Lietuvos nepriklausomybės 50 metų sukakties proga, komiteto pranešimu, jau gauti pakvietimai iš Australijos, Naujosios Zelandijos, Japonijos, Šveicarijos, Prancūzijos, Anglijos ir Tailandijos. Ši kelionė atsieitų apie $22.000, kurių dalį žada apmokėti Amerikos institucijos, vietiniai kraštai ir dalį tektų surinkti patiems. Sudarytas platus varžybinis kalendorius, kuris apima Š. Amerikos lietuvių žaidynes, baltiečių varžybas bei rungtynes su ukrainiečiais. Taip pat numatyta įvesti ir vyrų B klasės krepšinio pirmenybes. Žiemos žaidynes, į kurias įeitų krepšinio ir tinklinio varžybos, nutarta rengti balandžio 27-28 d. Detroite.

Į garbės teismą išrinkti Toronto atstovai: Tėvas Paulius Baltakis, O. F. M., J. Gustainis ir H. Stepaitis. Kandidatais liko E. Daniliūnas ir S. Kėkštas.

Iš sąjungos iždininko pranešimo paaiškėjo, kad 1967 m. sąjungai priklausė 518 registruotų sportininkų. 1965 m. sąjunga turėjo 606 narius ir 1966 m. — 447. 1965—1967 m. turėta $4480.12 pajamų ir tiek pat išlaidų.

Šį suvažiavimą tenka laikyti labai pavykusiu. Dviejų dienų laikotarpyje ir gyvose diskusijose buvo paliesta ir išnagrinėta daug problemų ir nustatytos gairės ateičiai.

Naujai ir jaunai sąjungos valdybai, į kurią įeina du jaunesnės kartos atstovai, linkime sėkmės ir tikimės, kad ji išsilaikys suvažiavimo nustatytose vėžėse. **A. S.**

KANADOS L. KREPŠINIO PIRMENYBĖS prasidės vasario 3 d., 10 v.r. Sir A. Beck gimnazijoje, Dundas prie Highbury. Plačiau — Londono kronikoje. — Montrealio "Tauras" ir Ročesterio "Sakalas" atsiliepkite šiuo adresu: Daniliūnas, 15 Elmwood Ave. E., London, Ont., tel. 438-7694. Laukiame jūsų pirmenybėse!

VYČIO ŽINIOS

R. Amerikos stalo teniso pirmenybėse Filadelfijoje dalyvavo trys vytiečiai. Geriausiai pasirodė V. Nešukaitytė, kuri apgynė savo moterų klasės meisterystę. Ji taip pat laimėjo pirmą vietą mergaičių klasėje ir moterų dvejetą. J. Nešukaitis šiose pirmenybėse vyrų senjorų klasės dvejeto varžybose pasiekė baigmę. F. Nešukaitytė šiose pirmenybėse irgi gerai žaidė — pasiekė pergalių, tačiau augštesnės vietos dar neišsikovojo.

Kanados lietuvių krepšinio pirmenybėse dalyvaus 3 Vyčio komandos. Vytiečiai šiose pirmenybėse iškilesnių laimėjimų nesitiki, tačiau jose dalyvaus su didžiausiu entuziazmu. **A. S.**

Šį šeštadienį 10 val. York universitete įvyksta didelis tinklinio turnyras. Pakviestos dalyvauti ir Klevelando Žaibo tinklininkės, kurios dažnai tokiuose turnyruose labai gerai pasirodo. Torontiečiai yra kviečiami atsilankyti į šį turnyrą ir paremti lietuvaites tinklininkes. **A. S.**

AUŠROS ŽINIOS

Šį savaitgalį Londone įvykstančiose Kanados sporto apygardos krepšinio pirmenybėse šalia numatytų varžybų vyrų, jaunių A, jaunių B bei mergaičių B klasėse, Hamiltono Kovui atgaivinus mergaičių krepšinį, po 3 metų pertraukos bus varžomasi ir mergaičių A klasėje (17-19 m.). Ta pačia pirmenybių proga yra pakviesta Aušros moterų (Ontario Jr. A) komanda sužaisti draugiškas rungtynes su Londono miesto čempijonėm.

Ontario LBA pirmenybės numatytos pradėti šią savaitę. Tikslus laikas ir vieta bus paskelbta vėliau ir bus iškabinta Prisikėlimo parapijos kavinėje, Aušros skelbimų lentoje.

Praėjusį savaitgalį Hamiltone įvykusiame Ontario moterų krepšinio turnyre Aušros komanda pirmose rungtynėse nugalėjo Hamiltono "Local 1005" 44:30, bet, žaisdama nepilname sąstate, pralaimėjo pusbaigmiuose Brantfortui 25:31. Žaidė: R. Birštonaitė 2, M. Romanovaitė 3, 3, J. Simonaitytė 2, V. Jurevičiūtė 2, 4, I. Romanovaitė-Moynes 12, 7, J. Klimaitė 10, 8, L. Kėkštaitė 5, 1, I. Janeliūnaitė 7, 4 ir R. Radžiūnaitė.

B-C lygoje vyrai pralaimėjo estams 80:94; TYT lygoje moterys nugalėjo CAD 25:24; CYO lygoje mergaičių A komanda (16-17 m.) nugalėjo St. Paul's 57:4; mergaitės B (15 m.) laimėjo prieš St. Leos 25:12 ir mergaitės C (13-14 m.) nugalėjo Holy Name 19:4. Berniukų lygoje jauniai C nugalėjo St. Chris 42:18.

Visus maloniai kviečiame atsilankyti į Aušros žiemos parengimą vasario 17 d., kurio metu Hamiltono mėgėjų teatras "Aukuras" suvaidins dr. J. Griniaus 5 veiksmų dramą "Gulbės giesmė".

Ateitininkų žinios

Vyr. moksleiviai ir visi mergaičių būreliai (jaunutės, Vaidilutės ir Gintarės) susirenka sekmadienį, vasario 4 d., 12 val., į L. V. Namus bendrai giedojimo repeticijai. Po giedojimo dalyvauja vaidinime ir montaže lieka repeticijai. Mergaitės prašomos įsidėti ką nors užvalgyti, nes viskas užtruks maždaug iki 3 val.

Vasario 11 d. visi ateitininkai organizuotai dalyvauja 10 val. Mišiose, po to L. V. Namuose įvyks trumpas Vasario 16 minėjimas ir pusryčiai jaunimo kartu su tėvais.

Tėvų komiteto susirinkime aptarti einamieji reikalai. Pranešimus padarė komiteto pirm. J. Stankaitis, išd. P. Pranaitis ir kuopos koordinatorius V. Kolyčius. Naujon valdybon išrinkti: p.p. Stankaitis, Marcinėnas, Ulba, Girdauskas, Čepaitis, Stravinskienė, Vingelienė ir Vaškevičienė. Dėkojame valdybai už praėjusių metų pagalbą ir linkime sėkmės šiais metais. Be komiteto ir visų tėvų pagalbos organizacinis veikimas labai nukentėtų. Pirmininku vėl liko J. Stankaitis.

Skautų veikla

● Šį sekmadienį, vasario 4, 4.30 v.p.p., "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntai renkasi į bendrą Tėvynės sueigą Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 50 metų sukakties proga. Prašome atvykti punktualiai. Kviečiami visi tautiečiai šioje jubilėjinėje sueigoje dalyvauti.

● Šeštadienį, vasario 3 d., 3 v. p.p., "Rambyno" tunto vilkiukai Prisikėlimo parapijos muzikos studijoje švęs savo metinę šventę. Bus įžodis, parodėlė, vaišės. Kviečiami visi vilkiukų šeimos nariai dalyvauti.

● Sausio 28 d. įvykusiame metiniame "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntų tėvų susirinkime pranešimus padarė komiteto pirm. K. Rusinas, išd. A. Vasiliauskas, revizijos komisijos pirm. P. Bastys, "Šatrijos" tuntininkė ps. L. Gvildienė, buvęs "Rambyno" tunt. v.s. Č. Senkevičius ir dabartinis tunt. ps. dr. A. Dailydė. Išrinktas naujas tėvų komitetas. Susirinkimui pirmininkavo B. Saplys, sekretoriavo p. Punkrienė.

● Aukoję Romuvos stovyklavietei 1967 m. ir norį gauti pažymėjimus dėl pajamų mokesčio kreipiasi į V. Sendžiką tel. 233-4188.

● Sausio 27 d. kanadiečių skautų York-Garrison rajono plaukymo varžybose "Rambyno" tuntui atstovavo jūrų skautai.

● "Rambyno" tunto vadijos posėdis šaukiamas vasario 6, antradienį, 7.30 v.v., skautų būkle. Dalyvavimas būtinas. Negalintieji posėdyje dalyvauti iš anksto praneša tuntininkui.

● Smagų "Valentino" vakarą rengia "Šatrijos" tunto jūrų skautės visam Toronto lietuvių jaunimui vasario 10 d., 7.30 v.v. Prisikėlimo parodų salėje. **Č. S.**

RYTŲ EUROPA IR AMERIKIEČIAI II

(Atkelta iš 2-ro psl.)

mas Maskvos blokan. Sujungimo klausimu nei Vakarai, nei Vokietija neranda kalbos su Maskva. Vokiečiai turės pirmiausia apraminti stiprų nepasitikėjimą Lenkijoj ir Čekoslovakijoj, kurį Maskva išnaudoja, pripažinti Lenkijai Oderio-Neissės sieną, išspręsti ir rytų vokiečių "respublikos" klausimą. Vokiečiai pradėjo steigti prekybos misijas Rytų Europos sostinėse, tuo bandydami, kaip ir Vašingtonas, paveikti sovietinio bloko nuotaikas.

Ateities keliai

Atoslūgiams sovietiniame bloke pasireiškus, Amerikai ir aplamai Vakarams kyla klausimas, kaip įvykių raidą išnaudoti? Kaip praeityje nevisi ėjimai buvo sėkmingi, taip bus ir ateityje.

Nesunku nustatyti bendrus ir laisvajam pasauliui naudingus uždavinius. Tai — pašalinti rusų jėgą iš Rytų Europos (20 divizijų Vokietijoje, 6 Lenkijoj ir Vengrijoj); užtikrinti jos tautoms laisvę nevaržomai nustatyti savą užsienio politiką; apjungti suskaldytą Vokietiją; sugrąžinti laisvę išsirinkti savas valdžias ir nustatyti norimas santvarkas. Amerikoje, reikia pasakyti, yra srovių (jų dar gausiau Europoje), norinčių, kad Amerika ir Sov. Sąjunga susitartų palikti Vokietiją suskaldytą, o Rytų Europą esamoje būklėje.

Amerika gali pasirinkti: 1. kietą liniją, 2. švelnią ir 3. liniją išimtinai Rytų Europai. Kietoji linija aštrintų visus politinius ir ekonominius spaudimus, vis keltų Rytų Europos laisvių klausimą, panaudotų prekybą komunistams silpninti ir draustų kultūrinius mainus ("visi velniai raudoni"). Švelniąją liniją grįstų įsitikinimas, kad gyvenimas ir be aštrių spaudimų kinta Rytų Europoje (ir pačioje Sov. Sąjungoje), todėl prekybą ir kultūrinius mainus panaudoti šiam liberalėjimui paremti, vis nepripažįstant nei dabartinės Rytų Europos būklės, nei Vokietijos suskaldymo. Specialioji linija, skirta vien Rytų Europai, pripažintų šiuo metu jos ypatingus santykius su Maskva, bet siektų juos vis silpninti, ne stiprinti. Gyvenimas nestovi vietoje ir vietinės valdžios jau, rodosi, jieško pritarimo tautoje, todėl esą reikia su jomis palaikyti normalius santykius, siekiant atgaivinti istorinius Rytų Europos santykius su Vakarais, plečiant prekybą ir kultūrinius mainus.

1968-ieji yra Amerikos prezidento rinkimų metai. Įdomu bus stebėti, kiek Rytų Europa bus minima partijų programose ir politikų kalbose. **Šarūnas**

HOME OWNERS CENTRE

NAUJAI PRAPLĖSTOSE PATALPOSE
2742 Dundas St. W. Tel. 769-5171

- Įvairios medžiagos namų taisymams
- Lentos, fanera, stogams dengti medžiagos
- Grindų, lubų ir sienų plytelės
- Atliekam visus statybos darbus ir remontus

Vienintelė lietuviška Toronte PARKDALE B-A SERVICE CENTRE benzino stotis 1181 Queen St. W., (prie Gladstone). Tel. 535-9468
Benzinas, alyvos keitimas, tepimas, padangos, baterijos ir t. t. Automobilių vilkikas (towing). Autovežimių taisymas, elektrinis (Alen Scop) patikrinimas.
Po darbo valandų skambanti tel. RO 6-8503.
Kiekvieno mėnesio pirmą savaitę (vasario 3—9) atidaryta visą parą — 24 valandas.

F. SENKUS REAL ESTATE
1997 Dundas St. W. • Tel. 533-4414

R. CHOLKAN

& CO. LIMITED REALTORS

2232 BLOOR ST. W. Tel. RO 7-5454

BLOOR — KINGSWAY, gražus nedidelis vienos šeimos vienaaugštis, vandeniu - alyva šildomas; privatus įvažiavimas; prašoma kaina $25.600.
BLOOR — WINDERMERE, apie $8.000 įmokėti, atskiras 7 kambarių namas, 2 modernios virtuvės, ilgas sklypas, tuojau galima užimti.
ISLINGTON — WESTWAY, $10.000 įmokėti puikus 6 kambarių vienaaugštis, gražiai užbaigti 2 didžiuliai kambariai rūsyje su išėjimu į kiemą, daug privatumo, nes užpakaly yra parkas; verta pasižiūrėti, tikrai puikus pirkinys.
HIGH PARK — RONCESVALLES, $10.000 įmokėti, atskiras 11 kambarių namas, kvadratinis planas, dvigubas garažas su plačiu įvažiavimu, arti centro.
BLOR — RUNNYMEDE, apie $12.000 įmokėti, 12 kambarių atskiras namas, kaip keturi butai, gauna apie $320 nuomos į mėnesį ir 5 kamb. butas šeimininkui, dvigubas garažas, arti Bloor.
RONCESVTLLES — DUNDAS, 4 butai po 5 kambarius — keturbutis, atskiras, mūrinis, viskas išnuomota, pilna kaina $34.500.
DVIBUTIS (dupleksas) po 6 kambarius, vos keletos metų senumo, vandeniu alyva šildymas, balkonai, dvigubas garažas, kambarys rūsyje, apie $15.000 įmokėti.
BLOOR — RUNNYMEDE, apie $20.000 įmokėti, krautuvė ir 20 ofisų, gražus didžiulis pastatas, automobiliams vieta, prašoma kaina $84.900; atiduos už daug mažiau, neblogas pirkinys.
EGLINTON — KEELE, 6 butų atskiras mūrinis pastatas, apie $9.000 metinių pajamų, garažai, vos keleto metų senumo, apie $20.000 įmokėti.
YONGE — EGLINTON, $30.000 įmokėti, gražus didžiulis maždaug 9 metų senumo šešiabutis, 3-jų miegamųjų ir vieno, virš $12.000 metinių pajamų; garažai, augštos nuomos, arti centro; puikus rajonas.
$25.000 įmokėti, moderni benzino stotis, restoranas ir 6 kamb. mūrinis vienaaugštis puikus verslas ant judraus Trans-Canada plento, tik 89 mylios nuo Toronto; gali keisti į namą ar kitą nuosavybę. Kodėl tad nebūti savininku?
CAMP BORDEN, pilna kaina tik $27.500 už vos keletos metų senumo keturbutį; gauna virš $4.300 metinių pajamų, virš 15% gryno pelno. Kur rasi geresnį investavimą?

PR. KERBERIS

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

Darbo tel. RO 7-5454 Namų LE 5-1584

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**

MOKAME	DUODAME
4¾% už depozitus	mortgičius iš 6½%
5½% numatyta už šėrus	asm. paskolas iš 7%

KAPITALAS SIEKIA TRIS MILIJONUS DOLERIŲ.
ASM. PASKOLAS duodame iki $5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainuoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000.
Paramos nariu gali būti kiekvienas lietuvis, gyvenąs Kanadoje

KASOS VALANDOS: kasdieną nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p.p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. • Telefonas LE 2-8723

AL. GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

1611 Bloor St. W. Toronto, Ont.

Telefonai: LE. 6-2738, LE. 6-2664

Vakarais — HU. 9-1543

BLOOR — DUNDAS, $15.000 įmokėti, atskiras 3 butų pastatas, 14 kambarių per 3 augštus, 2 garažai, didelis kiemas, arti požeminio traukinio; prašoma kaina $43.000.
GYDYTOJŲ KABINETŲ PASTATAS, 30.000 įmokėti, atskiras gražus pastatas prie Bloor gatvės; pajamos apie $13.000 į metus, 4 mūriniai garažai, galima užimti vieną butą pirkėjui; pastatas apie 16 metų senumo.
INDIAN GROVE — BLOOR, $21.900 pilna kaina, įmokėti apie $6.000; pusiau atskiras mūrinis namas, 2 moderniškos virtuvės, nauja, apšildymo sistema, garažui vieta.
PRIE DIXIE ROAD, $28.900 prašoma kaina 3 metų senumo vienaaugštis (bungalow) su gražiai įrengtu rūsiu; privatus įvažiavimas.

Dėl tolimesnių informacijų skambinkite A. GARBENIUI

A. J. MORKIS

REAL ESTATE & MORTGAGE BROKER
PELNINGAS PINIGŲ INVESTAVIMAS

$6.000 įmokėti, St. Clair — Oakwood (visai netoli St. Clair), mūro, 8 kambariai, 3 virtuvės, 2 prausyklos, privatus įvažiavimas, garažas.
$10.000 įmokėti, Bloor — Brock rajone gerų plytų, 12 kambarių, (visi dideli), 4 virtuvės, 2 prausyklos, nauja krosnis, dvigubas garažas, kieme maudyklė.
$8.000 įmokėti, vienaaugštis (bungalow, Islington — Richview rajone), 6 kambariai, užbaigtas poilsio kambarys, prijungtas garažas.
$3.180 įmokėti, gerų plytų, 6 kambariai, nauja krosnis, garažas, vienas mortgičius; prašo $15.000.
92 AKRAI PRIE SULTON, (40—50 mylių nuo Toronto), 12 akrų gražus pušynėlis, 2 šaltinių tvenkiniai, kalnas slidininkams, 3600 pėdų prie asfaltuoto kelio ir netoli 48 plento, 2 mylios nuo Simcoe ežero per provincijos parką. Prašo $500 už akrą. Galima pirkti dalimis.
LABAI MODERNUS IR PELNINGAS GRANITO RESTORANAS prie 48 plento ir provincijos parko; 125 vietos, didelis baras, banketams salė, butas, ca. 1 akro kiemas. Gryno pelno į metus nemažiau kaip $12.000. Kaina ca $65.000.

1082 BLOOR St. W., Toronto 4,
Tel. LE 4-8459

Turime krautuvių, namų, vasarviečių, viešbučių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. Prašome tik kreiptis pas mus.
Taip pat parūpiname geresnėm sąlygom paskolų—mortgičių.

Vyt. Morkis J. Kaškelis A. Bliudžius Alv. (Mieldažukė) Wistoski

LIQUIFLAME OILS LTD.

259 LAKE SHORE BLVD. EAST — TORONTO, ONT.
NEMOKAMAS METINIS KROSNIŲ IŠVALYMAS
24 val. veikianti greita krosnių taisymo tarnyba
DABAR PATS LAIKAS PAKEISTI KURO ALYVOS BENDROVĘ
Šildieto ir patarnavimo planai. Išsimokėjimas penkiems metams ir ilgiau
B-vės atst. C. (CHUCK) ROE. Tel. 362-5777.
Lietuviškai visais šildymo reikalais kreipkitės: St. Prakapas tel. RO 7-9088 kiekvienu metu.

APDRAUDA

GYVYBĖS • AUTOMOBILIŲ • NAMŲ • HIPOTEKŲ • VASARVIEČIŲ • BALDŲ • VAGYSČIŲ • VERSLO • PERSONALO IR DAIKTŲ (BONDS) • NELAIMINGŲ ATSITIKIMŲ • MOKSLAPINIGIŲ TAUPYMAS VAIKAMS • MĖNESINĖS INVALIDUMO PAJAMOS IR KT.

B. ir V. MASKELIŪNŲ AGENTŪRA

LUA NARYS (14 METŲ PATIRTIS)

Tel. 251-4864; namų tel. 277-0814

A. ČIŽIKAS

ALFA RADIO & TV

Parduodam ir taisom televizijos ir radijo aparatus. Taisom šaldytuvus, krosnis, skalbimo mašinas.

TELEFONAS LE 1-6165. • 672 LANSDOWNE AVE., TORONTO

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS Į

Lietuvą, Latvitją, Estiją, Ukrainą ir U. S. S. R. paprastu bei oro paštu

BE MUITO DOVANOS:

Įvairios sudėties maisto siuntiniai, automobiliai, automobiliams motorai ir padangos, motociklai, dviračiai, šaldytuvai, skalbiamosios mašinos, siuvamosios mašinos, televizijos priimtuvai, pianinai, foto aparatai, radijo priimtuvai, transistoriniai radijo aparatai, laikrodžiai, kilimai, baldai, butai (apartamentai), poilsis kurortuose, poilsis kurorte su gydymu ir t. t.

Maisto siuntinių svoris neribotas.

Turime naujus iliustruotus katalogus, kuriuose yra smulkus aprašymas ir paaiškinimai. Pažymėtos kainos yra galutinės.

Taip pat persiunčiame pinigus, už kuriuos gavėjas gali nusipirkti įvairių prekių specialiose dolerinėse krautuvėse.

- Be to, siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio.
- Turime parduodamų įvairių medžiagų ir kitų prekių.
- Gyveną ne Toronte, prašomi savo sudarytus siuntinius bei užsakymus siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.
- Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
- Jeigu turima neaiškumų, prašome klausti, telefonuoti bei rašyti, mielai paaiškinsime ir duosime patarimą.
- Mūsų įstaiga labai daug kam patarnavo ir pasiruošusi patarnauti ateityje.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

BALTIC EXPORTING CO.

480 RONCESVALLES AVE. TORONTO 3, ONT.

Telefonas LE 1-3098

DARBO VALANDOS: pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 val. p.p.

Savininkai A. ir S. KALŪZA

LIETUVIAI STALIAI

maloniai kviečia

aplankyti jų dirbtuvę ir susipažinti su gaminių kokybe ir kainomis.

2160 DUNDAS STREET WEST • TEL. LE 2-2289

ARO CUSTOM WOOD PRODUCTS CO.

K. STRIAUPIS

Res. tel. LE 6-5363

CLEAR-VISION T.V.-Hi-Fi

TAISOM IR PARDUODAM T.V. ir HiFi

STATOM IR TAISOM T.V. ANTENAS.

532-7733

1736 Dundas St. W. Sav. R. Stasiulis

DUFFERIN RADIO and TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. Parduodamos lempos ir batarejos. Prityręs specialistas su ilga praktika.

1000 College St., • LE. 1-3074 • Sav. P. Uzbalis

NEPAMIRŠKITE, prieš važiuodami į tolimesnę kelionę, patikrinti ir pataisyti savo automobilį! Frank Petit, kvalifikuotas auto mechanikas, su malonumu tai atliks. Paskambinkite ar užvažiuokite į

Bloor Autorite Garage 296 BROCK AVE. (tarp Dundas ir College). Tel. 531-1305

Lietuvis LAIKRODININKAS

F. BOCHULIS

280 QUEEN ST. W. • TORONTO • TEL. EM 6-6100

Taisau laikrodžius ir žiedus. Pageidaujantiems paimu ir pristatau į namus. DARBAS GARANTUOTAS. Parduodu su nuolaida laikrodžius, jungtuvinius žiedus ir kt. Skambinti 9—11 v. ryto; 6—9 v. vakaro.

Naujai atidaryta lietuviška sporto reikmenų krautuvė

RONCESVALLES SPORT STORE

SAV. J. ŠARŪNAS ir J. DAMBRAUSKAS

295 RONCESVALLES AVE., TEL. 536-1373

Mažo kalibro ir medžioklinliai šautuvai, šoviniai, žvejojimo reikmenys, teniso raketės, įvairūs sviediniai ir kiti sporto reikmenys.

A.P. GARAGE

60 HOWARD PARK AVE

LE. 5-9130

Atlieka sąžiningai visus mechaniškus automobilių pataisymus. Patepimus ir alyvos keitimus.

Prieš pirkdami vartotus automobilius atvežkite patikrinimui: nurodysim visus trūkumus ir duosime patarimus.

Sav. ANTANAS PAŠKEVIČIUS

BALTIC MOVERS

VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS, BALDAI ir kt.

Vežamas turtas pilnai apdraustas.

Skambinti tel. LE 4-1403

30 Dewson St., Toronto, Ont.

International Driving School

WALDI

Centrinė įstaiga 691 Annette St., Tel. RO 2-2100

Skyrius: 894 COLLEGE ST. Tel. LE 2-5461

Mokome su standartinėmis, automatinėmis transmisijomis ir Volkswagenais.

PLUMBING and HEATING

J. LISAUSKAS, valdžios pripažintas plomberis, atlieka įvair. plumbing ir vandens apšildymo darbus. Darbas sąžiningas ir nebrangus.

148 Westminster Ave., Toronto. Metro. Lic. PH. 136 Tel. LE. 2-5191

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos

Dundas Auto Body

Max Kane Auto Body

Darbas sąžiningas ir garantuotas. Lietuvius aptarnauja Jonas Jurėnas

430 BATHURST ST.,

tel. WA 1-3225 arba WA 4-1001

SKAITYTOJAI PASISAKO

TELEVIZIJAI 100.000 DOLERIŲ

Didž. Gerb. Redaktoriau,

Atleiskite, jog atsiliepsiu taip vėlai tokiu skubiu klausimu, tačiau manau, tuo atžvilgiu, visi Europoje gyveną lietuviai panašiai tegali pasielgti, nes Kanados bei JAV spauda mus pasiekia tik už vieno ar net už dviejų mėnesių.

Man labai patiko Al. Gimanto straipsnis pr. metų "TŽ" nr. 45: "Didžiosios sukakties išvakarėse". Jis ten pateikia lietuvių nuomonių santrauką ir jų labai realias pastabas Lietuvos nepriklausomybės 50 metų paminėjimo reikalu. Leiskite prie visų nuomonių pridėti ir manąją, nes man atrodo, kad tokiais mums visiems lietuviams svarbiais metais turėtume nugalėti savo pesimistinį realumą ir dar bent kartą (jei ir paskutinį) suspindėti idealizmu.

Autorius savo straipsnyje, remdamasis JAV ir Kanados lietuvių nuomonėmis, nubraukia transkontinentinės televizijos valandos nupirkimo reikalą, nes ji kainuotų $100.000. Tačiau, argi lietuviai tokios sumos jau nebegalėtų suaukoti taip svarbiam reikalui? Tik pagalvokim: kiek lietuviai suaukojo pinigų Vašingtono koplyčiai ir kiek dar vėl žada suaukoti lietuviškai koplyčiai Šv. Petro bazilikos rūsyje! O kiek gi surenkama pinigų visokiems fondams?! Jeigu lietuviai pavergtoje Lietuvoje nesigailėjo savo gyvybių paaukoti, kaip mes galime tokiu metu pagailėti pinigų?

Televizijos programa, žinoma, turi būti profesinio lygio. Argi mes neturime vieno kito profesijonalo lietuvių tarpe iš meninės bei programų paruošimo srities? Leiskite priminti tik A. Landsbergį ir Joną bei Adolfą Mekus. Be to, argi būtinai toje Lietuvos nepriklausomybės valandoje turi pasirodyti tik lietuviai? Visi žinome, jog didžiulis vengrų menininkų-profesijonalų būrys 1956 m. sukilimo proga pasiekė vakarus ir šiuo metu dauguma tebėra Amerikos kontinente. Kodėl juos nepaprašyti solidarumo ženklan paaukoti savo laiką ir jėgas tokiai programai?

Visi žinome, kad dabartinė spauda gaudo vien sensacijas. Kodėl pvz. nepasikviest Čiangkaišeko, kad atvyktų pas Amerikos lietuvius? Jo atsilankymą Amerikoje plačioji spauda paminėtų, o jo lankymosi tikslas irgi būtų išgarsintas. Man atrodo, kad švęsdami tokią sukaktį turėtume stengtis ne tik patys aktyviai įsijungti, bet įjungti į savo gretas visų komunistų pavergtų tautų kultūrines bei politines pajėgas. Kodėl nepabandyti pasikviest P. Vietnamo prezidentą Nguyen Van Thieu arba jo smarkųjį viceprezidentą Ky? Kodėl nepanaudoti mūsų 50 metų nepriklausomybės sukakties ne tik savo, bet ir visų kitų pavergtų tautų laisvės troškimams išreikšti? Nepamirškime, jog latviai ir estai taipgi tuoj švęs savo 50 metų nepriklausomybės paskelbimo sukaktį.

Dažnai mes, lietuviai, žiūrime grynai tik savo reikalų: net ir pinigus norime išleisti grynai tik sau. Tačiau, jeigu parodytume savo duosnumą ir tokioje šventėje duotume progos pasireikšti ir kitoms pavergtoms tautoms, jos savo šventėse mūsų irgi neužmirštų. Juk nevienas lietuvis partizanas paguldė gyvybę Latvijos, Estijos ir Ukrainos žemėje, o nevienas latvis, estas ar ukrainietis krito nuo komunisto kulkos Lietuvoje. Visi sutiksime, jog šiais laikais iškovoti Lietuvai nepriklausomybę reikštų iškovoti ją Latvijai, Estijai, Ukrainai ir kitoms tautoms. Todėl mūsų kova turi būti bendra kova. Laisvės šauksme negalime savęs izoliuoti, nes tada niekas mūsų neišgirs. Tegu mūsų 50 metų nuo Lietuvos nepriklausomybės atgavimo šauksmas tampa visų pavergtųjų nepriklausomybės ir laisvės šauksmu!

Europietis

KAS KALTAS?

Perskaičiau "Tėviškės Žiburiuose" straipsnį "Vakarų Kanados lietuviams" ir giliai susimąsčiau! Ir taip besvajodamas štai gaunu ir kitą "Tėv. Žiburių" numerį. Ir čia vėl gausu pylos Vakarų Kanados lietuvių valdyboms dėl neparemto Kanados Lietuvių Fondo. Pasakyti, pamokyti kiekvienas gali. Man atrodo, kad pirma turėtume ištirti vietines sąlygas darbui, pažinti gerai tuos žmones, apie kuriuos kalbama, ir tik tada juos pabarti. Man būtų labai malonu matyti bent vieną iš tų žmonių, kurie rašė straipsnius, Calgary. Tegu jie pagyvena keletą metų čia, pažįsta vietinius lietuvius, pašneka su jais ir, manau, tada kalbės kita kalba.

Nesu gyvenęs didesnėse lietuvių kolonijose, todėl negaliu pamokyti jų, kad jie turėtų taip ir taip daryti, tik žinau iš spaudos, kad jie atlieka didelį lietuvišką darbą. Garbė jiems!

Ką gi mes, kaimo artojėliai, mažose vakarų kolonijose! Mes esame palikti Dievo valiai! Kiek mūsų šviesuolių padeda mums? Mes juos galime ant pirštų suskaityti! Aš manau, kad ne geresnė padėtis ir kituose Vakarų Kanados miestuose, kur yra dar šiek tiek lietuvių, nes be mokytų žmonių ir dvasiškių lietuvybės darbas diena iš dienos silpnėja. Nebarkite mūsų per spaudą, bet atvažiuokite nors vienas į Vakarų Kanados miestus, pakalbėkite su mumis ir tuomet, tikiu, jūs kalbėsite kita tema.

P. Devenis,

KLB Calgario apylinkės pirm.

APIE KANADOS LIETUVIUS

Spaudoje teko skaityti, kad atskiros lietuvių kolonijos, kaip Londonas, Hamiltonas ir kitos, planuoja išleisti 1918-1968 m. proga atskirus leidinius lietuvių kalba. Iš esmės tai geras dalykas, bet neužmirškime, kad K.L. Bendruomenė išleidžia "Lithuanians in Canada", kur bus paliestos visos lietuvių kolonijos Kanadoje. Tad ar nederėtų šiuo metu atskiroms lietuvių kolonijoms nuo atskirų leidinių susilaikyti. Ateityje reikėtų išleisti visai Kanadai vieną didelę knygą apie Kanados lietuvius lietuvių kalba. Dabar užtektų "Lithuanians in Canada" leidinio. J. K.

ČIKAGOS VAIZDAI IR VARGAI

(Atkelta iš 4-to psl.)

tijoje. Neskaitant monetų, parodoje bus išstatyta viso 278 rėmai (1,668 albuminiai lapai) pašto ženklų ir vokų."

• • •

NAUJO LIETUVIŠKO ŽURNALO organizatoriai (K. Drunga, dr. G. Gedvila, A. Idzelis, S. Radvila, dr. T. Remeikis) išsiuntinėtuose laiškuose rašo: "Mūsų inteligentijoje jau seniai jaučiamas trūkumas tokio periodinio, dažnesnio spaudos leidinio, kuris būtų pilnai atviras tiesai ir minties laisvei. Esamoji lietuvių spauda daugumoje yra paklususi subanalintam galvojimui, jog išdavoje spaudos puslapiuose vyrauja vien primityvumas, paviršutinumiškumas, pigumas, persaldinimas ir nutylėjimas. Išskyrus vieną kitą žurnalą, mes neturime dažnesnio leidinio, kuris savo pirmuoju uždaviniu laikytų ne taikstymąsi prie dvasinio tingumo bei bukumo, bet tarnautų ir skatintų mintijimo pažangą, atvirumą realybei ir drąsą naujovei bei tobulėjimui." Žurnalą leis akcininkų organizacija-bendrovė, kuriai vardas numatytas "Viewpoint Press, Inc." Jos nariais bus sumokėję 100 ar daugiau dolerių. Organizacijos steigiamasis susirinkimas bus vasario 2 d. Šarkos restorane. Žurnalo vardas dar nenustatytas, nors pasiūlymų yra — "Akiratis", "Versmės". Bus leidžiama 10 numerių per metus, 36 psl. Išlaidų pirmaisiais metais pramatoma $10.000. Galimu redaktoriumi minimas buvęs "Margučio" radijo pranešėjas, ilgoką laiką sunkiai sirgęs, bet dabar jau gerokai pasveikęs žurn. Henrikas Žemelis.

Tarp šio naujo leidinio kryptinių punktų yra ir šis: "Žurnalo leidėjai ir rėmėjai pagrindiniu kryptiniu principu laiko laisvės ir nepriklausomybės teisę lietuvių tautai. Šis principas yra suprantamas plačiai, iš anksto neapribojant jo vykdymo ar siekimo kokia viena siaura strategine ar taktine analize. Atseit, pripažįstama, kad gali būti daug kelių į laisvę ir kad istorinės sąlygos diktuoja objektyviai įvairių kelių svarbą ir prioritetą, kuris gali būti nustatytas tik šaltos, objektyvios ir realios istorinių sąlygų analizės pasėkoje".

• • •

GAUTAS ATSAKYMAS į prie Liet. Bendruomenės Čikagos apygardos įsteigto komiteto Pasauliečių Teisėms Apsaugoti Šv. Kazimiero kapinėse dešimt reikalavimų, įteiktų Čikagos arkivyskupijos bendrų kapinių vadovybei. Paaiškėjo, jog į lietuvių interesus buvo atsakyta nepalankiai. Šį reikalą plačiai nušvietė komiteto pirm. Algis Regis per "Margučio" radiją sausio 19 d. ir Barkaus šeimos radiją sausio 20 d. Pasak jo, tokiam atsakymui turėjo įtakos kaikurie lietuviai klebonai. A. Regis pareiškė, kad netrukus vėl bus šaukiamas masinis susirinkimas.

Arkivyskupijos bendros kapinių vadovybės vedėjo atsakymą įdėjo "Draugo" dienraštis kaip skelbimą sausio 20 d. laidoje. Po juo pasirašė "Šv. Kazimiero Kapinės". Pavardės nenurodytos.

• • •

TRUMPAI IŠ ČIKAGOS. Gerimanto Peniko foto paroda, vaizduojanti akademiką skautą, atidaryta sausio 28 d. Jaunimo Centre. — Čikagos ir apylinkių lietuvių dailininkų bendra paroda rengiama Čiurlionio Galerijos direkcijos Lietuvos nepriklausomybės 50 m. sukakčiai atžymėti vasario 17-25 dienomis. Dalyvaus 33 dailininkai. — Klaipėdos uosto mugė, kurią surengė Čikagos Lietuvių Jūrų Skautija sausio 21 d. Jaunimo Centre, sutraukė labai daug publikos. — Kun. Gintautas Sabataitis, kuris Čikagoje įsteigė Lietuvių Informacijos Centrą, išvyko tęsti psichologijos studijų į Xavier un-tą, Cincinati, Ohio. — "Chicago Daily News" dienraštis sausio 20 d. laiškų skyriuje didele antrašte "Why Lithuanians celebrate their freedom" įdėjo John Russell rašinį, kuriame iškeliama garbinga Lietuvos praeitis ir jos 50 m. nepriklausomybės sukaktis. — Cicero lituanistinių mokyklų (pradinės, augštesniosios ir Lietuviškųjų Studijų Instituto) tėvų komitetai vasario 10 d., 7 v.v., Šv. Antano par. salėje rengia visų mokinių tėvų ir mokytojų susitikimą-diskusijas su vakariene. — "Lituanus" žurnalas dėl finansinių sunkumų ir neramumų redakcijoje bei "Lituanus Fonde" pergyvena neaiškumų laikotarpį. Neseniai pasirodė naujas "Lituanus" numeris, suredaguotas dr. Antano Klimo. Šio žurnalo redakcijoje jau nematyti buvusio red. dr. T. Remeikio, o vyr. redaktoriumi pasirašo Jonas Bagdonas.

JUO ILGIAU LAUKSITE, JUO ILGIAU REIKĖS KENTĖTI! KURIE IŠ TIKRŲJŲ NENORITE KENTĖTI — JAUSITĖS GERIAU UŽ KELIŲ MINUČIŲ — paėmę DIANA LAŠŲ tuojau geriau jausitės nuo didelio nušalimo, krūtinės skausmų, drebulio, slogos, sąnarių skausmų, gerklės skaudėjimo, užkimimo, čiaudėjimo, bėgančios nosies, astmos, bronchito. Taipgi lengviau galėsite kvėpuoti. Nieko nėra geresnio kaip DIANA DROPS, kurie greitai veikia. Tik $2.00 už bonkutę.

GAUNAMI VAISTINĖSE

ROXODIUM skysčiai įtrinti nuo artričio, reumatizmo, raumenų, nugaros skausmų, išijo, bursičio pečiuose ir rankose, alkūnių, riešo, skausmo pirštų sąnariuose, kojos skausmų, kelių, kulnų, krūtinės skausmų, neuralgijos — galvos skausmų, skausmų apie ausis, veidą, sprandą, nuo susižeidimų, įdrėskimų, išsisukimų, išsiplėtusių kojos venų, galvos niežėjimų, spuogų ant veido ar kūno. Pajusite rezultatus per kelias minutes. Roxodium nedegina ir neerzina odos. Saugokite akis nuo šių vaistų. $2.00 bonkutė.

GAUNAMI VAISTINĖSE AR

Luscoe Products Limited

559 Bathurst St., Toronto 4, Ont. Canada

780 Queen St. W.
prie Gore Vale
Tel. EM. 4-7994

ART'S PHOTO STUDIO

Vestuvinės nuotraukos
Meniškos vaikų nuotraukos
Portretai ir kt.

PRANEŠAMA APIE NAUJĄ GYDOMĄJĄ MEDŽIAGĄ

sutraukiančią hemorojus

Tai yra ypatinga gydomoji medžiaga įrodžiusi galią sutraukti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius.

Pagarsėjęs tyrimų institutas atrado nepaprastą gydomąją medžiagą, sugebančią sutraukti hemorojus be skausmo. Ji per kelias minutes sumažina niežėjimą ir nepatogumus bei pagreitina uždegimo pažeistų audinių gijimą.

Visais tyrimo atvejais švelnėjant skausmams, įvykdavo hemorojų susitraukimas.

Tačiau visų svarbiausia — rezultatai būdavo toki nuostabūs, kad šis pagerėjimas tęsdavosi daugelį mėnesių.

To buvo pasiekta naudojant gydomąją medžiagą (Bio-Dyne), kuri greitai padeda užgyti pažeistoms celėms ir sužadina naujų audinių augimą.

Dabar Bio-Dyne galima gauti tepalo bei lazdelės formose "Preparation H" vardu. Prašykite visose vaistinėse. Pinigai bus grąžinti, jei nebūsite patenkinti.

ALL SEASONS TRAVEL AGENCY

323 Lakeshore Rd. East, Port Credit, Ont.

Savininkas V. BAČĖNAS

- teikia patarimus planuojantiems kelionės
- sutvarko rezervacijų, nakvynių ir kt. reikalus be atskiro atlyginimo
- agentūros išduoti bilietai galioja visame pasaulyje
- parūpina bilietus keliaujantiems autobusais, traukiniais, laivais, lėktuvais
- parūpina eismo priemones ekskursijoms
- patarnauja atsikviečiant gimines

Skambinti telefonu 278-7261; vakarais 536-4681

Kiepuros tautybė

Lenkas, sutikęs amerikietį, sako:

— Ar girdėjai apie mūsų tautietį Jan Kiepurą, žymiausią tenorą?

— Kaip tai? Jūsų tautietį? Jis yra amerikietis.

— Iš ko sprendžiate, kad jis amerikietis?

— Iš jo vardo ir pavardės. Juk jis yra "Janke Pure", atseit, tikras jankis, tik jūs rašote netaisyklingai.

Nenori perdaug

Plikagalvis užėjo į vaistinę ir paprašė vaistų plaukams auginti.

— Ar norite didelį butelį ar mažą? — paklausė vaistininkas.

— Mažą, — atsakė plikis. — Man nepatinka labai ilgi plaukai...

ŠYPSENOS

Lietuviškas posakis

Dabar ulba kaip balandėliai, o vedę pešis kaip katinėliai.

Klebonas ir policininkas

Policininkas, sulaikęs greitai važiuojantį kleboną, sako:

— Kunige, Jūs važiuojate dešimt mylių pergreitai.

— Galbūt, bet iš kur Jūs tai žinote, — paklausė klebonas.

— Iš augštybių (viršuje sukinėjosi helikopteris, kurio klebonas nepastebėjo).

— O aš maniau, kad toms augštybėms aš atstovauju, — teisinosi klebonas...

Kieno sveikatai?

Svetimtautis, grįžęs iš Amerikos, visiems pažįstamiems pasakojo:

— Tikri nenuovalos tie amerikiečiai. Baisūs pakramtos. Vauvau. Niekad nemačiau tokių žmonių. Viename pobūvyje toks godišius pasiėmė stiklinę vandens; pirmiausia įvertė ledų atšaldyti, paskui pilstė degtinę įkaitinti, vėliau pripylė lemonado parūgštinti, pagaliau pridėjo cukraus pasaldinti. Išmaišęs pakėlė stiklinę — "čia jūsų sveikatai!" Ir tas piktnaudis pats viską išmaukė. Parinko P. Al.

SUDBURY, ONT.

NAUJA VALDYBA. KLB Sudburio apylinkės pirmininko pavaduotojas J. Glizickas tuoj po pamaldų Christ the King parapijos salėje atidarė susirinkimą ir pakvietė pirmininkauti J. Kručą, sekretoriauti P. Venskevičių. Senoji valdyba atsistatydino. Naujon valdybon išrinkti: J. Kručas, J. Staškus, A. Juozapavičius, V. Juška ir J. Glizickas, kandidate liko J. Lubickienė. Kontrolės komisija pasiliko ta pati: M. Venskevičienė, A. Jasiūnas ir St. Krivickas. Pareigomis pasiskirstė: J. Staškus — pirm., J. Kručas — sekr., A. Juozapavičius — ižd., V. Juška — švietimo vadovas, J. Glizickas — vicepirm. Linkime naujai valdybai geriausios sėkmės.

SUDBURIO LIETUVIŲ parapijoj pereitais metais susituokė trys poros (dvi mišrios tautiniu atžvilgiu); gimė trys, mirė vienas kūdikis.

VASARIO 16 minėjimas bus vasario 17, šeštadienį, ukrainiečių salėj. Programą išpildys vietos jaunimas, kuris intensyviai ruošiasi. Repeticijoms vadovauja jaunosios kartos atstovė Danguolė Remeikytė.

Krsp.

DRAUDIMAI

231-2661 arba 233-3323

P. BARAUSKO AGENTŪRA

38 CEDARCREST DRIVE, ISLINGTON, ONT.

(ROYAL YORK ir DUNDAS gatvių kampas)

NOTARAS

A. LIŪDŽIUS, B.L.

Bendradarbis V. S. MAŠTIS, LL. D.

Namų, fikių ir betkurio verslo pirkimo—pardavimo dokumentų sudarymas, morgičiai, sutartys, testamentai ir kiti teisiniai reikalai.

408 Roncesvalles Avenue - Toronto.

Margio vaistinės namų II augštas.

(Įėjimas iš Howard Park Avenue)

Priėmimo laikas: kasdien nuo 10 v.r. iki 1 Antradieniais ir penktadieniais nuo 6-8 v.v. v.p.p. išskyrus trečiadien. ir sekmadienius.

Įstaigos tel. LE 7-1708;

Namų — CR 9-6166

OKULISTĖS

Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.

Wiktoria BUKOWSKA, R.O.

274 RONCESVALLES AVE.

(prie Geoffrey St.)

TEL. LE. 2-5493

Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v.

OKULISTAS

S. BROGOWSKI, O.D.

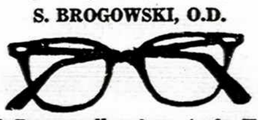

412 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.) Kabineto telefonas LE 1-4251. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų.

Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

AKIŲ SPECIALISTAS

L. LUNSKY, R.O.

Pritaiko akinius visiems akių defektams. Ištiria akių nervus, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nevingumą. Kalba slavų kalbomis.

470 COLLEGE ST., TORONTO

Telefonas WA 1-3924

VALAU FOTELIUS

IR ĮVAIRIUS KILIMUS.

Automatinis elektra varymas. Sutaisau iširusius gaius ir pradegintus kilimus. P. KARALIŪNAS

Skambinkite LE. 3-4912.

DR. E. ZUBRIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

1577 BLOOR ST. WEST

(prie Dundas)

Telefonas LE. 2-4108

DR. J. MATULIONYTĖ

DANTŲ GYDYTOJA

1795 BLOOR ST. W. (prie Keele)

Priėmimo valandos:

pirmadieniais ir trečiadieniais 2—9 v. v., antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais 9—5.30 val. p.p.

Telefonas RO. 6-1372

DR. V. J. MEILUVIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

262 Roncesvalles Ave.

(prie High Park Blvd.)

Tel. 535-7025

Priima pacientus pagal susitarimą.

Kabineto telefonas LE. 4-4451

DR. P. MORKIS

DANTŲ GYDYTOJAS

Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą.

1082 BLOOR ST. W., Toronte

(į rytus nuo Dufferin St.)

DR. N. NOVOŠICKIS

dantų gydytojas

794 BATHURST ST.

(kampas Bloor & Bathurst)

Tel. 534-3370

Priima pacientus iš anksto susitarus

Dr. S. JANUŠONIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

182 Yorkview Drive

(Bathurst ir Finch)

Willowdale

Telefonas 221-9775

draudimai

NAMŲ, AUTOMOBILIŲ KOMERCINIŲ IR KITŲ

draudimo įstaiga

AL DUDA

ATSTOVAUJAMOS KANADOS, J.A.V-BIŲ IR UŽSIENIO DRAUDIMO KOMPANIJOS

769-4612

769-4131

TORONTO ONT

Šv. Jono Kr. par. žinios

— Šis penktadienis vasario mėnesio pirmasis. Rytinės pamaldos 7.30 v. Po jų lankomi ligoniai. Vakarinės pamaldos tą dieną 7.30 v. Jose prisimenama a.a. Anelė Gikytė.

— Artėja jubilėjinė Lietuvos Laisvės Kovos Metų Vasario 16. Be bendrųjų (vasario 18 d.) Toronto katedroje įvykstančių pamaldų, par. bažnyčioje tą dieną bus laikomos Mišios 10 ir 11 val. Tą sekmadienį 12 val. pamaldų nebus.

— Šią savaitę lankoma: Jane, Armadele ir Willard, o taip pat užbaigiama neaplankytos šeimos Swansea rajone.

— Nuoširdžiai užjaučiame U. Žvirblytę, neseniai Amerikoje mirus jos broliui a.a. Domininkui. Už velionį pamaldos vasario 11 d., 11 val.

— Šį šeštadienį, 8 v.r., pamaldos už a.a. Vladą Stungurį; sekmadienį 11 val. pamaldose prisimenama a.a. Teklė Gailevičienė mirties metinių proga.

— Sutuokta: Eugenijus Vidmantas ir Živilė Stančikaitė.

KLB švietimo komisija, norėdama atžymėti 50 metų Lietuvos nepriklausomybės sukaktį, buvo nutarusi š.m. birželio 15 d. Woodbridge (prie Toronto) rengti lituanistinių mokyklų mokinių kongresą. Pasirodo, tuo kongresu yra toks mokyklų susidomėjimas, kad net tolimas Montrealis pareiškė norą dalyvauti ir paprašė rengti kongresą jiems palankesne data. Todėl nutarta kongresą rengti birželio 22 d. toje pat vietoje. **L. T.**

Inž. Gediminas Sakus, dirbąs "Northern Electric Co", netrukus išvyksta į Turkijos sostinę Istambulą, kur minėtoji bendrovė yra suplanavusi pastatyti elektrinių reikmenų įmonę. Po poros mėnesių inž. G. Sakus sugrįš porai savaičių Kanadon ir tada su žmona, buvusia D. Pacevičiūte, išvyks ilgesniam laikui Turkijon. P. Sakuvienė šiuo metu yra mokytoja Coxville vietovėje.

Živilės Stančikaitės ir Eugenijaus Vidmanto jungtuvės įvyko Šv. Jono Kr. bažnyčioje sausio 27 d. dalyvaujant gausiems bičiuliams bei pažįstamiems iš Kanados ir JAV. Vestuvinė puota buvo surengta "Seaway Towers" viešbutyje. Sveikinimo kalbas pasakė kun. P. Ažubalis, KLB pirmininkas A. Rinkūnas, T. Rafaelis Šakalys, OFM, p. Sekonienė, Pr. Gvildys. Padėkos žodį tarė jaunosios tėvas A. Stančikas savo ir žmonos vardu, o jaunavedžių vardu — E. Vidmantas. Jaunavedžiams buvo pareikšta daug linkėjimų ir sugiedota "Ilgiausių metų". Vestuvinei puotai su gera doze humoro vadovavo J. Karasiejus. Dalyvavo arti 300 asmenų. Vien išRočesterio buvo atvykusių apie 50 asmenų — jaunojo giminių bei bičiulių.

Antanas Žičkus, turįs smulkių prekių ir sportinių ginklų krautuvę Roncesvalles g-vėje, buvo vieno kliento užpultas, sumuštas ir atsidūrė ligoninėj. Policija suėmė T. N. Walker, 25 m. amžiaus, dviejų vaikų tėvą. **Pastarasis bandė pabėgti,** bet krautuvėje buvę du vaikai išbėgo gatvėn ir sukėlė ant kojų kaimynus bei praeivius. Šie ėmė vytis užpuoliką, kuris įšoko į taksį, bet tas pavežė jį iki artimiausio policininko ir perdavė jam.

"Tėv. Žiburiams" aukojo:

Po $10: A. Krakauskas, A. Skrebūnas; rėmėjo prenumeratas atsiuntė po $10: K. Vaitkūnas, P. Augustinavičius. M. Reiferis, K. Šviežikas, V. Beresnevičius, K. Daunys, V. Karasevičius, J. Daunys, A. Kelmelis; $5: Toronto Vl. Pūtvio šaulių kuopa; $4: A. Kužmarskis; po $3: K. Lukošius, V. Skrebutėnas; po $2: J. Čipkus, M. Obelienius, J. Zonys, M. Jasenytė, A. Brakas, K. Stankus, F. Noreika, B. Stundžia, S. Pakauskas, S. Kudulis, J. Vaitkūnas, E. Heikys, V. Sibulis; po $1: V. Gavelis, J. Kvederys, M. Noreika, M. Kulokas, P. Tarvydas, K. Gaputis, J. Mickevičius, Pr. Griškonis, Z. Jakubonis, J. Laurinaitis, A. Raškevičius, G. Daugėla, J. Drabutis, B. Klemka, A. Sarpalius, J. Dočkaitis, A. Želvys, G. Repšys, A. Strumila, A. Bartkus.

"TĖVYNĖS PRISIMINIMŲ"
radijo programos girdimos du kartus per savaitę —
Šeštadienį: 3.30 — 4.30 v.p.p. banga 1250, stotis CHWO, Oakville, Ont., Kanada;
Sekmadienį: 2 — 2.30 v.p.p. banga 1270, stotis WHLD, Niagara Falls, N.Y., USA.
Programos ved.—J. R. Simanavičius, 111 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ont. LE 4-1274. Tas pats adresas ir "Dainos" dovanų ir plokštelių krautuvės.

Nedidelis orkestras įvairiems parengimams prieinama kaina. Skambinti
A. ZAREMBA
Telefonas 767-7084.

Prisikėlimo par. žinios

— Mišios: šį šeštad., 8 v. — už a.a. kun. Juozo vėlę, užpr. p. Mačiulaičio; 8.30 v. — už a.a. J. Gilman-Gaidamavičių, užpr. p. Gilman-Gaidamavičienės; šį sekmad., 9 v. — tretininkų int.; 11.15 v. — Kat. Moterų Dr-jos int.

— Šį sekmadienį per visas Mišias klebonas darys metinį pranešimą apie parapijos dvasinį stovį. Parapijos materialiniai reikalai bus svarstomi atskirai — specialiame parapijos susirinkime didž. salėje tą patį sekmadienį, 7 v. v. Visi parapijiečiai maloniai prašomi šiame ypatingame susirinkime gausiai dalyvauti. Savo viešu džiaugsmu, pozityvia kritika ir naudingomis sugestijomis prisidėkime prie parapijos stiprėjimo bei klestėjimo. Pasisavinant Vatikano susirinkimo iškeltą mintį, į Prisikėlimo parapijos tvarkymą aktyviai įjungiami ir pasauliečiai, sudarant parapijos senatą. Senato ⅓ sudarys parapijiečių rinkti atstovai, ⅓ — parapijos ir su parapija glaudžiai susijusių organizacijų atstovai ir ⅓ — klebono kviesti atstovai. Parapijos atstovai bus renkami šio susirinkimo metu, sekmadienį, 7 v.v.. Reikės 8-10 asmenų. Kandidatuoti gali vyrai ir moterys.

— Parapijos 1967 m. finansinis pranešimas bus paskelbtas šio sekmadienio biuletenyje.

— Kvitai už 1967 m. aukas pajamų mokesčio reikalu jau išsiuntinėjami.

— Pirmosios Komunijos pamoka — sekmadienį, po 10 v. Mišių.

— Katechetinės pamokos: antradienį, 4.30 v. — V-VI sk.; ketvirtad., 4.30 v. — VII-VIII sk.; sekmad. po 10 v. Mišių — I-IV sk.

— Religijos pamoka gimnazistams — šį sekmadienį po 10 v. Mišių. Kalbės V. Kolyčius.

— Mėnesinė rinkliava parapijos skoloms sumažinti — šį sekmadienį.

— Tretininkų mėn. susirinkimas — šį sekmadienį po paskutinių Mišių.

— Katalikių Moterų Dr-jos susirinkimas — šį sekmadienį po paskutinių Mišių parodų salėje. Seselės Ritos žodis.

— Kitą savaitę lankoma: 18-ji pašto zona; mieste — Havelock St. ir Rusholme Pk. Cr.

— Gauta 300 lietuviškų mišiolėlių; per trumpą laiką jau parduota virš 100. Sekmadienį jį galima gauti par. spaudos kioske, šiokiadieniais — par. raštinėje. Visus raginame šį didžiausios reikšmės maldyną įsigyti.

— Chorų repeticijos: trečiad., 7 v.v. — stud. mergaičių; ketvirtad., 7.30 v. — suaugusių; penktad., 6.30 v.v. — vaikučių; sekmad., 12 v. — stud. berniukų. Penktadienį vaikučiai po repeticijos lieka giedoti vakarinių Mišių metu.

— Nuoširdžiai dėkojame suaugusių, studenčių bei studentų chorams ir jų vadovui kun. Br. Jurkšui už gražų pasirodymą pr. šeštad. chorų koncerte-bankete. Su nekantrumu laukiame kito panašaus vyresniosios ir jaunosios kartos balsų sutartinės pasirodymo.

— Šis penktadienis — mėnesio pirmasis. Mišios, išpažintys ir Komunija — 7, 7.30 ir 8 v. ryto ir 7.30 v. vak. Ligoniai ir vyresnio amžiaus asmenys aprūpinami sakramentais. Prašome apie tai pranešti asmeniškai ar telefonu.

Prisikėlimo chorų pobūvis par. auditorijoje buvo pradėtas valandą trukusių koncertu. Programą atliko kun. B. Jurkšo vadovaujamas studentų ir studenčių choras, sol. L. Marcinkutė, balerina R. Kryžanauskaitė ir mišrus parapijos choras, papildęs studentų gretas. Šis senimo ir jaunimo junginys buvo tvirčiausia koncerto dalis. Jaunimas padrąsėjo, o senimas atjaunėjo, bendromis jėgomis įsiliedami į mūsų kompozitorių harmonizuotas liaudies dainas. Po koncerto įvyko smagūs šokiai su "laimės staliukų" loterija ir troškuliui malšinti skirtais gėrimais. Šis pobūvis sutraukė gausų tautiečių būrį, su kaupu užpildžiusį salę. Šiais laikais tai yra didelis laimėjimas, liudijąs chorų ir jų vadovo kun. B. Jurkšo darbo bei pastangų įvertinimą. V. K. L. K. Moterų Dr-jos Prisikėlimo par. skyriaus susirinkimas — vasario 4 d., po Sumos, parodų salėje. Programoje seselės Ritos žodis. Narės ir viešnios kviečiamos dalyvauti.

Valdyba

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" SPAUDOS BALIUI, kuris įvyksta vasario 10, šeštadienį, jau baigiama ruoštis. B. Volkovo ir Z. Orentienės baleto mokyklos vyresnieji mokiniai atliks rūpestingai paruoštą programą: Strausso "Valsą", Rachmaninovo "Variacijas", Glazunovo "Pavasarį", B. Ykeio "Rytietišką šokį su kaspinu". Loterijai, be jau skelbtų dailininkų paveikslų, gauta originali medžio šaknų skulptūra, sukurta montrealiečio Pr. Baltuonio. Tikimasi gauti ir daugiau vertingų fantų. Balius prasidės 7 v.v., o sceninė programa 7.30 v. Susidomėjimas spaudos baliumi gana didelis, bet dar yra vietų mažojoj auditorijoj-kavinėj. Tai bus jauki lietuviškos spaudos rėmėjų, bičiulių, skaitytojų ir jos leidėjų šventė.

Akademikų Draugijos rengiamoj dail. A. Tamošaičio paskaitoj vasario 17 d. bus plačiau aptarti senovės ir dabar audžiami tautiniai lietuvių drabužiai. Skaidrėse bus parodyti patys seniausi lietuvių drabužių piešiniai, kurie buvo knygose spausdinami prieš keletą šimtmečių.

Lietuvos Valstybės Atstatymo Penkiasdešimtmečio Jungtinis Finansų Komitetas Kanadoje atidarė "Paramos" ir Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvuose einamąsias sąskaitas. Aukas galima deponuoti arba pervesti Jungtinio Finansų Komiteto sąskaitose: "Paramoje" nr. 3280. Prisikėlimo bankelyje nr. 1973. Taip pat aukas galima įteikti asmeniškai komiteto nariams arba iždininkui Vl. Kazlauskui, 20 Brumell Ave., Toronto 9, Ont. Čekius arba perlaidas rašyt vardu "Lietuvos Nepriklausomybė."

Komiteto Inf.

PAREIŠKIMAS

Pasirodžius kanadiečių spaudoje žinutei, kad į Toronto lietuvaitės vestuves yra pakviestas buvęs Sovietų Sąjungos premjeras, KLB krašto valdyba ir politinis komitetas praneša lietuviškai visuomenei, kad tokiam kvietimui ne tik nepritaria, bet ir jį apgailestauja, tačiau mano, kad vestuvių svečių kvietimas ir jose dalyvavimas yra privatus reikalas.

KLB krašto valdyba ir politinis komitetas

Lietuvių studentų balius—šį šeštadienį, vasario 3 d., Prince George viešbutyje (žiūr. skelbimą). Rengėjai tikisi, kad visuomenė gausiai atsilankys į šį parengimą bei parodys susidomėjimą. Kartais skundžiamasi, kad nėra ryšio su studentais. Šis parengimas yra gera proga suartėti su lietuviais studentais bei paremti jų veiklą.

ĮSNUOMOJAMAS BUTAS — 3 arba 2 kambariai ir virtuvė su atskira prausykla ir įėjimu. Arti Prisikėlimo bažnyčios. Tel. 532-6453.

REIKALINGA VYRESNIO AMŽIAUS MOTERIS ARBA VYRAS viešbučio ir motelio priežiūrai — švaros palaikymui ir kitiems mažiems darbams. Pageidaujant, duodamas maistas ir butas. Atlyginimas pagal susitarimą. Kreiptis: John Lapp, Golden Apple Inn, Stayner, Ont. Tel. (705) — 428-2105.

Lietuviška baldų dirbtuvė
Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Telefonas WA 2-7981. Namų telefonas AM 1-0527.

"Tėviškės Žiburių" savaitraščio
METINIS SPAUDOS BALIUS
VASARIO 10, ŠEŠTADIENĮ,
TORONTO PRISIKĖLIMO DIDŽIOJOJ AUDITORIJOJ
Vietos rezervuojamos iš anksto "Tėviškės Žiburių" administracijoje
Bilietai: $2,50, studentams $1.00.
Vertingų fantų loterija:
žymiųjų dailininkų paveikslai, skulptūra, radijo aparatas, tortas ir t.t.
Turtingas užkandžiais ir gėrimais bufetas
Gero sąstato orkestras
Trumpą baletinę programą atliks B. Volkovo ir Z. Orentienės vyresnieji baleto mokyklos mokiniai
Baliaus pradžia — 7 val. vakaro, o programos — 7.30 val.

Lietuvių studentų
BALIUS
VASARIO 3 DIENĄ, ŠEŠTADIENĮ,
PRINCE GEORGE VIEŠBUČIO
FIESTA ROOM, 8.30 v.v.
Bufetas – Baras – Loterija – Orkestras
Bilietai – $10 porai, $6 studentų porai
KVIEČIAME VISUS DALYVAUTI
Bilietus platina: Virginija Vindašiūtė 921-9010, Aras Balsys 447-0364, Violeta Akelaitytė 766-9468. Bus įėjimo loterija (door prize).
Valdyba

A † A

Broliui **DOMININKUI** mirus JAV-se, jo sesutę URŠULĘ ŽVIRBLYTĘ giliai užjaučiame —

J. Maniuška **A. Morkvėnas**

St. Jagėla

A † A

DOMININKUI ŽVIRBLIUI Amerikoje mirus, jo sesutę URŠULĘ ŽVIRBLYTĘ giliai užjaučiame —

M. J. Žėkai **O. J. Dementavičiai**

AMBER DRAPERIES
55 Colbeck St. (prie Runnymede Rd.). Sav. A. Jankaitienė ir M. Vaitkienė
Siuvam bei taisom įvairias užuolaidas. Parduodam medžiagas ir visas pakabinimui priemones. Žemos kainos. Darbas garantuotas.
Tel. 762-3838 arba 766-8839

BARONESSA
BEAUTY SALON
2265 Bloor St. W. (kampas Bloor - Durie gatvių)
Tel. 762-4252 Savininkė Alytė Kerberienė

MUZĖJAUS RETENYBĖ
Parduodamos lietuviškos monetos — 5 litai — J. Basanavičius, 10 litų — Vytautas Didysis, 10 litų — prezidentas A. Smetona ir kitos. Kainoraštis pareikalavus. P. Zablockis, P.O. Box 4642 Stn. C. Vancouver 10, B.C., Canada.

JUBILĖJINĖ VASARIO 16-JI

50-toji Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukaktis Toronte bus paminėta visu iškilmingumu. Iškilminga akademija įvyks Reyersono instituto puikioje salėje sekmadienį, vasario 18 d., 4 v.p.p. Lietuviškosios programos dalies pagrindiniu kalbėtoju pakviestas dr. A. Klimas, Ročesterio universiteto profesorius, angliškosios—susisiekimo ministeris Paul Hellyer, vienas iš kandidatų į liberalų partijos vadus. Meninę programą išpildys Toronto choras "Varpas", vadovaujamas muz. D. Skrinskaitės. Bus dainų, tautinių šokių ir poezijos pynė. Prieš iškilmingąją akademiją, 2.30 v.p.p., Toronto katalikų katedroje įvyks bendrosios pamaldos-koncelebracinės Mišios. Į pamaldas pakviestas Toronto arkivyskupas P. F. Pocock. Kadangi Ryerson salė yra tik vos už 2 blokų nuo katedros, minėjimo dalyviai automobilius galės pastatyti instituto aikštėje ir pėsti nueiti ir grįžti iš katedros į minėjimo salę. Iškilmių proga per lietuviškąjį radijo pusvalandį numatoma įdomi programa, kuriai vadovaus valdybos nariai stud. L. Švėgždaitė ir S. Vaštokas. Numatoma užregistruoti svarbesni momentai iš jaunimo veiklos: šeštadieninė mokykla, jaunimo chorai, skudučiai, kanklės, vargonai. Šiais metais, rengiant gen. konsului savo patalpose diplomatams priėmimą apyl. valdyba tenkinsis suruošdama kuklesnį priėmimą Šv. Jono Kr. par. salėje tuojau po minėjimo Ryersono salėje. Į jį pakviesti kanadiečiai svečiai ir lietuviškųjų organizacijų vadovai. Apylinkės valdyba kreipiasi į visus geros valios tautiečius, prašydama jubilėjinių metų proga duosniau aukoti Lietuvos išlaisvinimo ir aplamai lietuviškos veiklos reikalams.

Apylinkės valdybos inf.

Janinos Tumosaitės ir Tomo Leono jungtuvės susilaukė ne tik kviestinių svečių, bet ir visuomenės domesio, ypač po to, kai didžiojoj spaudoj ("Toronto Daily Star") buvo paskelbta platoka informacija apie jaunavedžius. Ten, be kitko, pasakyta, kad N. Chruščiovas prieš 8 metus tapęs 11-kos metų mergaitės "piršliu", nes leidęs išvykti iš Lietuvos jos sužadėtiniui ir jo seseriai. Dėlto jaunoji dabar per sovietų ambasadą pasiuntusi pakvietimą N. Chruščiovui dalyvauti jungtuvėse Toronto Prisikėlimo bažnyčioje vasario 3 d. Ta informacija sukėlė įvairių komentarų. Vieni pažiūrėjo į ją iš humoristinės pusės, sakydami, kad daugelio lietuvių jaunuolių "piršliais" buvo ir Hitleris su Stalinu, kiti gi pažvelgė iš rimtosios pusės ir vertina kaip neapdairų žingsnį. Jaunosios tėvas, daugelio lietuviškų darbų rėmėjas, J. Tumosa, šeimos vardu "TŽ" 4 nr. pareiškė to incindento apgailestavimą ir kartu pageidavimą - nuomonę, kad jungtuvės, kaip šeimos šventė, neturėtų būti siejamos su politiniais įvykiais ar asmenimis. Turimomis žiniomis, nelaukiama ir nėra jokių ženklų apie atsiliepimą į neapdairųjį kvietimą, nors gandų yra visokių. Pvz. buvo paskleistas gandas, kad ukrainiečių spauda užsipuolė lietuvius, bet, pasiteiravus pas keturių Toronto ukrainiečių laikraščių redaktorius, gautas neigiamas atsakymas. Dar peranksti vertinti paminėtą įvykį, bet atrodo, kad yra įvykęs apgailėtinas neapdairumas, kuris įvairių gandų buvo gerokai išpūstas. Ar tai sudaro pakankamą pagrandą politinėm demonstracijom, tektų suabejoti. Dalyvavimas ar nedalyvavimas šeimos šventėje, žinoma, priklauso nuo kiekvieno asmenio apsisprendimo.

NORĖČIAU PIRKTI LIETUVIŠKŲ PASTO ŽENKLŲ RINKINĮ. Rašyti: E. W. Simmatis, 3 Chestnut Place, Cobourg, Ont. Tel. 372-9136 Cobourg.

MONTREAL QUE

Šv. Kazimiero par. žinios

— Vasario 10 d. nuo 7.30 v. vakaro prasidės jaunimo susiartinimo vakarienė su šokiais. Kviečiamas jaunimas gausiai atsilankyti į pirmą tokio pobūdžio vakarienę - šokius.

— Šv. Kazimiero parapijos tradicinė vakarienė — kovo 2 d.

— Vasario 18 d., 11 val., bus aukojamos Mišios už žuvusius kovotojus dėl Lietuvos nepriklausomybės 50 metų sukakties proga. Po pietų Plateau salėje įvyks iškilmingas minėjimas su menine programa. Kviečiami visi Montrealio lietuviai gausiai dalyvauti ne tik pamaldose, bet ir minėjime.

— Vasario 2 d. yra pirmasis mėnesio penktadienis; mišios vakare 8 val.; išpažinčių bus klausoma ketvirtadienio vakare nuo 7 val.

— Namuose sunkiai serga p. Drulienė, D. Brazauskienė, O. Vilkaitienė. Ligoninėse: p. Kibirkštienė — Villa Medica; p. Kuklerienė-St. Luc; p. Matusevičienė — Notre Dame; L. Kreivys — Notre Dame; p. Danisevičienė — Bellechasse; V. Noreika — Fleury; J. Masys — Grace Dart; A. Žukauskienė — Hospital Marida; V. Puzarauskienė — Jewish Hospital of Hope; Alf. Stankevičius — St. Boromeo.

— Aukojo parapijai: $50 — St. Stankūnas, $30 — V. Bilevičius, $25 — Jz. Čičinskas, $20 — p. Zenkienė.

— Sausio 28 d. buvo paskaita mergaitėms tema "Profesijų pasirinkimas". Įdomiai kalbėjo sesuo Margarita, po to pasivaišinta kavute ir saldumynais.

— Klebonijos salėje įvyko jaunimo susirinkimas.

— Įvyko KLK Moterų Dr-jos Rosemonto ratelio susirinkimas.

— Šv. Kazimiero parapijos 1967 m. finansinė apyskaita paskelbta "T. Ž." 4 nr. 4 psl. K.J.G.

Aušros Vartų par. žinios

— Šv. Onos dr-ja AV klebono kun. K. Pečkio 50 m. sukakčiai atžymėti rengia sekantį šeštadienį, vasario 3, vakarienę. Pradžia 7 v.v. Įėjimas — $2.50. Gros J. Balčiūno orkestras.

— Spalvingas filmų vakaras, vaizduojantis skautų veiklą, įvyks vasario 10 d. šeštadienį, 8 v. v. Kartu bus ir vaišės. Ruošia skautininkai. Įėjimas nemokamas. Įvyks AV salėje.

— Parapijiečių susirinkime buvo duota finansinė apyskaita. Parapijos metinis biudžetas pasiekė $32.122.55. Atskaičius visus išmokėjimus, parapija pradėjo naujus metus su $37.956 pertekliumi. Visiems buvo padėkota už parapijos reikalų rėmimą.

Naujais parapijos komiteto nariais trejiem metam buvo išrinkti Petras Girdžius ir Antanas Vaupšas. Savo kadenciją šiais metais baigė Pr. Kličius ir K. Žemaitis, ilgamečiai parapijos komiteto nariai. Jiems padėkota už atliktus darbus parapijai.

— Šį sekmadienį įvyksta šaulių susirinkimas posėdžių kambaryje.

A. NORKELIŪNAS
Commisioner of the Superior Court of Montreal
MONTREAL ENTERPRISES REG'D
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMAS
6695 - 35-ta Ave., Rosemount (kampas St. Zotique)
Montreal, 36 Que. Tel. RAymond 7-3120

"LITAS"
ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET
MONTREAL 20, QUE., TEL. 766-5827

MOKA UŽ:
DEPOZITUS 4.4%
NUMATYTA UŽ ŠĖRUS 5¼%
Nemokamas gyvybės draudimas iki $2.000 bendros santaupų sumos.

IMA UŽ:
NEKILN. TURTO PASKOLAS 8%
ASMENINES PASKOLAS 9%
įskaitant gyvybės draudimą iki $10.000 abiejų rūšių paskoloms.

Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., Darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienius. Vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.
3907 Rosomount Blvd., tel. 722-3545. Dieną — penktadieniais nuo 1 iki 6 v. vak.—pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 v.v.

TORONTO MIESTAS

1968 NEJUDOMO TURTO MOKESČIAI

Pagal savivaldybių įstatymą The Municipal Act ir nuostatą nr. (By-Law) 12—68, priimtą miesto tarybos 1968 m. sausio 17 dieną, pirmieji trys mokėjimai 1968 m. nejudomo turto mokesčiams nustatyti:

Visame mieste	I-as mokėjimas vasario 14 d.	II-ras mokėjimas balandžio 3 d.	III-as mokėjimas gegužės 22 d.

Čia minimi mokėjimai sudaro dalinę 1968 m. mokesčių sąskaitą, pagal paskutinių 6 mėnesių mokesčius praėjusiais metais. Sąskaitos mokesčių likučiui bus paruoštos apie šių metų vidurį ir jos bus taip pat išdalintos į tris mokėjimus. Tuo būdu mokesčiai bus mokami per šešis kartus, vietoj buvusių trijų. Dabartinis mokesčių išdėstymas duoda žymiai daugiau laiko.

W. M. Campbell,
CityTreasurer

PADĖKA

Už mums suruoštą tokią malonią staigmeną — įkurtuves ir įteiktas puikias dovanas norime išreikšti visiems nuoširdžią padėką.

Ypatinga padėka tenka iniciatoriams: p.p. A. A. Stunguriams, E. V. Abramavičiams, A. J. Petrauskams, A. V. Dobilams ir J. K. Kaknevičiams; taip pat visiems dalyvavusiems ir prisidėjusiems: p.p. O. J. Ažubaliams, G. J. Bacevičiams, G. J. Baliūnams, J. Dobilams, O. S. Kiršinams, M. T. Koslickių šeimai, J. Kozeriui, Pr. Kupčiūnui, P. Koles niskui, A. Lajukui, J. K. Liutkams, J. K. Matušaičiams, O. V. Marcinkevičiams, P. Vl. Melnykams, M. A. Navardauskams, K. Pajaujui, J. V. Pečiuliams, B. S. Prakapams, V. P. Seibučiams, L. Tamasczewicz, V. G. Vaitkams, p. Vaitkevičienei ir J. Žiurinskui.

Jūsų parodytas nuoširdumas mūsų niekados nebus pamirštas.

L. I. J. Žiurinskai

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju už man suruoštą priešvestuvinę staigmeną-pobūvį ir už dovanas p.p. O. Ažubalienei, V. Aleknavičienei, V. Balaišienei, J. Bacevičienei, G. Bacevičienei, G. Baliūnienei, M. Daukšienei, O. Derliūnienei, A. Dobilienei, O. Dirmantienei, M. G. Genčienei, P. Girčienei, O. Kiršinienei, E. Kišonienei, J. Liutkienei, O. Marcinkevičienei, I. Matušaitienei, B. Prakapienei, J. Pečiulienei, E. Povilaiteinei, J. Povilaitienei, M. Povilaitienei, G. Povilaitienei, P. Puterienei, A. Stungurienei, B. Stanulienei, S. Valatkienei, G. Vaitkienei, B. Vilkienei, A. Zakevičienei, I. Žiurinskienei.

Pasilieku visuomet jums dėkinga — **Magdutė Budzeikaitė**

LENKIŠKI FILMAI
Vasario 1 — 6 d. d.
fantastinė komedija
"KALOSZE SZCZĘSCIA"
(Laimingi kaliošai)
nukels jus į Varšuvą, Londoną, Paryžių ir dar toliau.
Priede: "Swięto Urodzaju"
"DERLIAUS ŠVENTĖ"
Tik 6 dienas
BRIGHTON KINO TEATRE,
127 Roncesvalles Ave.
tel. 532-2710
Kasdien nuo 7 v.v. ir 8.30 v.v.
Šeštad. ir sekmad. nuo 3 v.p.p.
be pertraukos

City Driving School
OFICIALIAI PRIPAŽĮNTA
Ontario Safety League. Nemokami nurodymai jūsų namuose arba mūsų klasėje turintiems laikinius leidimus. Ir jau galima pradėti važiuoti pirmą pamoką su standartinėm ar automatinėm mašinom.
1076 BATHURST ST.
Tel. LE 2-3656. Rytuose HO 6-1331